

План за интегрирано развитие на община Искър (ПИРО) за периода 2021-2027г.

Приет с Решение на Общинския съвет № .../...2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ	2
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРЪЩЕНИЯ.....	5
ВЪВЕДЕНИЕ	7
I. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ И АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО, СОЦИАЛНОТО И ЕКОЛОГИЧНОТО СЪСТОЯНИЕ, НУЖДИТЕ И ПОТЕНЦИАЛИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ИСКЪР	11
1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА на община Искър	11
1.1. Географско положение и населени места	11
1.2. Релеф на община Искър.....	14
1.3. Климат	14
1.4. Сеизмичност на територията.....	15
1.5. Население на община Искър	15
1.5.1. Брой население на общината.....	15
1.5.2. Гъстота на населението.....	20
1.5.3. Прогноза за населението за програмния период 2021 – 2027г.....	20
2. Състояние на местната икономика	22
2.1. Отраслова структура на общинската икономика	22
2.2. Брутен вътрешен продукт.....	29
2.3. Благосъстояние на населението	32
2.4.1. Средна годишна работна заплата.....	32
2.4.2. Здравеопазване	33
3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси.....	34
3.1. Икономическа активност на населението и пазар на труда	34
3.1.1. Заетост	34
3.1.2. Безработни лица.....	39
3.2. Социални дейности	40
3.3. Образование.....	43
3.4. Култура.....	45
3.5. Младежки дейности и спорт.....	47

4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията	49
4.1. Водоснабдителна и канализационна мрежа.....	49
4.2. Транспортна мрежа	50
4.3. Комуникационни мрежи.....	51
4.4. Енергийна мрежа и системи	52
4.5. Социална инфраструктура.....	53
5. Екологично състояние и рискове.....	53
5.1. Природни ресурси	53
5.2. Опазване на околната среда.....	58
5.2.1. Качество на атмосферния въздух.....	58
5.2.2. Качество на водите.....	60
5.2.3. Почви.....	63
5.2.4. Отпадъци	64
5.2.5. Шум	69
5.2.6. Радиационна обстановка.....	70
5.2.7. Зелени площи в населените места	70
6. Урбанизация и устойчиво устройствено планиране на община искър.....	71
7. Административен капацитет	73
8. Анализ на връзката на общината със съседните територии извън административните ѝ граници	78
8.1. Характеристики на съседните територии с потенциал да повлияят върху развитието на населените места и територии в рамките на Община Искър	78
8.2. Идентифицирани общи проблеми и предизвикателства по тематични области и сектори	80
9. Влияние на големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение.....	82
II. SWOT Анализ	83
III. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ИСКЪР ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2027 Г.	88
1. Стратегически цели.....	88
2. Приоритет 1 – Ускоряване на растежа на местната икономика.....	89
3. Приоритет 2 - Териториална свързаност и устойчиво развитие	90
4. Приоритет 3 - Социално приобщаване, съхраняване и развитие на човешкия капитал.....	91
IV. КОМУНИКАЦИОННА СТРАТЕГИЯ, ПАРТНЬОРИ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ И ФОРМИ НА УЧАСТИЕ В ПОДГОТОВКАТА И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО	93

1. Същност на комуникационната стратегия	93
2. Участие на заинтересованите страни при разработване на ПИРО	96
2.1. Целеви групи.....	97
2.2. Основни комуникационни дейности	99
2.3. Резюме на постигнатите резултати от анкетното проучване	100
3. Комуникационен механизъм при изпълнение на ПИРО	101
V. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА С РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ РЕСУРСИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ИСКЪР ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2020 Г.....	103
VI. ЗОНИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИНТЕГРИРАН ПОДХОД	105
1. Подход за определяне на зони на въздействие	105
1.1. Основни цели, които се постигат чрез възприемане на комплексни критерии:.....	106
1.2. Пространственото развитие според ОУПО на община Искър.....	108
1.3. Зони за въздействие в ПИРО на община Искър за периода 2021-2027 г.	111
VII. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПИРО И ОПИСАНИЕ НА ИНТЕГРИРАНИЯ ПОДХОД ЗА РАЗВИТИЕ.....	120
VIII. МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И МЕРКИ ЗА АДАПТИРАНЕ КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ И ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ	122
IX. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ И ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПИРО	130
X. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ИСКЪР 2021-2027 Г.	136

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ППЗРР	Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
НСИ	Национален статистически институт
ОбА	Общинска администрация
ОбС	Общински съвет
ОблА	Областна администрация
ДМА	Дълготрайни материални активи
МРР	Министерство на регионалното развитие
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МОН	Министерство на образованието и науката
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РИОКОЗ	Регионална инспекция за опазване и контрол на общественото здраве
РКОНИК	Рамкова Конвенция на Обединените Нации за Изменението на Климата
БВП	Брутен вътрешен продукт
БДС	Брутна добавена стойност
ЦСНМП	Център за спешна и неотложна медицинска помощ
ЦДГ	Целодневна детска градина
СОУ	Средно общообразователно училище
МВЕЦ	Малка водоелектрическа централа
ЗМ	Защитена местност
ПЗ	Природна забележителност
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОП	Оперативни програми
ФЛАГ	Фонда за подкрепа на органите на местно самоуправление
ПЧП	Публично-частно партньорство
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на Европейския съюз в България
МИГ	Местна инициативна група
НП	Национален парк

- АСП** Агенция за социално подпомагане
ОСлПЗГ Областна служба по земеделие и гори
ДБТ Дирекция „Бюро по труда”
- ОУПО** Общ устройствен план на община Искър
ПРСР Програма за развитието на селските райони
ОПОС Оперативна програма „Околна среда”
ПУДООС Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ОПИК Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност”
ОПДУ Оперативна програма „Добро управление”
ОПРЧР Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
ОПНОИР Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”

ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за интегрирано развитие на община Искър за периода 2021-2027 г. е част от системата на документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие, регламентирани със Закона за регионалното развитие (ЗРР - ДВ, бр.21/13.03.2020 г.).

Планът за интегрирано развитие е документ, който определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на община Искър и връзките и с други общини, в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен район от ниво 2 и Общия устройствен план на общината. Съгласно нормативните изисквания Планът за интегрирано развитие на община (ПИРО) се разработва за срок от 7 години. Като стратегически документ той обвързва сравнителните предимства, ресурси и потенциал на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети, насочени към устойчиво, интегрирано развитие, по-добро качество на живот и по-висок жизнен стандарт за хората.

ПИРО се разработва съгласувано с трите стратегически цели на Националната програма за развитие България 2030, приети от МС на 16 януари 2020 г. - ускорено икономическо развитие, демографски подем и намаляване на неравенствата. За реализирането на тези цели са предвидени целенасочени национални политики и интервенции, групирани в пет взаимосвързани и интегрирани оси на развитие - Иновативна и интелигентна България; Зелена и устойчива България; Свързана и интегрирана България; Отзивчива и справедлива България; Духовна и жизнена България.

Основната цел на ПИРО на община Искър за периода 2021-2027 г. е стимулиране на устойчив растеж и осигуряване на пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и ресурси, за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на общинската територия, съгласно чл.13, ал.2 от ЗРР.

Разработването на ПИРО се извършва в изпълнение на нормативните изисквания на Закона за регионалното развитие (ЗРР), Правилника за прилагане на ЗРР (ППЗРР), Закона за туризма, Закона за насърчаване на инвестициите и „Методически указания за разработване и прилагане на Планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г.“, одобрени от Министъра на регионалното развитие и благоустройството на 25.03.2020 г. Планът е съобразен със специфичните условия, ред и изисквания за прилагане и на други нормативни документи, свързани с местното

самоуправление, териториалното устройство, кадастъра, опазването на околната среда, управлението на отпадъците, и др.

ПИРО е разработен за цялата територия на община Искър, като са определени зони за прилагане на интегриран подход, за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и коопериране със съседни общини.

Планът служи за определяне на проблемите, потребностите и възможностите за развитие на всички населени места в общинската територия, които трябва да се вземат предвид при разработването на инвестиционни програми, идентифицирането на проекти и финансови инструменти, включително и съфинансиране от фондовете на Европейския съюз.

Използваният подход, методи и принципи при разработването на Плана за интегрирано развитие на община Искър за периода 2021-2027 г. гарантират в значителна степен, че стратегическият документ е в съответствие с нормативните изисквания в областта на регионалното развитие, както и с определените европейски, национални и регионални цели и приоритети за новия програмен период.

Водещ при разработването на ПИРО е принципът на интегрирания подход, който се прилага по отношение на всяка част от структурата на стратегическия документ. Този подход, наложил се като основен в политиката за регионално развитие и задължителен при изготвяне на стратегическите документи за новия програмен период, има за цел в условията на свиващи се ресурси и ограничени финансови възможности да обедини различни политики, приоритети, проекти, източници за финансиране, участници и заинтересовани страни, за постигане на положителен ефект и добавена стойност от реализираните дейности.

Интегрираният подход отчита предвижданията на национално, регионално и местно ниво и на секторните стратегии в областта на икономическото развитие, образованието, здравеопазването, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, телекомуникациите, туризма и околната среда.

При разработването на ПИРО се прилага и подхода, основан на местните характеристики и потенциал. Този подход е подходящ за изготвянето на анализи на територии със специфични характеристики, за да се открият конкурентните им предимства и да се определят неусвоените им ресурси и възможности. Съчетаването му с интегрирания подход дава възможност потенциала за развитие и местните ресурси да се

използват оптимално за задоволяване на идентифицираните нужди и проблеми в целевата територия.

Подходите изискват целите да бъдат постигнати, чрез съгласувани действия и координация, отчитайки факторите, условията и спецификите на мрежата от населени места в общината, потенциала на човешките ресурси и отделните сектори на местната икономика.

Практическата работа по разработване на ПИРО се основава и на научно обоснован подход, който е в основата на всички анализи и прогнози и особено на свързаните със социалното и икономическото развитие на общината. Научно обоснованият подход включва прилагането на редица инструменти и методи като: наблюдение, проучване, описание, анализ, синтез, оценка, сравнение, индексен метод, графични методи, swot-анализ и други.

Приложен е и подхода „отдолу-нагоре”, който се основава на привличането, информирането и включването в процесите по разработване и реализация на ПИРО на всички заинтересовани страни и гражданите. Обществените консултации позволяват да се постигнат изискванията за информираност, публичност и прозрачност и да се идентифицират по-точно потребностите на местните общности, към които да се ориентират приоритетите на ПИРО. Чрез този подход се постига: 1) изграждане на консенсусен модел с всички заинтересовани страни и повишаване на ангажираността на граждани и институции; 2) намаляване на риска от недобра вътрешна и външна комуникация и получаване на достатъчно надеждна обратна информация; 3) ефективно използване на цялата налична база от интегрирани знания на всички участници; 4) повишаване на информираността за същността и целите на ПИРО.

Кметът на общината организира изработването, съгласуването и актуализирането на ПИРО и осъществява координацията и контрола по процеса на неговото разработване и съгласуване. Планът се приема от Общинския съвет по предложение на Кмета на общината.

Цялостният процес на разработване, изпълнение, актуализация, наблюдение и оценка на ПИРО се осъществява при спазване на принципа за партньорство с всички заинтересовани страни. Отчетени са и хоризонталните принципи на регионалната политика на ЕС - устойчиво развитие, равни възможности, опазване на околната среда и социално включване.

Планът за интегрирано развитие на община Искър за периода 2021-2027 г. е разработен с участието на всички заинтересовани страни и партньори, в условията на широка гражданска подкрепа, проведени анкети, обществени обсъждания, дискусии и осигуряване на публичност, прозрачност и информация.

ПИРО има характер на отворен документ, който може да се развива, усъвършенства и актуализира в съответствие с динамично променящите се условия и фактори на външната и вътрешната среда.

I. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ И АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО, СОЦИАЛНОТО И ЕКОЛОГИЧНОТО СЪСТОЯНИЕ, НУЖДИТЕ И ПОТЕНЦИАЛИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ИСКЪР

1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА ИСКЪР

1.1. Географско положение и населени места

Община Искър се намира в западната част на област Плевен и Северозападния район на планиране. Територията ѝ е разположена в централната част на Дунавската хълмиста равнина, по двата бряга на поречието на река Искър.

Преобладаващият релеф на общината е равнинен и слабо хълмист. Територията ѝ е разположена в най-източната част на Западната Дунавска равнина. През средата на общината протича част от долното течение на река Искър. На северозапад от нейната долина в пределите на общината попада участък от югоизточната част на обширното лъсово плато Равнището с надморска височина до 150 m. Районът източно от долината на реката, до вододелът с река Вит се заема от крайните югоизточни, хълмисти части на Западната Дунавска равнина. Тук източно от село Писарово се намира най-високата точка на общината – 187,2 m н.в., а североизточно от село Староселци, в коритото на река Искър – най-ниската точка – 40 m н.в.

От юг на север, а след село Долни Луковит на североизток протича около 24 km от долното течение на река Искър, а в северната част на общината, през землището на село Долни Луковит – малък участък (около 3 km) от река Гостиля (ляв приток на Искър).

Общината се състои от 4 населени места – административният център гр. Искър и селата Долни Луковит, Староселци и Писарово.

Гр. Искър се намира на брега на река Искър, на 32 km от гр. Плевен, на 18 km от гр. Кнежа.

Първите сведения за обитаване на днешната територия на община Искър датират от IV-III хилядолетие пр. н. е. Предполага се, че това се дължи на естествената близост до голяма река и благоприятните природо-географски дадености. Сведения за човешкото присъствие по тези земи има от епохата на римското владичество. Доказателства за това се намерените следи от старо римско селище, находящо се на 1.5 km северно от гр. Искър, както и откритите там късноримски монети от IV - V век, съдове за бита, украшения. Селището е имало връзка с големия римски град Улпия - Ескус, за което свидетелства римският път, водещ до него.

Местоположението на града и селищата от общината предлагат достъп до град Плевен, а разположението на общинския център на пътя между Плевен и Монтана и Враца прави местоположението му специфично. На територията на общината преминава републикански път II-13, който е и връзката на гр.Искър с Плевен, а на запад се свързва с път II-15, който е връзката му с Враца. II-13 свързва Дунав мост 2, Видин и ферибот

Оряхово с Централна, а оттам и с Южна България. Същият този път пресича и първокласен път София – Русе.

Долни Луковит

На територията на сегашното село Долни Луковит е съществувало старо римско селище от късно античния период, за което свидетелстват фрагменти от строителни материали и монети от времето на Константин Велики. Името на селото „Луковит” за първи път се среща в един турски документ от 1435 г., като по това време наброява 44 домакинства. В края на XVII и началото на XVIII век селото е изселено по неизвестни причини. По средата на XVIII век има ново заселване в Луковит от жители на предбалканските селца.

От 1829 г. в селото има килийно училище, с първи учител – Петко Герчев от с. Камено поле. Това училище съществува до 1870 г. Населеното място разполага и с читалище, което носи името “Христо Ботев” и е създадено на 6 януари 1924 год.

Писарово

Село Писарово е на повече от 440 години.

Училище е имало още през последните години от турското робство, помещавало се в дома на първия учител от селото – Цветко Лещарски. Първото светско училище в с. Писарово е построено през 1884 г. През 1908 г. е построена църквата „Св. Параскева”, а по-късно и училище за деца в предучилищна възраст. Същата година се взема решение да бъде изградено по-голямо училище, поради големия брой ученици. Новото училище „Христо Ботев” е завършено през 1910 г. с активното участие на писаровци.

Староселци

За началото на днешното село Староселци се счита официално 1390 година. Първоначалното му име е Старо село, което означава, че неговите родове са създали и други селища в района. Предполага се, че на тази територия е имало старо римско селище, основание за което дават намерените близо до р. Искър останки от римска обществена баня. На север от селото се намира местността „Калето”, където личат останките от стара римска крепост. И до сега се намират останки от строителни материали, стари монети и др. Още съществуват каменните стъпала на крепостта, която е била и наблюдателница.

Първото училище в селото е основано преди 155 години и се е развило в една от килиите на църквата. След пожар в църковната килия, училището се помещава в частни домове до 1920 г., когато е построена първата училищна сграда. През 1941 г. е построена сградата на сегашното училище, което носи името „Христо Ботев”.

1.2. Релеф на община Искър

Общината е разположена в централната част на Дунавската хълмиста равнина от двете страни на река Искър на височина между 50 и 123 метра. Релефът ѝ е равнинно-хълмист. По цялата територия са се оформили низини и хълмисти равнини, а по десния бряг на река Искър се срещат пресечени терени и свлачища.

Територията на общината попада в район на карбонатни и типични черноземни почви, като гр. Искър и с. Писарово са разположени върху излужен чернозем.

1.3. Климат

Климатът на община Искър е умерено-континентален. Характеризира се с горещо лято и студена зима. Средната годишна температура около 12 - 13⁰С. Ниската надморска височина и равнинния характер на релефа на север, създава предпоставки за свободно преминаване на въздушни маси от север и северозапад с континентален и океански характер. Най-студеният месец е януари, със средна температура от 2° до -3 °С, а най-топлият е юли, със средна температура 23°С.

Средногодишните валежи в община Искър са около 550 мм/м². В северните ѝ части, по крайбрежието на река Искър се наблюдава честа мъгливост и относително висока влажност на въздуха и др.

Очакваните промени в климата на общината са свързани с отчетената за България обща тенденция към затопляне, както и увеличаване честотата на екстремните метеорологични и климатични явления като засушавания, проливни валежи, гръмотевични бури и градушки.

Предвижданията са за намаляване на годишната амплитуда между максималната и минималната температура на въздуха, като минималната температура ще се повишава по-бързо от максималната и по този начин ще намалява дебелината на снежната покривка. В следствие на това ще се увеличи недостига на вода в почвата, промяна в ареалите на редица видове и загуба на биоразнообразие.

Очакваните въздействия от промените в климата върху територията са свързани с влошаване на условията за селско стопанство, намаляване на добивите, проблеми с водоснабдяването, повишаване на рисковете от пожари, загуба на биологично разнообразие.

1.4. Сеизмичност на територията

Сеизмичната активност в ареала на община Искър е много слаба, поради липсата на сеизмични огнища, което я определя на шеста степен по скалата Медведев – Шпонхоер - Карник. В картата за сеизмично райониране на Република България, община Искър е със сеизмичен коефициент 0,10. Този коефициент е заложен и при определяне на нормите за сеизмичност на строежите.

1.5. Население на община Искър

1.5.1. БРОЙ НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЩИНАТА

Демографските процеси, които протичат в община Искър не са изключение, а са характерни, както за област Плевен, така и за страната като цяло. За периода 2016 - 2020 г. населението на община Искър намалява от 6 287 души през 2016 г. до 5 839 души през 2020 г., като за анализирания период понижението е с 448 души или с 7,13 % т.е. почти двойно увеличение в процентите на намаление (4%), които са отчетени в началото на периода на общинския план за развитие 2014 – 2020г. (Фиг.1). Това означава, че за описания период населението намалява два пъти по-бързо в сравнение с предходния. Този рязък спад в броя на населението в общината се дължи основно на два типа взаимосвързани причини: 1) демографски - ниската раждаемост, влошената възрастова структура, отрицателния естествен прираст и 2) икономически, свързани със слабата местна икономика, високата безработица (18,36 % към края на 2020г.) и задълбочаващата се миграция към по-големите градове в страната и в чужбина.

Фигура 1: Население на община Искър към 31 декември 2020г. за

периода от 2016 г. до 2020 г.

Източник: НСИ/Евростат

Таблица 1. Динамика на населението на община Искър към 31 декември 2020г. за периода от 2016 г. до 2020 г.

Година	Население	Естествен прираст	Темп на прираст
2016	6 287,00	-71	-1,13%
2017	6 163,00	-107	-1,74%
2018	6 020,00	-87	-1,45%
2019	5 837,00	-112	-1,92%
2020	5 839,00	-93	-1,59%

Източник: НСИ/Евростат

Темпът на прираст показва, че населението през целия период намалява, но е най-силно изразен е през 2019 г., когато средногодишния темп на намаляване на населението в община Искър е -1,92 %.

Висок е процентът на демографско остаряване – живородените деца са 59 за 2016г., 54 за 2017г., 57 за 2018г., 56 за 2019г. и 55 за 2020г.

Умиранията за 2016 г. са 130, за 2017 г. са 161, за 2018 г. са 144, за 2019 г. - 168 и за 2020 г. – 148 души или средно за периода 150 души/година.

Структурата на населението на община Искър по пол, възраст и населени места има следните характеристики:

Таблица 2 : Структура на населението на община Искър по пол

		2016	2017	2018	2019	2020
		Общо	Общо	Общо	Общо	Общо
Общо	Общо	6287	6163	6020	5837	5839
	Мъже	3139	3087	3003	2914	2910
	Жени	3148	3076	3017	2923	2929
В градовете	Общо	2939	2893	2835	2770	2739
	Мъже	1449	1425	1392	1363	1348
	Жени	1490	1468	1443	1407	1391
В селата	Общо	3348	3270	3185	3067	3100
	Мъже	1690	1662	1611	1551	1562
	Жени	1658	1608	1574	1516	1538

Източник: НСИ/Евростат

Жените в община Искър към 31.12.2020г. са 2 929 души, а мъжете – 2 910 души. Съотношението на жени към мъже е 50.16:49.84, с малък превес на жените.

Населението в трудоспособна възраст формира 60,63 % от общото население на общината, следвани от хората в нетрудоспособна възраст – 20,91 % и групата на децата и младежите – 18,46 %.

Таблица 3 : Структура на населението на община Искър по възраст, пол и местоживееене, към края на 2020г.

		2020																	
		Общо	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	80+
Общо	Общо	5839	255	249	270	304	276	293	306	304	357	354	367	383	436	464	467	350	404
	Мъже	2910	132	119	135	171	128	148	170	166	200	200	192	204	223	232	199	148	143
	Жени	2929	123	130	135	133	148	145	136	138	157	154	175	179	213	232	268	202	261
В градовете	Общо	2739	125	121	129	144	102	146	158	138	185	194	168	185	200	223	222	144	155
	Мъже	1348	61	57	66	81	45	71	88	74	105	115	78	94	100	110	93	65	45
	Жени	1391	64	64	63	63	57	75	70	64	80	79	90	91	100	113	129	79	110
В селата	Общо	3100	130	128	141	160	174	147	148	166	172	160	199	198	236	241	245	206	249

Мъже	1562	71	62	69	90	83	77	82	92	95	85	114	110	123	122	106	83	98
Жени	1538	59	66	72	70	91	70	66	74	77	75	85	88	113	119	139	123	151

Източник: НСИ/Евростат

Като се има предвид, че по данни на ДБТ гр. Долна Митрополия, към 31.12.2020г. 315 души от активното население са в категорията на безработните, 3 225 души в трудоспособна възраст създават добавена стойност в местната икономика и 1 осигурен работещ „издържа” 1.06 пенсионера и 0.94 неработещи. Ако тази тенденция продължи, съчетана с ниската раждаемост, ще доведе в бъдеще до липса на човешки ресурси на местния трудов пазар и съответно до влошаване икономическото развитие на общината.

Таблица 4: Разпределение на населението на община Искър по населени места¹

Населено място	2016	2017	2018	2019	2020
гр. Искър	2939	2893	2835	2770	2739
с. Долни Луковит	1654	1625	1589	1544	1540
с. Староселци	913	881	849	799	819
с. Писарово	781	764	747	724	741

Източник: НСИ/Евростат

Неблагоприятната демографска ситуация не може да бъде преодоляна на този етап и от механичното движение на населението. Доказателство за това са данните за броя на заселените и изселените:

Таблица 5: Механичен прираст на населението

Година	Заселени (души)	Изселени (души)	Механичен прираст
2016	90	149	-59
2017	115	132	-17
2018	101	157	-56
2019	108	179	-71

¹ Използвана е официалната търсачка на НСИ: <https://www.nsi.bg/nrnm/index.php?f=9&ezik=bul>

2020	238	143	95
------	-----	-----	----

Източник: НСИ/Евростат

Данните по отношение на брачността и бракоразводността показват тенденция към намаляване броя на сключените бракове. Прави впечатление, че се повишава и броят на разводите.

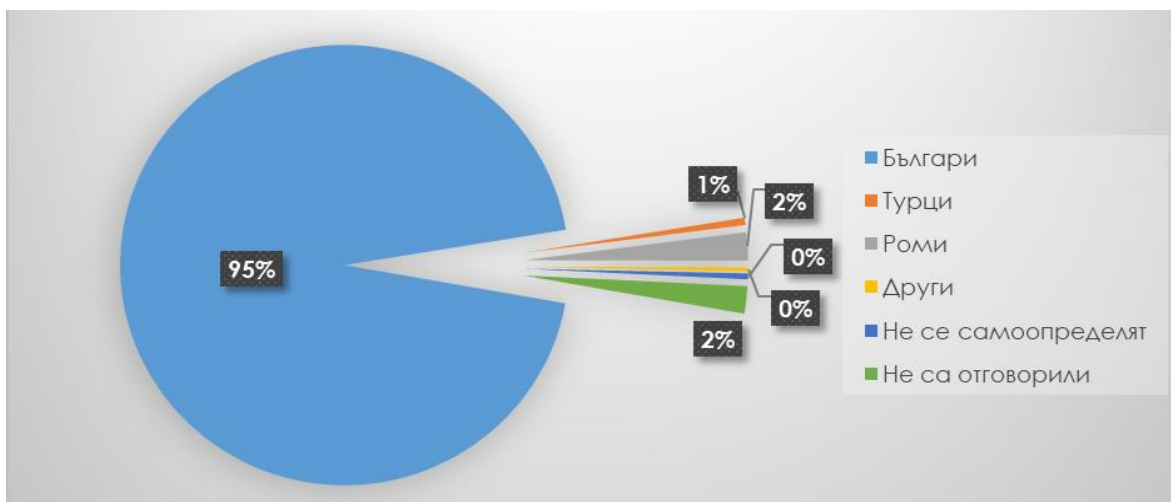
Таблица 6: Брачност и бракоразводност в община Искър

Година	Сключени бракове	Брачност (%)	Разводи	Бракоразводност (%)
2016	25	4,0	5	0,8
2017	19	3,1	9	1,5
2018	21	3,5	10	1,7
2019	18	3,1	9	1,5
2020	12	2,1	9	1,5

Източник: НСИ/Евростат

Етническа структура на населението на община Искър има следните характеристики²:

Фигура 2: Етническа структура

² Според преброяването от 2011г.: <http://pop-stat.mashke.org/bulgaria-ethnic-loc2011.htm>

1.5.2. ГЪСТОТА НА НАСЕЛЕНИЕТО

Един от критериите за степента на усвоеност на територията е свързан с нейната населеност. Критерии за това са показателите “гъстота на населението” и “гъстота на селищната мрежа” Съпоставката между данните за размера на територията и броя на населението дава представа за средната *гъстота на населението*.

Текущата демографска ситуация в област Плевен се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението.

Към 31 декември 2020 г. населението на област Плевен е 233 438 души, което представлява 3.4% от населението на страната. В сравнение с 2019 г. населението на областта намалява с 2 867 души, или с 1.2%.

Населението на община Искър към 31.12.2020 г. е 5839 души. Съответно средната гъстота на населението за община Искър е 24.03 души на км², което е сериозно намаляване в сравнение с предишния програмнен период, когато е била 27.73 души на км².

1.5.3. ПРОГНОЗА ЗА НАСЕЛЕНИЕТО ЗА ПРОГРАМНИЯ ПЕРИОД 2021 – 2027Г.

Таблица 7: Прогноза на НСИ за броя на населението за периода 2022 – 2027г.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Община Искър	5 616	5 504	5 417	5 316	5 210	5 103
гр. Искър	2 637	2 588	2 554	2 507	2 469	2 423
с. Долни Луковит	1 490	1 463	1 443	1 418	1 385	1 364
с. Писарово	716	707	691	684	672	655
с. Староселци	773	746	729	707	684	661

За съжаление прогнозата на НСИ, която е изготвена специално за целите на ПИРО, не е оптимистична и показва общо намаление на населението на община Искър с 12,60% към края на програмния период.

Таблица 8: Прогноза на НСИ за възрастта на населението за периода 2022 – 2027г.

Възраст	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0	44	44	42	41	41	39
1 - 4	184	181	178	175	171	168
5 - 9	273	278	262	247	232	228
10 - 14	273	259	264	272	286	272
15 - 19	270	275	272	261	242	257
20 - 24	257	252	257	246	235	219
25 - 29	258	234	237	238	257	242
30 - 34	319	319	281	271	252	243
35 - 39	267	281	287	297	299	308
40 - 44	343	307	296	292	272	256
45 - 49	337	347	348	348	347	333
50 - 54	377	371	363	342	331	326
55 - 59	356	351	348	346	356	360
60 - 64	391	369	356	346	340	337
65 - 69	427	419	413	382	356	357
70 - 74	450	424	399	403	404	372
75 - 79	378	387	392	390	378	361
80 - 84	248	242	253	247	243	259
85 - 89	127	128	126	128	129	125
90 - 94	35	36	43	42	38	39
95 - 99	2	0	0	2	1	2

Изводи:

- Задълбочаващи се процеси на депопулация.
- Застаряване на населението, характеризиращо се с увеличаване делът на възрастните хора като резултат от снижаване на раждаемостта и увеличаване продължителността на живота.
- Намалява броят на хората в трудоспособна възраст, Тенденция към влошаване съотношението между населението в трудоспособна и нетрудоспособна възраст.
- Демографските проблеми на община Искър оказват негативно въздействие върху качеството и показателите на местната икономика.

2. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

Община Искър е част от област Плевен, която попада в обхвата на Северозападния район на планиране – най-бедния регион в Европейския съюз. Започналата през 2020 г. икономическа криза се отразява крайно неблагоприятно по отношение развитието на област Плевен и в частност на общината.

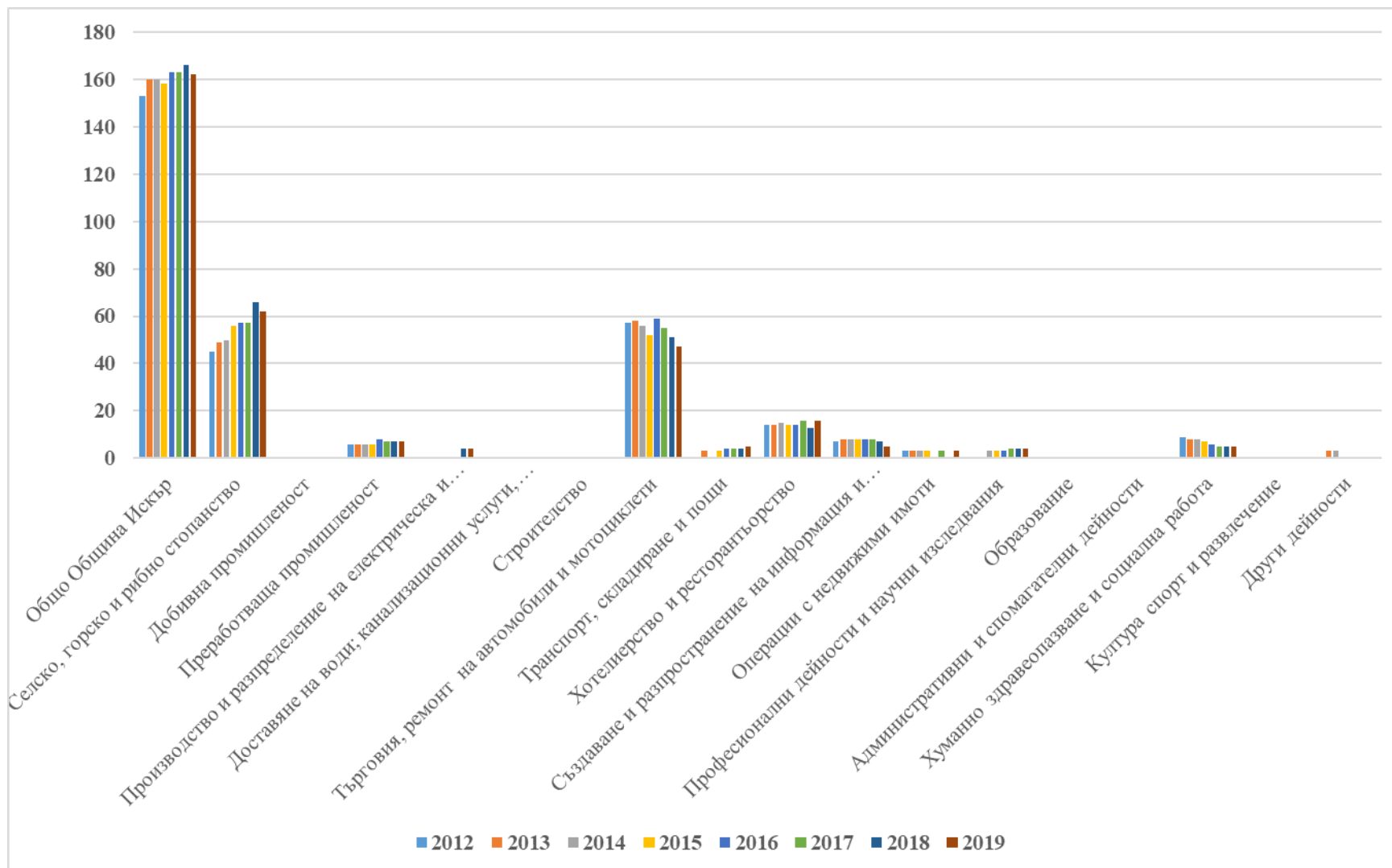
2.1. Отраслова структура на общинската икономика

Основните предпоставки за развитието на повечето отрасли на икономиката са наличието техническа инфраструктура, квалифицирана работна сила, суровини, подходящи природни природно-климатични условия и предприемчивост.

Основен структуроопределящ отрасъл е селското стопанство и в по-малка степен търговията. Промишлеността на територията на общината е слабо развита. Представена е главно от „Пелтина“ ООД - предприятие за производство на консерви, „Овобул“ ЕООД – цех за производство на яйчен меланж, „МЛ Консулт 2009“ ЕООД – фирма за добив на инертни материали: баластра, филц и пясък и др.

По данни на НСИ на територията на общината няма регистрирани средни и големи предприятия, по смисъла и определението на ЗМСП. За периода 2012 - 2019 година се наблюдава относително запазване на броя на регистрираните микро и малки предприятия Трябва да се отбележи фактът, че през 2018 г. броят на регистрираните предприятия е бил най-висок – 166. Има сектори, в които не е оперирало нито едно дружество за целия период: *Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване; Образование; Административни и спомагателни дейности и Култура спорт и развлечение.*

Фигура 3: Брой на предприятията по вид на икономическите дейности

Източник: НСИ

Статистиката показва, че преобладават фирмите в сферата на земеделието, услугите и търговията, и сравнително по-малко производствените и преработващите предприятия.

Водещ и структуроопределящ отрасъл в икономиката на община Искър е селското стопанство. В подотрасъл растениевъдство са застъпени зърнено-житни, фуражни и технически култури, зеленчукопроизводство, овощарство и лозарство. В подотрасъл животновъдство се отглеждат предимно овце, кози, крави и биволи.

Икономиката на община Искър е формирана от разнообразни и различни по характер дейности, всички тези които са традиционни за общината и са се доказали като устойчиви през различните етапи, през които е преминало нейното развитие.

Основните предпоставки за развитието на повечето отрасли на икономиката са наличието техническа инфраструктура, квалифицирана работна сила, суровини, подходящи природни природно-климатични условия и предприемчивост.

Основен структуроопределящ отрасъл е селското стопанство и в по-малка степен търговията. Промислеността на територията на общината е слабо развита.

Тенденциите в общината през последните 10 години показват задълбочаване на икономическите и проблеми, застои от гледна точка на икономическото и развитие, както и изоставане и задълбочаване на различията в сравнение със средните показатели за страната. Наличието на традиционни за общината предприятия, които се отличават с относителна стабилност е добра основа за растеж. Липсата на инициативност, обаче, както и намаляващият демографския потенциал на населението, създават предпоставка за продължаване на съществуващите към момента негативни тенденции и в бъдеще. За преодоляването на тези тенденции е необходима подкрепа на национално и областно ниво за вливането на свежи, в т.ч. европейски средства в общината от една страна, а от друга – подкрепа на местния бизнес и създаването на благоприятна бизнес среда, атрактивни условия за привличане на националните и чужди капиталови инвестиции, данъчни облекчения и т.н.

Най-много работни места в общината се осигуряват от селското стопанство, преработващата промишленост, административни и спомагателни дейности и в образованието.

Към момента на изготвяне на ПИРО не са регистрирани форми на ПЧП за реализация на разнородни проекти.

Общинската икономика продължава да разчита на развитието на традиционните сектори, като няма данни за привличане или осъществяване на високотехнологични инвестиции,

както и за интерес към реализиране на инициативи за изграждане на работни пространства за споделено ползване (coworking space).

В разработения в периода Общ устройствен план на община Искър устройствените аспекти в развитието на икономиката на община Искър са свързани с предвиждане на терени за нови съвременни технологични производства, които не влизат в конфликт с останалите подсистеми – Обитаване, Обслужване и други. В плана се предвижда изграждането на нови терени за икономически дейности, като по този начин ще бъдат осигурени необходимите устройствени предпоставки, които да повлияят върху интереса на инвеститорите съгласно съвременните изисквания. Така ще бъде осигурен необходимия резерв от терени, който от една страна ще задоволи новите изисквания на инвеститорите, от друга страна ще осигури възможности за извършването на процес на рехабилитация и реконструкция на съществуващите производствени зони.

Според ОУПО е необходимо изграждането на предприемачески и обслужващи производствени терени. Препоръчително е реализиране на индустриална зона със смесени производствени, складови и обслужващи функции, с които се осигуряват устройствени условия за осъществяване на инвестиционни инициативи, свързани с изграждането на малки и средни предприятия за незамърсяващи производства; използване на локализационните предимства на гр. Искър като основен източник на икономически активности в общината.

Индикаторите, с помощта на които са оценени промените в икономическото състояние на община Искър показват, че активността на общинската икономика не търпи съществено развитие, а обемът ѝ остава значително по-нисък от средните нива за страната. Наблюдава се устойчив темп на нарастване на средната годишна работна заплата в община Искър, но нарастването на заплатата намалява темпа си на растеж спрямо средната стойност за страната.

Няма данни за привличането на чуждестранни преки инвестиции на територията на община Искър.

Селското стопанство е важен отрасъл в община Искър, който осигурява продо-волствената сигурност на населението, създава заетост и допринася за балансирано те-риториално развитие. Изразената аграрна структура общинската икономика се дължи на наличието на основният икономически ресурс – земята, благоприятното географско положение, почвено-климатичните условия, водните ресурси и не на последно място - близостта до областния център. Поради това, че е основен поминък, е важен източник на доходи за

хората в общината и суровини за част от преработвателните хранително-вкусови предприятия.

Земеделието заема голям дял в икономиката на Общината, реализирането на пакети от мерки в ОПР 2014 – 2020 е с цел стимулиране на секторите, като същевременно се гарантира повишаването на степента на устойчиво и ефективно използване на ресурсите. Приоритетните дейности са насочени към структурно балансиране на селскостопанския отрасъл, преодоляване на технологичното изоставане, повишаване общата производителност. Община Искър е малка община и като такава не разполага с голям финансов ресурс за реализация на по-мощни проекти, които биха дали тласък на развитието на местната икономика.

Селското стопанство е важен структуроопределящ отрасъл в икономиката на Община Искър. Аграрният сектор е с подчертана растениевъдно-животновъдна насоченост. От справка за селскостопанския сектор се вижда, че Община Искър има значителни земеделски територии, разположени във всички землища в общината. Природо-географските условия и релефът дават отражение върху земеделските територии, които са с висок относителен дял (85% от общата територия на Община Искър).

Благоприятните природо-географски и почвено-климатични условия са предпоставка за отглеждането на зърнени и фуражни култури, трайни насаждения, зеленчуци.

Животновъдството в общината е концентрирано главно в личните стопанства. Отглеждат се овце и кози, едър рогат добитък, свине. Птиците и пчелните семейства също са с висок дял. Изграждането на ферми е важна предпоставка за ефективността на животновъдството. В общината има възможности за производство на висококачествена, екологично чиста продукция – мляко (овче, козе, краве), месо, вълна, яйца, мед и др.

Общината има 244 151 дка поземлен фонд, в т.ч. 218 132 дка обработваема земя. Следователно мерките по този приоритет обхващат 89,34 % от общата територия на община Искър.

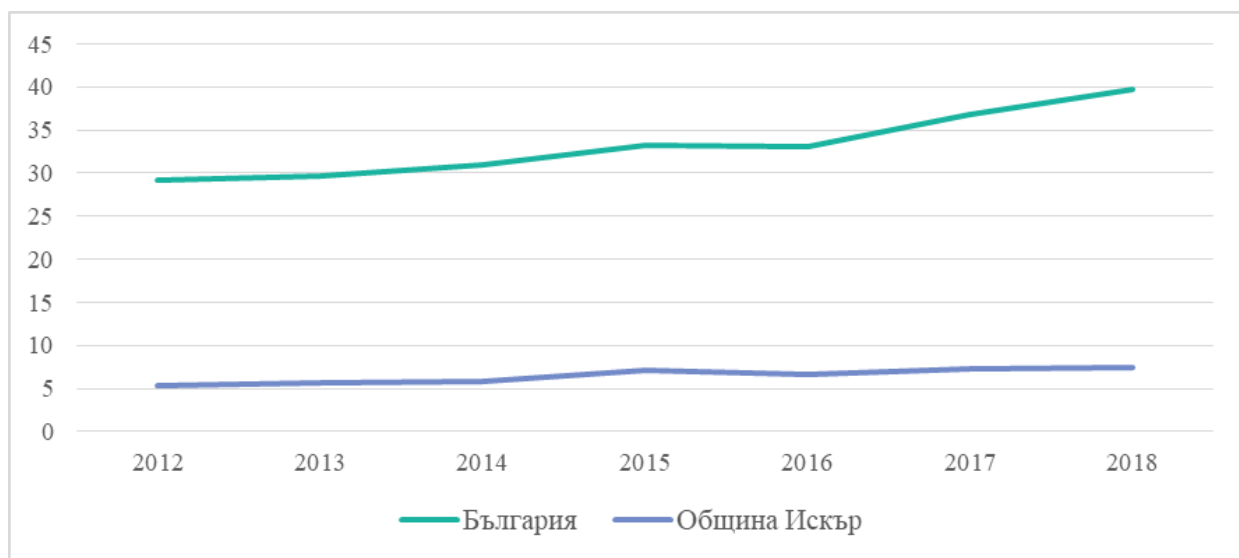
За оценка на промените в икономическото развитие на община Искър са анализирани следните индикатори, като е направено сравнение на развитието на общината с нивата по отделните показатели на национално ниво и за област Плевен. Използваните индикатори отразяват и степента на вътрешнорегионалните различия за областта:

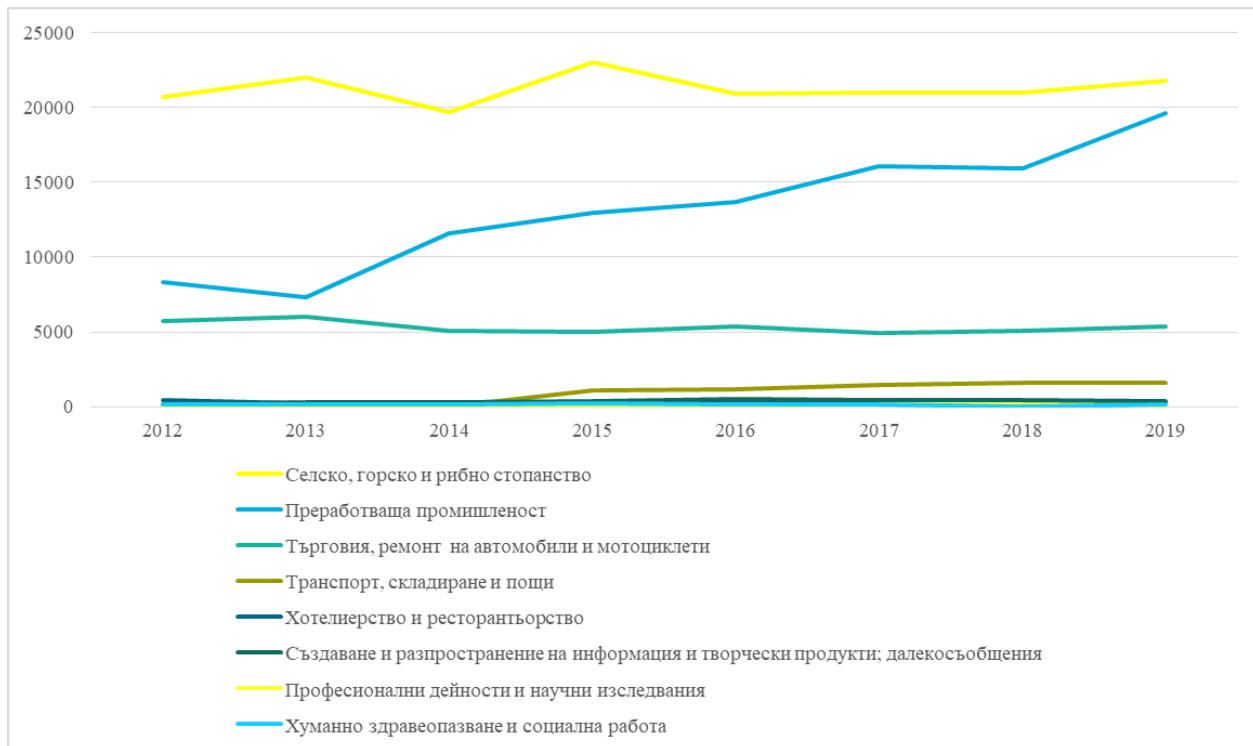
- Нетните приходи от продажби (НПП) на човек от населението, като заместващ индикатор на индикатора БВП на човек от населението, с оглед актуалност на данните на ниво община;
- Нетните приходи от продажби на предприятията, разпределени по сектори от икономически дейности.

Подбраните индикатори позволяват да бъде анализирано развитие на община Искър, в контекста на общото развитие на СЗР. Данните за всички индикатори са с надеждно качество, тъй като са базирани на официални статистически данни от НСИ, съответно от ЕВРОСТАТ.

Фигура 4: Нетни приходи от продажби на предприятията на човек от населението за периода 2012-2018 г., [хил. лв.]

Фигура 5: Нетни приходи от продажби на предприятията в Община Искър за периода 2012-2019 г. разпределени по сектори от икономическо дейности, [хил. лв.]

Нетните приходи от продажби (НПП) на човек от населението в община Искър за периода 2012 – 2018 г. продължават тенденцията от периода 2007 – 2012 и остават едва между 1/4 и 1/5 от средните стойности за страната за същия период. Най-високата стойност е постигната през 2018 г., когато показателят достига до 19 % от средното за страната, но и тогава е изключително нисък. Темпът на нарастване на показателя също изостава – за страната е налично увеличение от близо 44% за периода 2012-2018 г., докато за община Искър НПП на човек от населението се увеличава само с 28,09 % за същия период. Показателят дава сравнително добра представа за икономическата активност в общината. Въпреки данните за възстановяване, темповете на промени в нивото на активност на общинската икономика в сравнение със средните стойности за страната се запазват и не се очаква да настъпи съществена промяна в периода след 2020 г.

Нетните приходи от продажби в икономиката на община Искър се осигуряват в най-голяма степен от сектора Селско, горско и рибно стопанство, а след 2013г. се наблюдава и значителен принос на сектора Преработваща промишленост. Друг важен сектор за икономиката в общината е Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети. Към края на 2019г. сектор Селско, горско и рибно стопанство е с дял от 43,69% в местната икономика, сектор Преработваща промишленост – 39,33%, а сектор Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети- 10,80%.

Доколкото туризмът се разглежда като важен сектор за развитието на община Ис-кър, следва да се отбележи, че неговият дял в НПП намалява леко в периода 2012-2018 г., като променя дела си от 1,17 % на 0,60 % в местната икономика. развитието на туризма в общината би имало подкрепящ ефект и за другите сектори, основно за сектора Търговия и ремонт (услуги).

Перспективните за общината отрасли, които в бъдеще могат да генерират растеж и да дадат нов тласък за развитие на икономиката като ангажират работна сила и създадат нова ниша за предприемачество са свързани със селското стопанство, преработваща промишленост, и туризма. Основен фактор в случая е и външната подкрепа под формата на финансиране от европейските фондове. Основната насока за развитие на селското стопанство е свързана с модернизиранието на съществуващото производство с цел понижаване на разходите за единица продукция, увеличаване на добивите и съот-ветно повишаване на конкурентоспособността на продукцията. Освен това, в общината има условия за развитието на био земеделие, което също е една добра възможност за развитие на бизнес инициативи. Важен момент при развитието на земеделието е обвързването му с преработващата промишленост на територията на общината в посока затваряне на цикъла на производство и увеличаване на добавената стойност на про-дукцията, като ефектът може да се засили от създаване на смесени общински-бизнес звена за маркетинг на пазара, логистика и фирмени магазини.

Изводи:

- По смисъла на определението на ЗМСП на територията на общината има регистрирани само микро и малки предприятия.
- Преобладаващата част от предприятията са от частния сектор и са силно зависими от външните икономически фактори.

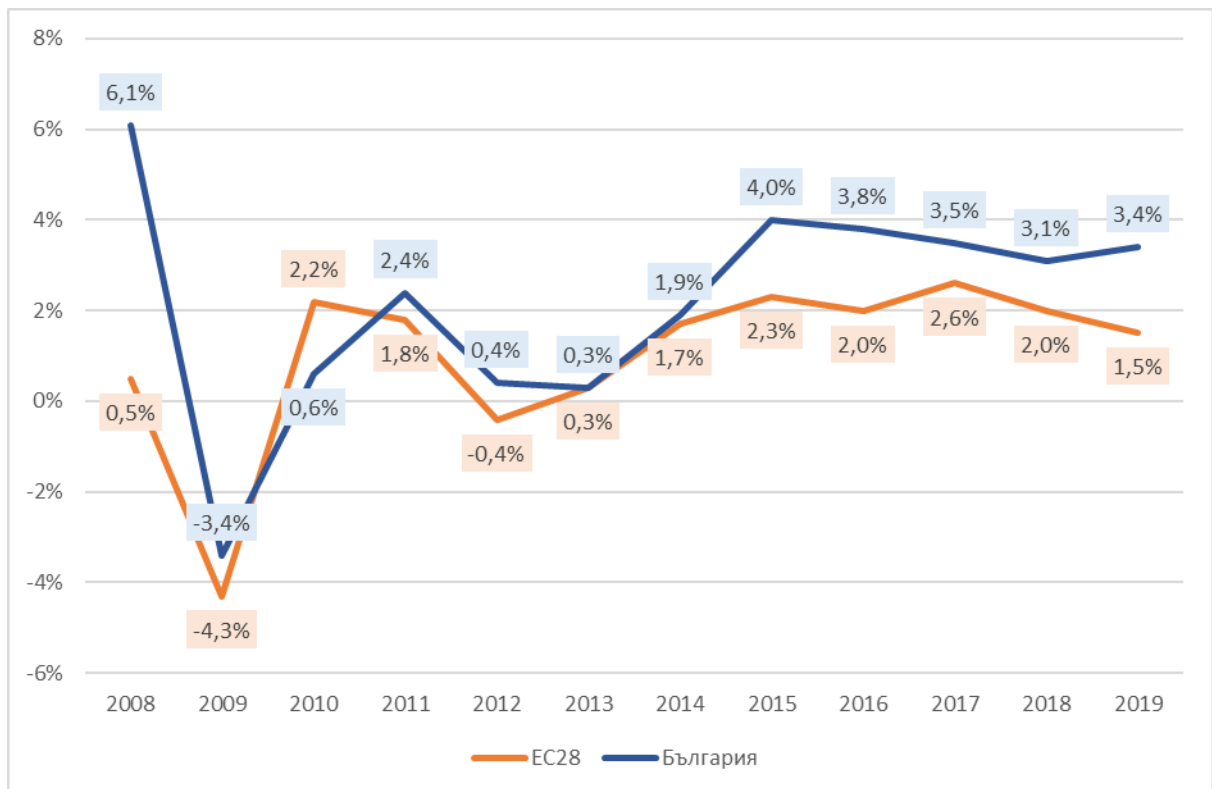
2.2. Брутен вътрешен продукт

Социалното и икономическото развитие на България след 2013 г. се характеризира с положителна промяна на ключовите макроикономически индикатори. Това се дължи основно на възстановяването на икономиката на страната от световната икономическа и финансова криза през 2008-2009 г. Положителната тенденция се изразява в нарастване на

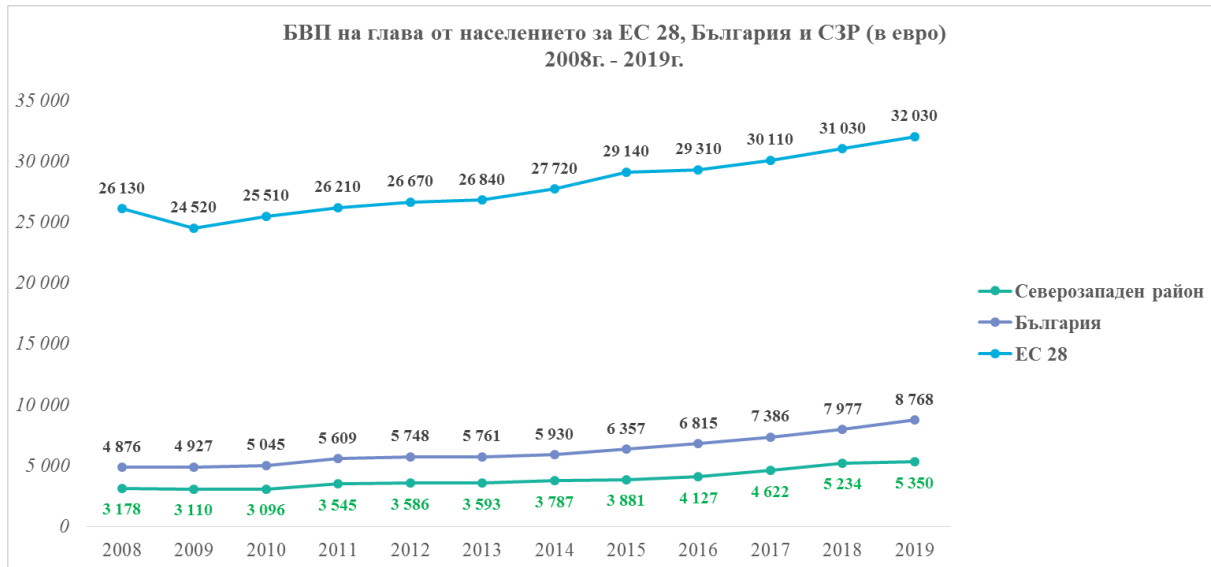
БВП с темпове по-бързи от средните за ЕС, които, макар и частично, възстановяват в известна степен растежа преди 2009 г.

Фигура 6: Динамика на растежа на БВП за периода 2008-2019 г.

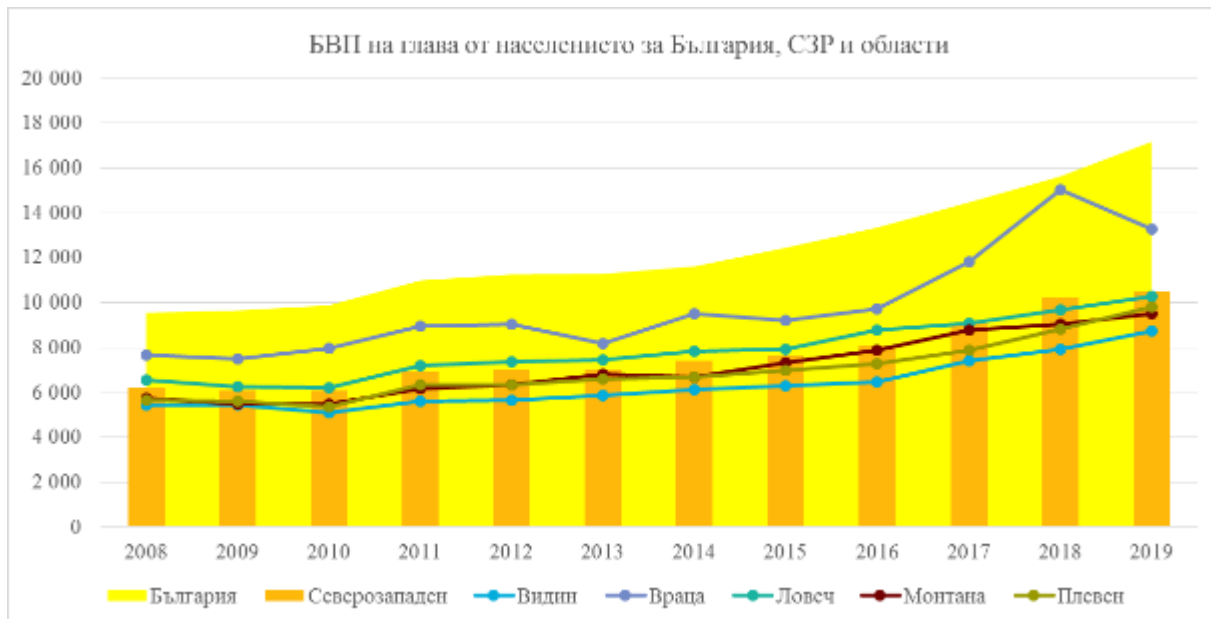
Доколкото община Искър е част от област Плевен и СЗР от ниво 2 е необходима оценка на социално-икономическото състояние на региона по отношение на останалите райони от ниво 2 в страната, както и на ниво област.

Фигура 7: БВП на глава от населението за СЗР, България и ЕС 28, 2008-2019г., [в евро]

Източници: НСИ, ЕВРОСТАТ

Фигура 8: БВП на глава от населението за България, СЗР и области, 2008-2018 г., [в лева]

Източник: НСИ

В периода 2013-2018 г. **БВП на човек от населението в страната нараства с 38%**, като **най-значимо е нарастването в СЗР – 45.6%**, следван от ЮИР и ЮЗР – 38.4% и 38.2%.

В останалите три района, показателят нараства със сходни стойности – 34.2-34.4%. На ниво област показателят откроява развитието на област Враца, в която нарастването на БВП на човек от населението след 2014 г. е с изпреварващ темп спрямо останалите области в района за планиране – близо 40 % при средно 31 % нарастване за СЗР и 32-33% нарастване за периода на област Видин и област Плевен.

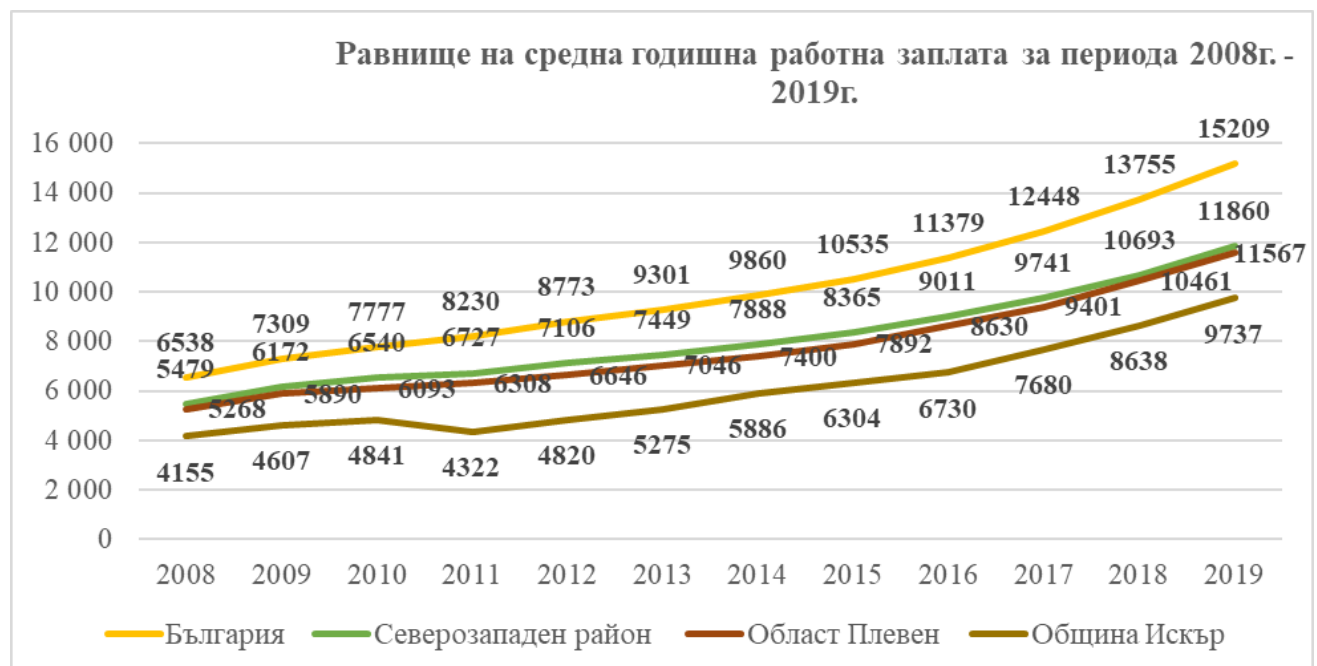
2.3. Благосъстояние на населението

За благосъстоянието и жизненият стандарт на населението може да се съди от доходите и разходите на домакинствата, структурата на разходите, от осигуреността на населението с жилища, здравния статус и здравния риск на населението.

2.4.1. СРЕДНА ГОДИШНА РАБОТНА ЗАПЛАТА

Средната годишна работна заплата в област Плевен остава по-ниска от средните стойности за страната през целия периода от 2008 – 2019 г. Тенденцията може да се оцени като устойчива, с леко намаление, доколкото през 2008 г. стойността на средната заплата в областта е била 80,58% от средната стойност за страната, а през 2019 г. е 76,05% от нея. През годините се отчита слабо увеличаване на средната годишна заплата в област Плевен спрямо средната стойност за СЗР (с около и над 1%)

Фигура 8: Равнище на средна работна заплата за периода 2008-2019 г., [лв.]

Наблюдава се устойчив темп на нарастване на средната годишна работна заплата в община Искър. За периода 2008-2019 г. увеличението ѝ е почти два пъти, но темпът на увеличаване е изключително бавен. Стойността на индикатора за целия период е по-ниска от средната стойност за областта, като диспропорцията между двете стойности се изменя след 2011 г., като средната работна заплата в общината от 68,52% достига 79,88 % от средното за областта (2015г.). През 2019 г. показателят е вече 84,18%. Перспективите за следващите няколко години не са положителни с оглед на вероятните икономически последици от пандемията Ковид-19.

2.4.2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

В община Искър няма регистрирани лечебни заведения за болнична помощ, както и за специализирана извънболнична медицинска помощ, МЦ и ДКЦ.

Населението е сравнително добре обезпечено с общопрактикуващи лекари, специалисти и лекари по дентална медицина. На 1 лекар се падат малко над 1000 души, а на 1 стоматолог – над 2 500 пациента. Тези показатели са по-благоприятни за хората, живеещите в града, в сравнение с жителите на селата от общината. Поради недостатъци на здравно осигурителната система и високата степен на безработица достъпът до здравеопазването е ограничен в рамките на здравно осигурените жители. Това поставя една значителна част от не осигурените в неравноправно положение.

Здравната инфраструктура е концентрирана в общинския град и по-големите села. Отдалечените места изпитват затруднения при необходимост от здравни услуги. В същото време един от основните проблеми пред сектора здравеопазване е свързан с влошената демографска ситуация в района и застаряващото население, което води до необходимост от по-често наблюдение и постоянен достъп до медицински услуги. От друга страна съществуващата МТБ се нуждае от модернизирани и ново оборудване.

В община Искър има аптеки във всички населени места.

В детските градини и учебните заведения са осигурени необходимите медицински специалисти и се извършва профилактична дейност с цел ограничаване на рисковите фактори.

Регистрираните заведения за доболнична помощ са, както следва:

- гр. Искър – „Поликлиника“ – под наем са предоставени помещения на четирима специалисти за осъществяване на извънболнична помощ, като индивидуална

практика за първична медицинска помощ, едно помещение за стоматологичен кабинет и спешна медицинска помощ.

- с. Староселци – „Селски здравен участък“ – предоставени помещения на един специалист за осъществяване на извънболнична помощ, като индивидуална практика за първична медицинска помощ и един специалист помещения за стоматологичен кабинет.
- с. Долни Луковит – „Здравна служба“ - предоставени помещения на един специалист за осъществяване на извънболнична помощ, като индивидуална практика за първична медицинска помощ и един специалист помещения за стоматологичен кабинет.

Към периода на разработване на ПИРО няма реализирани проекти за подобряване на здравната инфраструктура.

Изводи:

- Населението на община Искър е сравнително добре обезпечено с общопрактикуващи лекари, специалисти и лекари по дентална медицина.
- За повишаване на здравния статус и качеството на здравното обслужване на населението, е важно да се повишава здравната му култура на и извършване на профилактични годишни прегледи, и култивиране на отговорно отношение към собственото здраве.
- Подобряване на материалната база на здравеопазването.

3. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

3.1. Икономическа активност на населението и пазар на труда

3.1.1. ЗАЕТОСТ

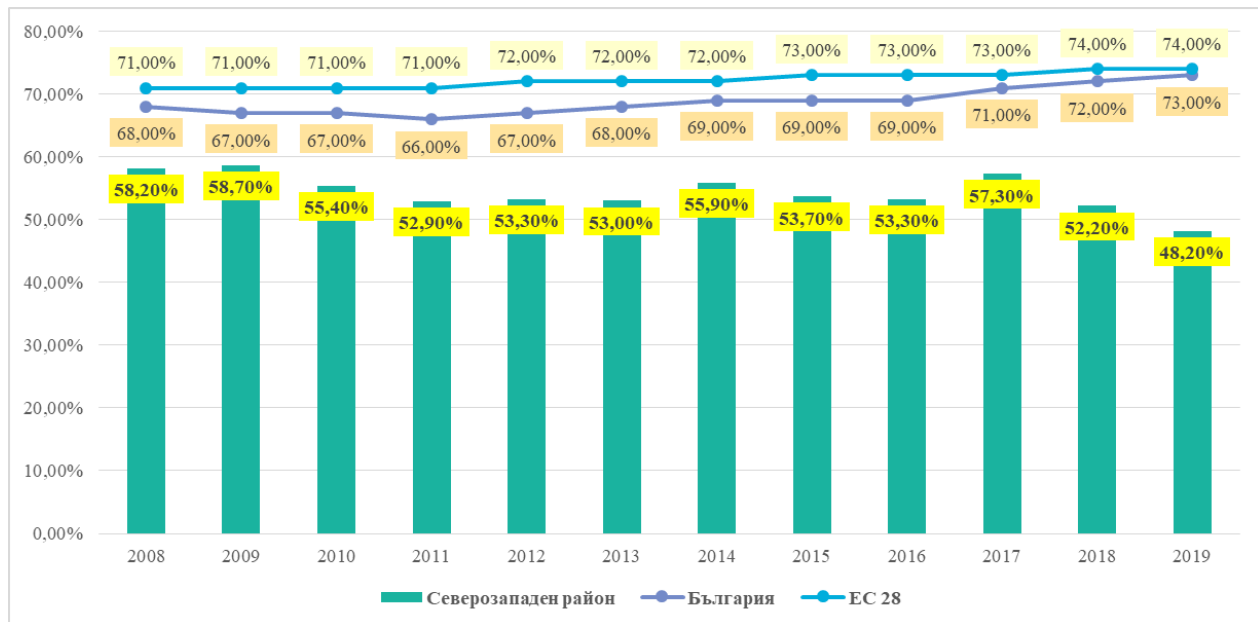
В периода 2013-2018 г. БВП на човек от населението **в страната нараства с 38%**, като **най-значимо е нарастването в СЗР – 45.6%**, следван от ЮИР и ЮЗР – 38.4% и 38.2%. В останалите три района, показателят нараства със сходни стойности – 34.2-34.4%. На ниво област показателят откроява развитието на област Враца, в която нарастването на БВП на човек от населението след 2014 г. е с изпреварващ темп спрямо останалите области в

района за планиране – близо 40 % при средно 31 % нарастване за СЗР и 32-33% нарастване за периода на област Видин и област Плевен.

Нивата на заетост на населението в трудоспособна възраст в СЗР все още остават по-ниски от средните за страната, като в последните години разликата се увеличава.

Фигура 9: Коефициент на заетост на населението на 15-64 за СЗР, България и ЕС 28, 2008-2019 г.

Селското стопанство е важен отрасъл в община Искър, който осигурява продоволствената сигурност на населението, създава заетост и допринася за балансирано териториално развитие. Изразената аграрна структура общинската икономика се дължи на наличието на основният икономически ресурс – земята, благоприятното географско положение, почвено-климатичните условия, водните ресурси и не на последно място - близостта до областния център. Поради това, че е основен поминък, е важен източник на доходи за хората в общината и суровини за част от преработвателните хранително-вкусови предприятия.

Земеделието заема голям дял в икономиката на Общината, реализирането на пакети от мерки в ПИРО е с цел стимулиране на секторите, като същевременно се гарантира повишаването на степента на устойчиво и ефективно използване на ресурсите. Приоритетните дейности са насочени към структурно балансиране на селскостопанския отрасъл, преодоляване на технологичното изоставане, повишаване общата

производителност. Община Искър е малка община и като такава не разполага с голям финансов ресурс за реализация на по-машабни проекти, които биха дали тласък на развитието на местната икономика.

От 2016г. община Искър е включена в изпълнението на процедура BG05M9OP001-1.005 Обучение и заетост за младите хора, по ОП Развитие на човешките ресурси 2014 – 2020г., по която конкретен бенефициент е Агенцията по заетостта. Целта на проекта е интегриране на безработни младежи до 29-годишна възраст, включително с трайни увреждания и регистрирани в дирекции „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта, чрез включването им в заетост при работодател и осигуряване на обучения за придобиване на професионална квалификация и ключови компетентности по чужд език и дигитална компетентност. Реализирането на проекта улеснява прехода от образование към заетост за безработни младежи, които получават първи или нов шанс за работа, нови или усъвършенствани професионални знания и умения, придобити на работното място, както и професионална квалификация и ключови компетентности по чужд език и дигитална компетентност (ако са необходими за конкретния работодател).

Осигурена е заетост на 77 млади безработни лица, регистрирани и насочени от ДБТ гр. Долна Митрополия.

През 2018г. община Искър е включена в изпълнението на процедура BG05M9OP001-1.028 РАБОТА, по ОП Развитие на човешките ресурси 2014 – 2020г., по която конкретен бенефициент е Агенцията по заетостта. Проект „Работа“ е насочен към преодоляване на регионалните диспропорции на пазара на труда и повишаване на заетостта и трудовите умения на безработни лица, вкл. лица в неравностойно положение на пазара на труда, от райони с високо равнище на безработица. Проектът акцентира върху повишаването на икономическата активност и подобряване достъпа до заетост за търсещите работа безработни лица и активирането на неактивни лица чрез предоставяне на възможности за включване в различни форми на обучения и заетост.

През 2019г. община Искър е включена в изпълнението на Националната програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания. Програмата се реализира в 2 компонента: Компонент 1 „Обучение“: Обучението е организирано в съответствие със специфичните особености на безработните и с идентифицираните потребности по професии на работодателите, които могат да разкрият работни места за лицата, обект на програмата; Компонент 2 „Заетост“: Приоритетно в този компонент се включват безработни лица, успешно преминали обучение по Компонент 1.

Таблица 9: Средносписъчен брой на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в община Искър за 2020г.

	Б р о й	%
Община Искър	661	100,0
Селско, горско и рибно стопанство	145	21,9
Добивна промишленост		0,0
Преработваща промишленост	204	30,9
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и газообразни горива	0	0,0
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..	1,5
Строителство	..	0,8
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети	44	6,7
Транспорт, складиране и пощи	..	1,7
Хотелиерство и ресторантьорство	4	0,6
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	5	0,8
Финансови и застрахователни дейности		0,0
Операции с недвижими имоти	..	0,5
Професионални дейности и научни изследвания	0	0,0
Административни и спомагателни дейности	..	10,1
Държавно управление	..	7,0
Образование	103	15,6
Хуманно здравеопазване и социална работа	4	0,6
Култура спорт и развлечение		0,0
Други дейности	10	1,5

Източник: НСИ

Данни от последното преброяване, през 2021г. - заети лица на 15 - 64 навършени години по класове икономически дейности, местоживеене и пол

(<https://www.nsi.bg/statlib/bg/lister.php?iid=DO-010007540>)

17. Заети лица на 15 - 64 навършени години по класове икономически дейности, местоживеене и пол

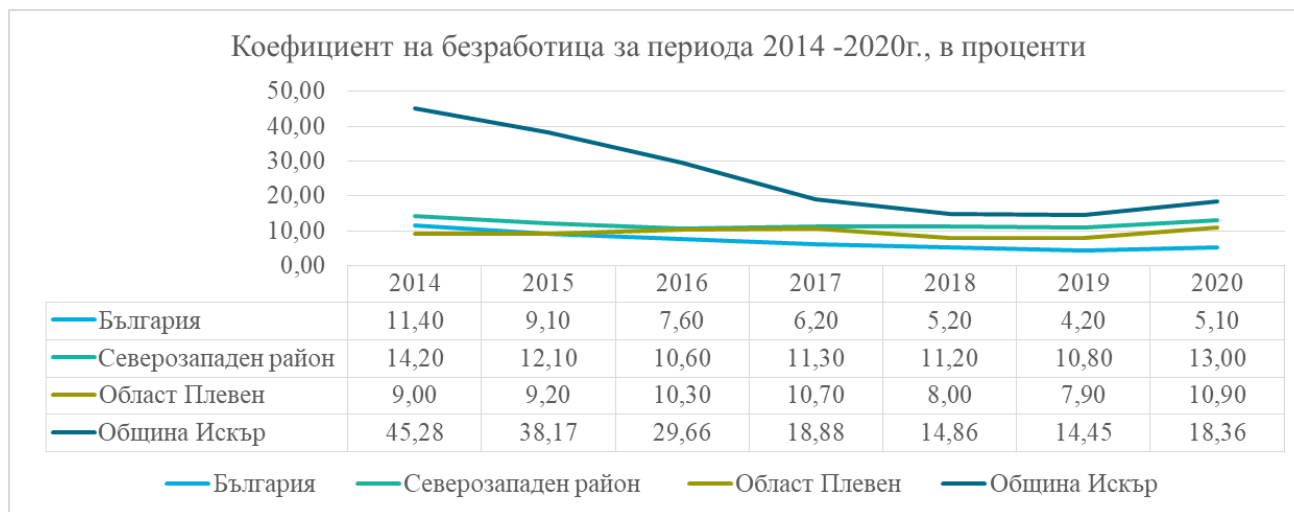
Общини Класове икономически дейности	Общо			В градовете			В селата		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Дейности на екстериториални организации и служби	-	-	-
Непосочена	..	4	5	6	3	3	3
Искър	1218	713	505	628	343	285	590	370	220
Селско, горско и рибно стопанство	279	220	59	90	71	19	189	149	40
Добивна промишленост	55	12	12	-	43
Преработваща промишленост	144	60	84	91	38	53	53	22	31
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	12	7	7	-	5
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	12	12	-	5	5	-	7	7	-
Строителство	58	58	-	28	28	-	30	30	-
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	143	48	95	78	32	46	65	16	49
Транспорт, складиране и пощи	32	19	13	11	8	3	21	11	10
Хотелиерство и ресторантьорство	33	16	17	24	11	13	9	5	4
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	5	-	3
Финансови и застрахователни дейности	5	3
Операции с недвижими имоти	3	-	-
Професионални дейности и научни изследвания	7	4	3	6	-	..
Административни и спомагателни дейности	23	14	9	9	-
Държавно управление	243	145	98	148	81	67	95	64	31
Образование	104	16	88	69	13	56	35	3	32
Хуманно здравеопазване и социална работа	34	13	21	27	..	16	7
Култура, спорт и развлечения	4	4	-	-	-
Други дейности	18	6	12	7	4	3	11
Дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление	..	-	..	-	-	-	..	-	..
Дейности на екстериториални организации и служби	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Непосочена	-	-	-

3.1.2. БЕЗРАБОТНИ ЛИЦА

Коефициентът на безработица за периода 2014 – 2019 г. в община Искър следва общата тенденция към постепенно намаляване (с леко повишаване през 2020 г.), сходна с тенденцията за цялата страна. В община Искър обаче нивото на безработица е доста над средното за страната. Най-висока е стойността през 2014 г. В периода 2016-2018 г. безработицата намалява с близо 15%. Между 2019 г. и 2020г. започва увеличаване на коефициента на безработица, като към края на 2020 г. достига 18,36 %, което е над три пъти към средния за страната коефициент – 5,10 %. Средният коефициент на безработица за периода 2014г. – 2020г. е 25,67%. Тези данни показват, че над 1/3 от населението на общината, в трудоспособна възраст, трайно не успява да намери професионална реализация.

Фигура 9: Равнище на безработица

Източник: ДБТ – Долна Митрополия, НСИ – национално и областно ниво

Поради отсъствие на инвестиции и несъответствието на квалификацията на безработните лица с изискванията на работодателите, се задълбочава дисбаланс между търсенето и предлагането на работна ръка. Голям е дялът на субсидираната заетост. Ниската степен на образование и липсата на квалификация на безработните са сериозна пречка за реализацията им на пазара на труда. Продължителният престой на пазара на труда води до загуба на професионални качества, деквалификация и непълноценно използване на наличния човешки потенциал.

Изводи:

- Равнището на безработица в общината е по-високо в сравнение с област Плевен и страната.
- Високото равнище на безработица в общината се превръща в социален проблем, за решаването на който трябва да се работи в посока привличане на инвестиции, развитие на нови производства и нови икономически сектори, както и провеждане на различни форми за обучение, придобиване на професия, повишаване на квалификацията и преквалификация на безработни др.

3.2. Социални дейности

В община Искър се предоставят няколко социални услуги:

- Домашен социален патронаж /ДСП/ - гр. Искър със звено за предоставяне на социални услуги „Помощ в дома“.

Домашният социален патронаж е форма за обслужване по домовете на лица над 65-годишна възраст и инвалиди от първа и втора група, които са затруднени самостоятелно или с помощта на близки да организират своя бит. Приемане на един член от семейството на стари хора се допуска по изключение.

С предимство при приемане в патронажа се ползват лица над 75-годишна възраст, самотните и лицата с доходи до размера на социалната пенсия.

Социалната услуга е налична от 1983 г. до сега. Потребители на ДСП са 70, а 106 са обслужвани по услугата Личен асистент към Звено за услуги „Помощ в дома“.

- Обществена трапезария е налична от 2015 година.

„Обществена трапезария“ е социална услуга, предоставяна в общността, която има за цел да окаже помощ и подкрепа на лица от уязвими социални групи, да подобри качеството на живот и осигури храна на хора, които не могат да си я осигурят сами. Община Искър е подписала с договор № BG05FMOP001-5.001-0003-C03, финансиран от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане 2014-2020, в резултат от инициативата на Европейската комисия за преодоляване на последствията от кризата чрез механизма

REACT-EU. Потребителите са 80 лица, които са обект на социално подпомагане от Дирекция „Социално подпомагане“ гр. Кнежа.

○ „Асистентска подкрепа”

Социалната услуга е държавно делегирана дейност по Закона за социалните услуги /обн. ДВ. бр.104 от 8 Декември 2020г., в сила от 01.01.2021 г./.

Услугата се предоставя от 20.05.2021 г. съгласно чл. 93, ал.2 от Закона за социалните услуги, потребители на социалната услуга „Асистентска подкрепа”. Социалната услуга могат да ползват лица отговарящи на следните групи:

1. лица в над трудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване, които нямат определена по съответния ред степен на намалена работоспособност;

2. деца с трайни увреждания и пълнолетни лица с трайни увреждания с определена чужда помощ, които не ползват асистентска подкрепа, помощ за осигуряване на асистентска подкрепа или за които не се получава помощ за грижа в домашна среда по реда на друг закон.

Потребителите на асистентска подкрепа са 23 лица за община Искър.

○ „Личен асистент“ по Закона за лична помощ

Обн. ДВ. бр.105 от 18 Декември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.103 от 4 Декември 2020г.

Предоставянето на лична помощ се основава на принципите, предвидени в Закона за хората с увреждания, ефективност и ефикасност на предоставянето на помощта и зачитане на личното пространство, достойнството, самостоятелността и независимостта на ползвателите на лична помощ. Механизмът лична помощ се основава на гарантирана от държавата финансова подкрепа, индивидуалните потребности и личния избор на ползвателя на лична помощ.

Социална услуга, оказвана от лице в семейна среда, полагащо постоянни грижи за дете или възрастен с трайно увреждане, или за тежко болен, за задоволяване на ежедневните му потребности. По механизма няма определен брой капацитет. Към момента 95 броя са ползватели на услугата в община Искър.

През 2016г. е изпълнен проект „Нови възможности за грижа“, по процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ 2014BG05M9OP001-2.2015.001 „Нови алтернативи“. Целта на проекта е намаляване риска от зависимост от институционален тип грижи и подобряване качеството на живот на възрастни болни лица

и хора с увреждания, както и преодоляване на последиците от социалното изключване и бедността.

По проекта са назначени 42 лични асистента, които предоставяха социални услуги в домашна среда на 42 потребители, в четирите населени места на общината.

През периода 2015 – 2017г., община Искър изпълни проект „ГРИЖИ ЗА ДОСТОЕН ЖИВОТ 4“, по процедура BG05M9OP001-2.002 Независим живот, на ОП РЧР 2014 – 2020г.

През 2020г. община Искър сключи договор за изпълнение на проект „ГРИЖИ ЗА ДОСТОЕН ЖИВОТ 5“, по процедура BG05M9OP001-2.060 МИГ Карлуковски карст – Червен бряг – Искър, Мярка 6 „По-добър достъп до устойчиви услуги, вкл. здравни и социални услуги чрез интегриран подход на територията на „МИГ Карлуковски карст – Червен бряг - Искър“.

От 21.05.2015 г. започва изпълнението на проект „Осигуряване на топъл обяд в община Искър“, по процедура BG05FMOP001-3.001 Осигуряване на топъл обяд – 2015, по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица. От услугата се ползват 7 потребители на месец за периода 01.06.2015 г. – 30.04.2016 г.

От 01.07.2016 г. започва изпълнението на проект „Осигуряване на топъл обяд - 2016/2017 г. в община Искър“, процедура BG05FMOP001-3.002 "Осигуряване на топъл обяд - 2016-2020", по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица.

От услугата са се ползвали 153 потребители за периода 01.07.2016 г. – 30.04.2020 г.

През 2018г., по ПМС 332/22.12.2017г. се предоставяше услугата „Личен асистент“, с период на изпълнение 01.01.2018г. – 31.12.2018г. Бяха наети на работа 70 лични асистенти, които обслужваха 132 потребители на социални услуги.

На 01.01.2021г. започва изпълнението на проект "3-1 - 3-1 - Топъл обяд в условия на пандемията от COVID-19 в община Искър. По проекта се предоставя храна на 80 потребители от четирите населени места - Гр. Искър, с. Долни Луковит, с. Староселци, с. Писарово.

3.3. Образование

През учебната 2013/2014 г. училищната мрежа на територията на община Искър се е състояла от 4 учебни заведения с общо 549 ученици:

1. В гр. Искър – СОУ "Христо Смирненски".
2. В селата:
 - Долни Луковит – ОУ "Васил Левски";
 - Писарово – НУ "Христо Ботев";
 - Староселци – ОУ "Христо Ботев".

Общинската образователна структура се е допълвала от 2 детски градини с 154 места и 158 деца, разпределени в 6 групи. В съответствие с изискванията на нормативните документи на МОН в детските заведения в общината работят 14 детски учители.

През учебната 2013/2014 г. в училищата, намиращи се на територията на общината, са сформирани 26 паралелки, в които се обучават 549 ученици. В общината, както и в областта има тенденция за намаляване на абсолютния брой на учащите се за периода 2006 - 2013 година. Поради тази причина се намалява броят на паралелките в училищата, а в някои населени места се налага сливане на паралелки и като крайна мярка, закриване на училища. Демографските процеси и намалената раждаемост в последните 10 - 15 г. оказват влияние върху броя на образователните институции и тяхното териториално разположение.

Основна цел е намаляването на броя на отпадналите от образователната система (за 2013 г. са 11 ученика), като към тях не се отнасят децата и учениците, които заминават в чужбина или в други общини. На територията на общината живеят роми, чиито деца се обучават в училищата, но тяхното обучение е трудно, поради нередовното посещаване на училищата, затруднения с българския език, отпадане от обучение и др.

Материалната база в общинските детски градини, училища и обслужващи звена е в сравнително добро състояние. От делегираните училищни бюджети са извършени доста подобрения на материалната база и са обновени учебно-техническите средства.

Към момента на разработване на ПИРО, по данни на МОН (<https://reg.mon.bg/Schools/search>), на територията на общината функционират едно средно общообразователно училище в гр. Искър и едно основно училище в с. Долни Луковит. През 2020г. началното училище в с. Писарово е закрито. Продължават да функционират двете детски градини.

Деца, места, педагогически персонал и групи в детските градини				
Година	Деца	Места	Педагогически персонал	Групи
2012/2013	147	154	13	7
2013/2014	142	154	13	7
2014/2015	150	154	13	7
2015/2016	159	154	13	7
2016/2017	158	154	13	7
2017/2018	166	176	13	8
2018/2019	157	176	13	8
2019/2020	148	176	13	8

Източник: Общинска администрация Искър

За периода 2014 – 2020г. не са изпълнявани проекти за подобряване на материално-техническата база на училищата и детските градини.

През м. март 2021г. е подадено проектно предложение по процедура BG06RDNP001-19.312 - МИГ „Карлуковски карст – Червен бряг – Искър“, Мярка 4-7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“, с наименование "Основен ремонт и обзавеждане на ДГ "Мара Балева"-гр. Искър и благоустрояване на дворно пространство - I етап".

Към момента на изготвяне на ПИРО, проектното предложение е в процес на оценка.

Демографските процеси и намалената раждаемост в последните 10 - 15 г. оказват влияние върху броя на образователните институции и тяхното териториално разположение.

Основна цел е намаляването на броя на отпадналите от образователната система, като към тях не се отнасят децата и учениците, които заминават в чужбина или в други общини. На територията на общината живеят роми, чиито деца се обучават в училищата, но тяхното обучение е трудно, поради нередовното посещаване на училищата, затруднения с българския език, отпадане от обучение и др.

Материалната база в общинските детски градини, училища и обслужващи звена е в сравнително добро състояние. От делегираните училищни бюджети са извършени доста подобрения на материалната база и са обновени учебно-техническите средства.

Поддържането на повече учебни заведения и детски градини, съобразно броя на децата и учениците, е продиктуван от желанието да се задържат по-голям брой млади семейства в община Искър.

Изводи:

- Материалната база на общинската образователна мрежа е в сравнително добро състояние, но се нуждае от осъвременяване.
- Необходимо е повишаване на енергийната ефективност на сградите на училищата и детските градини, като се използват различни финансиращи програми, с оглед намаляване на разходите за отопление.
- В общината има тенденция за намаляване на абсолютния брой на учащите се за периода 2014-2020 година, която ако се запази в следващите години е възможно оптимизиране на училищната мрежа.
- Необходимо е задълбочаване на връзката между образователния процес и

3.4. Култура

Културно-просветна дейност в община Искър развиват 4-те читалища - в гр.Искър ("Ламби Кандев - 1893" с 152 членове) и селата Староселци („П. Р. Славейков - 1926" с – 53 членове), Писарово ("Христо Ботев - 1905" с 81 членове) и Долни Луковит ("Христо Ботев - 1924" с 60 членове) и 2-те те експозиции на артефакти от времето на Римската империя и от местния бит в селата Долни Луковит и Писарово. Читалищата осъществяват основно библиотечна, просветна, културно-масова дейност, любителско творчество, кръжоци, клубове и школи.

Издържката на читалищната дейност се осъществява от републиканския бюджет през бюджета на общината.

В библиотеката на читалище “Ламби Кандев” се организира видеотека, приемат се първокласниците за читатели, организират се литературно-творчески вечери и четения. През последните години десет местни поети публикуваха свои стихове в Антология “Читалищни поети”. Поддържа се и дейността “Галерия личности”, в която са събрани трудове и творби на хора, родени в гр.Искър, чието творчество е с национално значение. Сред тях са проф. Димитър Лилов, проф. Васил Халачев, проф. Георги Наумов, художниците Цветан Цеков - Карандаш, Сашо Рачев, Емилия Панайотова и много други. “Ламби Кандев” е и едно от малкото читалища в региона, разполагащо с богата архивна

читалня, в която се намират книги-уникати и архивни материали, свързани с историята на читалището и града.

Община Искър има ежегоден културен календар, в който присъстват събития и прояви, свързани с национални и църковни празници, и установени местни традиции, като организиране на “Лятна занималня”, Традиционен земеделски събор, Пролетна изложба на животни, Юнски празници и др.

Културни забележителности са и местните църкви: “Св. Димитрий” в гр. Искър, изграден през 1837 г., обявена за архитектурен и художествен паметник на културата с местно значение; „Свети Георги”, с. Долни Луковит; „Св.Св.Кирил и Методий”, в с. Староселци, построена през 1861 г. от майстор Алекси; и „Св. Параскева“ в с. Писарово.

През 2015 г. е завършен проект „Подобряване и обновяване на материално-техническата база на Народно читалище „Ламби Кандев-1893” гр. Искър”, с период на изпълнение 01.03.2013г. – 25.09.2015г. Проектът е финансиран по Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013г., Мярка 313, договор от 01.03.2013г..

През 2015 г. е завършен проект „Подобряване и обновяване на материално-техническата база на Народно читалище „Христо Ботев 1924” с. Долни Луковит”, с период на изпълнение 09.01.2013г. – 25.09.2015г. Проектът е финансиран по Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013г., Мярка 313, договор от 09.01.2013г..

През 2015 г. е завършен проект „Подобряване и обновяване на материално-техническата база на Народно читалище „П. Р. Славейков-1926” с. Староселци”, с период на изпълнение 25.02.2013г. – 25.09.2015г. Проектът е финансиран по Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013г., Мярка 313, договор от 25.02.2013г..

През 2015 г. е завършен проект „Подобряване и обновяване на материално-техническата база на Народно читалище „Христо Ботев-1905” с. Писарово”, с период на изпълнение 01.03.2013г. – 25.09.2015г. Проектът е финансиран по Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013г., Мярка 313, договор от 01.03.2013г..

През 2015г. е завършен проект „Общински център – местен бит и култура”, по „Насърчаване на туристическите дейности“, Мярка 313, ПРСР 2007 – 2013г. Резултатите от него са:

- Реконструирана общинска сграда в Общински туристически център с изложбена колекция от антични народни носии и предмети от бита и местните занаяти;
- Осигурено необходимото оборудване, мебели и съоръжения за Общински туристически център.

През 2018г. е сключен договор (Договор № 15/07/2/0/00482 / 07.03.2018г.) с Държавен фонд „Земеделие“ за „Ремонт, обзавеждане и оборудване на Народно читалище „Ламби Кандев – 1893“ - ПРСР 2014-2020 Подмярка 7.2 ”Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура”. Проектът е завършен през 2020 г.

3.5. Младежки дейности и спорт

На територията на община Искър има 2 стадиона, които се намират в гр. Искър и 4 спортни игрища - 2 в с. Долни Луковит, 1 в с. Староселци и 1 в с. Писарово. Състоянието на спортната инфраструктура е относително добро и към момента задоволява местните потребности. С оглед насърчаването на гражданите да спортуват са необходими комбинирани спортни площадки в града и трите села.

Традиционните спортове, които се развиват в община Искър са футбол, хандбал, волейбол и тенис на маса. Спорта се развива основно в 3 направления: масов спорт, училищен спорт и клубен спорт. Има 4 спортни клуба - футболен клуб "Венци" - гр. Искър, футболен клуб "Левски" - с. Писарово, футболен клуб "Искър - 2012" - с. Долни Луковит и хандбален клуб "Младост" - гр. Искър.

През 2014 г. е стартирал проект „Рехабилитация на Централна градска част – гр. Искър, детски и спортни площадки в УПИ XI-1413, кв.105 в гр. Искър“, с период на изпълнение 20.05.2014г. – 27.07.2015г. Проектът е по Постановление №19/07.02.2014 г., а финансирането е от Публична инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“.

По проекта са изградени две спортни и детски площадки; извършено е благоустрояване на терена, направена са детска площадка и фитнес в ЦГЧ.

През 2014 г. е стартирал и проект „Благоустройство на площадно пространство в с. Долни Луковит“, с период на изпълнение 20.05.2014г. – 27.07.2015г. Проектът е по Постановление №19/07.02.2014 г., а финансирането е от Публична инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“.

По проекта е благоустроено площадно пространство в населеното място, изградена е детска площадка, както и алейна мрежа.

През 2015 г. е завършен проект „Туристическа еко пътека „Тульово” – природа, сказания, легенди и съвременности”, с период на изпълнение 12.12.2013г. – 15.09.2015г. Проектът е финансиран по Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013г., Мярка 313.

По проекта е изградена туристическа инфраструктура, съоръжения и атракции за посетителите, както и съоръжения и места за спорт и отдих.

През м. май 2019г. е сключен договор за „Реконструкция на комбинирано игрище "Хандбал и Волейбол“ по процедура BG06RDNP001-7.007 Процедура чрез подбор BG06RDNP001-7.007 Спорт „Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

С проектно предложение „Реконструкция на комбинирано игрище „Хандбал и волейбол“ в гр. Искър, община Искър” се предвижда да се реконструира съответната спортна площадка на територията на град Искър. Договорът е с продължителност до 13.05.2022г.

През м. юни 2019г. е сключен договор за „Благоустройство на парково пространство, ремонт на открит обект за спортна дейност и изграждане на площадки за игра" в гр. Искър, община Искър“ по процедура BG06RDNP001-7.006 Процедура чрез подбор - BG06RDNP001-7.006 – Площи „Изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г. Договорът е с продължителност до 10.06.2022г.

4. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА

4.1. Водоснабдителна и канализационна мрежа

Степента на водоснабденост на жителите в населените места на общината е 100 %. В общината няма недостиг на вода.

Няма изградени пречиствателни станции на питейната вода. Съгласно писмо изх. № 16-01755 от 08.03.2016г. на РЗИ – Плевен за периода 01.01.2013г.-29.02.2016г. са направени 62 проби на вода по химични, органолептични и микробиологични показатели. От тях нито една проба не е дала отклонение от здравните норми, заложиени в Наредба №9/2001 на МЗ за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. На това основание за водоизточниците в Община Искър не се препоръчва изграждане на ПСПВ.

Външните водопроводи до всички населени места са изградени предимно от стоманени и АЦ тръби – много остарели, компрометирани, с много аварии и загуби на вода. Необходимо е да се предприемат мерки за реконструкцията им.

Б/ Канализация

Към настоящия момент на територията на община Искър има частично изградена канализационна мрежа само за гр.Искър. Канализацията не е предадена за експлоатация на „В и К” ЕООД гр.Плевен. Изградена е ПСОВ на гр. Искър в поземлен имот № 040020. Същият е собственост на Община Искър - общинска собственост. Територията, на която се намира той е незаливаема територия от реката. Имотът не попада в границите на защитени зони като част от Европейската екологична мрежа “НАТУРА 2000”.

В останалите населени места на община Искър повсеместно заустването на битово-отпадъчните води става в локални септични или изгребни ями и чрез точково заустване на частни канализации в дерета и реки, преминаващи през населените места..

4.2. Транспортна мрежа

През територията на община Искър преминава второкласен път, който свързва Дунав мост 2, Видин и ферибот Оряхово с Централна, а оттам и с Южна България. Същият този път пресича и първокласен път София – Русе.

В общината са изградени общо 29 км четвъртокласна пътна мрежа, 28 км третокласна пътна мрежа и 6 км второкласен път. Състоянието на основните пътища е:

Път № - PVN1047	Път № - PVN1080	Път № - PVN3081
/Ш – 118, Долна Митрополия – Ясен/ - Горна Митрополия – Граница общ. (Долна Митрополия – Искър) – Староселци /Ш-1307/	- /Ш – 13, Кнежа – Искър/ - Граница общ. (Кнежа – Искър) – Долни Луковит /Ш – 137/	/Ш – 1308, Искър – Горни Дъбник/ Писарово – Граница общ. (Искър – Червен бряг) – Телиш / PVN1186/
Дължина от км до км: 16.400 – 22.800	Дължина от км до км: 2,500 – 11,900	Дължина от км до км: 0,000 – 6,600
Има много разрушени участъци вследствие движение на тежки камиони, превозващи инертни материали, тъй като пътната конструкция на настилката, когато е изграждан пътя през миналия век, не е предвидена за такива тежки товари. Необходима е частична реконструкция и цялостна рехабилитация на пътя.	Извършена е цялостна реконструкция и рехабилитация на пътя.	По пътното платно има разрушени участъци. Частично изкърпване е правено в регулацията на с. Писарово, където е асфалтовата настилка – 2,2 км. Участъкът извън селото, от 4,4 км, е трошенокаменна настилка и баластра и се използва предимно за движение на земеделска техника.
Пътят е частично рехабилитиран през 2008 г.		Няма проектна готовност за рехабилитация на пътя.

Основният транспорт е автомобилният. Транспортната връзка между селищата от общината и населените места от съседните общини се извършва от специализирани фирми от гр. Плевен и други градове.

Затруднено е транспортното обслужване на населението от с.Староселци, поради липса на желаещи транспортни фирми за изпълнение на автобусните линии.

4.3. Комуникационни мрежи

„Български пощи“ ЕАД извършва вътрешни и международни пощенски услуги, включени в универсална пощенска услуга (УПУ) и неуниверсални пощенски услуги (НУПУ) в 4 пощенски станции на територията на община Искър. Универсалната пощенска услуга се извършва постоянно, в рамките на определено работно време с качество, на достъпни цени и възможност за ползването ѝ от потребителите на територията на цялата страна.

В община Искър има покритие с качествен сигнал на националните телевизионни канали, както и изградена система за кабелна телевизия. Съществува достъп до модерни комуникации чрез интернет.

Във всички населени места на община Искър има изградена съобщителна мрежа и функционират 4 ПТТС, 4 АТЦ и 2100 телефонни поста, т.е. селищата от община Искър са покрити с телефонни, телексни и телефаксни услуги.

В община Искър продължава въвеждането на цифрова комутационна и преносна далекосъобщителна инфраструктура и подменяне на съществуващата аналогова.

Наложилата се през последните години тенденция на намаление на фиксираната телефонна плътност и увеличение на мобилната продължава, като стойността на показателят „фиксирана телефонна плътност по домакинства” бележи постоянно намаление, подобно на процесите в цялата страна, докато за показателя „мобилна телефонна плътност” се наблюдава непрекъсната тенденция на увеличение.

Мрежите на съществуващите мобилни оператори в страната покриват територията на общината.

В община Искър ТВ кабелен оператор “ЕТА” поддържа обществената далекосъобщителна мрежа за радио и телевизионни сигнали. Той предоставя възможност и за Интернет-достъп. Интернет-достъп предоставят “ЕТА” и Виваком.

В община Искър всичките четири населени места имат възможност за интернет-достъп.

Достъпът до Интернет и степента на използване от домакинствата до голяма степен се обуславят не само от техническата обезпеченост, но и от социално-икономическото състояние на потребителите. Ниските показатели за областта са тясно свързани с изоставането в цялостното социално-икономическо развитие.

4.4. Енергийна мрежа и системи

Основен източник на електроенергия е общата електроенергийна система на страната посредством една подстанция, разположена в гр. Искър. Уличното осветление се осъществява с енергоспестяващи лампи, но е необходимо тяхното обновяване с нови технологии. Гъстотата на разпределителната мрежа е над средната норма за страната – т.е добре развита и осигурява хранването на всички населени места.

„ЧЕЗ Разпределение България” АД е дружеството, което отговаря за поддържането на мрежата и осигуряването на непрекъсната и качествена доставка на електрическа енергия до потребителите в община Искър, област Плевен.

През територията на Общината минават енергийни мрежи от националната електрическа система. Енергийната система на Общината е част от тази система и тя няма самостоятелно структурно звено. В общината няма група за поддръжка и ремонт на електроенергийната система.

Уличното осветление в Общината подлежи на ремонт и подмяна на осветителните тела с енергоспестяващи, както и осветляване на парковете и площадните пространства на всички села.

Електроснабдяването на гр.Искър и на селата Писарово, Долни Луковит и Староселци се извършва от 9 бр. електропроводи 20кV.

Община гр.Искър получава електрозахранване на 110 кV от електропреносната система на страната от ел.провод 110 кV, на Подстанция «Пелово». Общината, като цяло се захранва на страна 20 кV от подстанция «Пелово» -110/20 кV.

Изградената въздушна мрежа средно напрежение - СН е с дължина 214,21 км, а кабелната мрежа Ср.Н е 1,956 км, като основните изводи са в добро техническо състояние, но някои от отклоненията се нуждаят от ремонт. Като цяло мрежата има резерв и задоволява нуждите на населението и промишлеността.

Населените места се обслужват от 54 броя ТП с обща инсталирана мощност 13560 кVA. В общината няма неелектрифицирани населени места. Въздушната мрежа НН е в размер на 119,60 км, а кабелната мрежа НН е в размер на 2,8 км.

4.5. Социална инфраструктура

Социалната инфраструктура на община Искър се изчерпва с Домашен социален патронаж и извършваните от него дейности. Годишно се обгрижват 70 възрастни хора.

Гражданите на общината се нуждаят от допълнителни социални услуги, оказвани от различни социални структури. В тази връзка е подходящо разкриването на дневни центрове за деца с увреждания и за възрастни или организирането на единно социално предприятие. Необходимо е да се направят постъпи за изграждане на дом за стари и самотни хора, разширяване обхвата на социалните патронажи и други.

5. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ

5.1. Природни ресурси

Полезни изкопаеми

Община Искър е бедна на полезни изкопаеми. Единствените експлоатирани са наличните, поради естественият релеф на територията, кариерни материали – варовици, пясък и чакъл, и залежите на нефт и природен газ в находището в с. Долни Луковит.

Защитени територии

Районът е богат на защитени зони и територии. В процентно отношение относителният дял на териториите, включени в екологичната мрежа „Натура 2000“, възлиза на 22,32% от площта на областта, което е в рамките на средната стойност за Република България. Мрежата от защитени природни територии в област Плевен включва един природен парк – ПП „Персина“, два природни резервата – Крушуна и Стенето, един поддържан резерват, 28 защитени местности и 19 природни забележителности.

Защитените зони в общината по „Натура 2000“ са Река Искър, Конунски дол, язовир Горни Дъбник – Телиш и обхващат 17,74% от територията на общината. Най-голямата по площ ЗЗ „Река Искър“ обхваща териториите по поречието на река Искър, която преминава през три от четирите населени места в общината. В общината има една защитена местност „Ормана“, по смисъла на Закона за защитените територии, която се намира в близост до с. Староселци.

Таблица 28: Защитени територии и местности в община Искър

Защитена територия/ местност	Категория	Местоположение
Ормана	Защитена местност	Област: Плевен Община: Искър Населено място: с. Староселци
Река Искър	ЗЗ по директивата за местообитанията	Общините Гулянци, Долна Митрополия, Кнежа, Червен бряг и Искър За община Искър: с. Писарово и с. Староселци

Язовир Горни Дъбник	ЗЗ по директивата за местообитаният а	Общините Долни Дъбник, Червен бряг и Искър За община Искър: с. Писарово
Конунски дол	ЗЗ по директивата за местообитаният а	Област: Плевен Общините Искър, Долна Митрополия, Кнежа За община Искър: с. Долни Луковит

Източник: ОУПО на Община Искър.

Растителен свят

Флората на територията на община Искър е представена от дървесна, храстовидна растителност, пасища и ливади. Територията е сравнително бедна на гори и масиви.

Основно преобладават представителите на широколистната растителност -тополата и акациите, които се отглеждат за промишлени нужди. Разпространени са още дъб, липа, върба и др.

Строго специфичните хидроклиматични условия, в съчетание с високопродуктивните почви и стилът на палеогеографското развитие на територията, обуславят разнообразието в растителната покривка и характерното разпределение на отделните растителни формации и асоциации.

Територията се отнася към Крайдунавския окръг в обхвата на Долнодунавската провинция на Евроазиатската степна и лесостепна област от Геоботаническото райониране на България.

На съвременния етап се наблюдава силно редуцирано присъствие на условно коренна растителност предвид активната антропогенна намеса и усвояването на високата биопроодуктивност на ландшафтите в културни фитоценози. Най-широко представени са площите, заети от агрофитоценози, настанени на мястото на гори от полски бряст (*Ulmus*

minor), полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), дръжкоцветен дъб (*Quercus pedunculiflora*). Върху широката вододелна повърхнина с поречието на река Вит земеделските площи заемат пространствата на бивши гори от цер (*Quercus cerris*) и виргилиев дъб (*Quercus virgiliana*), често с примес от дръжкоцветен дъб.

Смесените дъбови гори (*Quercetum mixtum*) са запазили значението си в отделни пространства, териториално привързани към долината на река Искър и ограничени площи от дълбоките долини на нейните притоци. От разнообразните асоциации на този тип гори днес с най-голямо постоянство се срещат цер и космат дъб (*Quercus pubescens*), с все по-открояващото се участие на мъждрян (*Fraxinus Ornus*) в съпътстващия ги състав. На места се наблюдава вторично преобладаване на смрадлика (*Cotynus coggygria*). Добре представени са и смесените благуново-церови гори (*Quercus cerris*, *Quercus frainetto*). В лявото поречие са създадени изкуствени насаждения от бяла акация (*Robinia pseudoacacia*). Присъща за анализирания регион е мезоксеротермната тревна растителност с преобладаване на луковична ливадина (form. *Poaeta bulbosae*), пасищен райграс (*Lolium perenne* L.), трескот (*Cynodon dactylon*), на места и белизма (form. *Dichantietia ischaemi*).

В долинни склонове се наблюдава участието на представители на полски бряст и полски ясен. Присъщо е присъствието на гори от черна елша (*Alneta glutinosae*), върби (*Saliceta albae*, *Saliceta fragilis*) и тополи (*Populeta nigrae*, *Populeta albae*). Придружават ги мезофитни тревни формации (*Festuceta pratensis*, *Poaeta sylvicolae*, *Alopecureta pratensis*, *Lolietta pratensis*, *Agrostideta stoloniferae*) (Бондев, 1991).

Все още горите, въпреки малката им площ (17 041 дка) не се използват достатъчно ефективно и не допринасят в необходимата степен за подобряване на стопанските резултати в общината. Горите в общината не трябва да се разглеждат само като източник на ценна дървесина - перспективите за ефективното им и екологосъобразно използване са свързани преди всичко с комплексното усвояване на техния разнообразен природно-ресурсен потенциал. В този смисъл усилията трябва да бъдат насочени към: опазване на горите от незаконни сечи и изграждане на допълнителни горски контролни пунктове; увеличаване дела на широколистните видове, използвани за залесяване; засилване на водоохранната функция на горите с цел опазване на водното богатство на общината; стриктно придържане към предписанията в лесоустройствения проект и подобряване на системата от лесотехнически мероприятия за борба с ерозията; усвояване на рекреационния потенциал на горските територии в общината; опазване и увеличаване на дивечовото разнообразие в горите и рибните запаси в реките; развитие на допълващи основния поминък дейности като събиране на билки, гъби и др.

Животински свят

Животинският свят в рамките на общината е типичен за този край на България. Негови представители са зайци, чакали, диви прасета, катерица, златка, белка, сърни, пор, язовец, полевка, врана, фазан, пъдпъдък, яребица, гугутка, врабец, ластовица, щъркел, патици, влечуги, насекоми и др.

Значителното животинско разнообразие на изследвания район позволява разглеждането му като част от Дунавския регион на Евросибирската територия от Зоогеографското райониране на България. Природно-географските му особености и положение спрямо съседни територии е способствало проникването на средно европейски и сибирски животински видове и в относителна степен подтиснало разпространението на медитерански видове.

Безгръбначната сухоземна фауна притежава голямо разнообразие сред насекомите. Характерни за региона са водните кончета (*Callopteryx virgo meridionalis*, *Aeshna affinis*), малката богомолка (*Ameles heldreichi*), равнокрилото хоботно (*Eurybregma nigrolineata*) и др. Значителен е броят на твърдокрилите насекоми, сред които бръмбарите листояди (*Chrysolina graminis*, *Phratora vulgatissima*), сечковците (*Brachyleptura tesserula*, *Vadonia imitatrix*) и защитения бръмбар бегач (*Calosoma sycophanta*). Тук намират обитание широко разпространените в Европейския континент лесостепни видове мравки (*Messor structor*) и някои пеперуди (*Parnassius Apollo*, *Colias hyale*, *Lopinga achine*, *Melitaea arduinna*).

Рибната фауна е представена от шаранови риби, сред които речен кефал (*Leuciscus cephalus*), обикновена мряна (*Barbus barbus*), скобар (*Chondrostoma nasus*), уклея (*Alburnus alburnus*), сребриста каракуда (*Carassius auratus*), малка кротушка (*Gobio uranoscotus*) и др.

От земноводните се срещат червенокоремната бумка (*Bombina bombina*), обикновена чесновница (*Pelobates fuscus*), балканска чесновница (*Pelobates syriacus*), наред с характерните рептилии шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), кримски гушер (*Podarcis taurica*), змия пясъчница (*Eryx jaculus*), пъстър смок (*Elaphe quatuorlineata sauromates*) и др.

Бозайниците представляват своеобразен смесен комплекс от видове на степния биом с представители-обитатели на широколистните гори. От насекомоядните в района се срещат таралеж (*Eginaceus concolor*), белокоремна белозъбка (*Stocidura leucodon*) и подковоносите (*Rhinolophus hipposideros*, *Rhinolophus euriale*). Добре представени са заекът

(*Lepus capensis*), обикновеният хомяк (*Cricetus cricetus*), язовецът (*Meles meles*), видрата (*Lutra lutra*), степният пор (*Mustela eversmanni*).

Орнитофауната е изключително разнообразна и с подчертана биотична стойност, особено по отношение на водоплаващите видове. Срещат се белоока потапница (*Aythya nyroca*), ръждива чапла (*Ardea purpurea*), малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), блестящ ибис (*Plegadis falcinellus*), сива гъска (*Anser anser*) и др.

5.2. Опазване на околната среда

5.2.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

Съгласно утвърдения списък на районите за оценка и управление качеството на атмосферния въздух от МОСВ за община Искър не се изготвят индивидуални програми за намаляване нивата на замърсителите на атмосферния въздух.

Като част от националната система за мониторинг на околната среда, на територията, контролирана от РИОСВ – Плевен (области Плевен и Ловеч), са разположени 3 стационарни автоматични станции за измерване на показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух (КАВ):

- Автоматична станция Плевен (градски фонов/транспортно ориентиран пункт)
- Автоматична станция Никопол (градски фонов пункт)
- Автоматична станция Ловеч (градски фонов/транспортно ориентиран пункт)

Всички станции са оборудвани със стандартен набор метеорологични показатели (СНМП), в това число: посока и скорост на вятъра, температура, налягане и сила на слънчевото греене.

Автоматичната измервателна станция в гр. Плевен (АИС - Плевен) е в действие от 2008 г. Измерителният пункт се намира на ул.“Дойран” (зад сградата на НАП) и е класифициран със заповед на МОСВ като градски фонов и транспортен пункт. Резултатите от измерванията, които се правят в станцията, са представителни за централната градска част на Плевен и по протежението на ул. “Дойран”. Станцията измерва основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух, съгласно чл. 4, ал. 1 от Закона за чистотата на атмосферния въздух, в това число: фини прахови частици с размер до 10 микрона (ФПЧ10), серен диоксид (SO₂), азотни оксиди (NO, NO₂), въглероден оксид (CO), бензен (бензол) (C₆H₆), полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ). Допълнително станцията измерва още два показателя: толуен(C₇H₈) и параксилен (C₈H₁₀).

Община Искър не спада към зоните, в които са превишени нормите за качеството на атмосферния въздух (КАВ) или горните оценъчни прагове, които представляват регламентиран процент от съответната норма. На територията на града е разположен постоянен пункт за мониторинг на показателите за КАВ. Съгласно резултатите от проведения мониторинг, не са регистрирани превишения на приложимите норми за КАВ за всички измерени газообразни замърсители: серен диоксид (SO₂), азотни оксиди (NO, NO₂), въглероден оксид (CO), озон. Установено е само едно превишаване на средногодишната норма (СДН 50 µg/m³) за ФПЧ10. Нивото при 90,4-тият перцентил е 46,1 µg/m³ (т.е. 90,4 % от измерените стойности не превишават 46,1 µg/m³) – СДН в годишен аспект е спазена.

По данни от годишните доклади на РИОСВ- за състоянието на АВ в района се установява, че през зимния период, при определени метеорологични условия, се натрупват замърсители в приземния слой от ФПЧ10, серен диоксид, азотни оксиди и въглероден оксид до границите на пределно допустимите норми, вследствие на интензивното използване на твърди горива за отопление в битовия сектор; през летните месеци замърсяванията са главно от прах и летливи органични съединение /ЛОС/, метан и амоняк, съпроводени с неприятни миризми, породени от състоянието на инфраструктурата /липса на канализации и неподдържани пътни артерии/, сметища, отглеждане на различни видове животни в не регламентиран количества, вътре в населените места, както и използването на естествени и изкуствени торове в интензивно развитите селскостопански райони.

Превишенията на средноденонощната норма имат изразен сезонен характер и се дължат основно на употреба на твърди горива за битово отопление, на автомобилния транспорт, както и на неблагоприятни за разсейването на емисиите метеорологични условия и високите регионални фонов нива.

Основни източници на емисии от летливи органични съединения (ЛОС) в атмосферния въздух са промишлени предприятия и обекти от сферата на обслужването, чиято дейност е свързана с употреба на органични разтворители. Извършващите такива дейности оператори са длъжни да декларират консумацията на органични разтворители след края на всяка календарна година в нормативно определен срок. Най-големите потребители, чиято консумация превишава определена прагова стойност (ПСКР) се съобразяват със специални емисионни ограничения и докладват пред съответната РИОСВ техническите, технологичните и организационните мерки за ограничаване на емисиите от разтворителите във въздуха в рамките на ежегоден План за управление на разтворителите. Емисионните норми и изискванията към управлението на разтворителите за големите консуматори са определени в Наредба 7/21 Окт.2003г., която въведе в българското законодателство изискванията на Директива 1999/13/ЕО.

Община Искър се характеризира с нисък потенциал на замърсяване – няма установено превишаване на ПДК, климатичните условия не благоприятстват задържане и събиране на атмосферни замърсители в приземния въздушен слой. Няма замервания за повърхностно натоварване на открити площи. Отоплителните инсталации са основен източник на замърсяване на въздуха през зимния сезон. С използване на екологично чисто гориво – газ за отоплителните инсталации, замърсяването чувствително ще намалее.

Желателно е да се търсят и използват нови енергийни източници, което би допринесло за значително намаление на емисиите, свързани с използването на течни и твърди горива, които за България се характеризират с високо съдържание на сярна. Озеленяването и благоустрояването на уличните платна ще доведат до по-ниски нива на прах в атмосферния въздух.

За намаляване на количеството енергия за отопление е необходимо да се стимулират технологии, намаляващи топлинните загуби, изпълнението на топлоизолации и дограми с нисък коефициент на топлопроводимост и използването на алтернативни източници на енергия - напр. слънчева енергия, за което климатичните дадености в Общината са благоприятни.

5.2.2. КАЧЕСТВО НА ВОДИТЕ

Наличните водни ресурси не са в състояние да посрещнат нуждите от промишлени и питейни води в перспектива. Хидроложката характеристика на самите водоизточници е

благоприятна за поддържане на стабилен качествен състав на водите, тъй като няма големи сезонни колебания.

В естествено състояние подземните води имат добри питейни качества и с редки изключения отговарят на санитарно-хигиенните изисквания като „Вода за пиене”. Съществуват много нерешени проблеми при управлението и опазването на водите, свързани с остаряла и амортизирана техника, ограничени финансови възможности, безразборно вкарване на непречистени отпадъчни води във водоприемниците и др.

Комунално – битови дейности - са основна причина за замърсяването на водите в общината. Поради липсата на пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ) в населените места, всички отпадъчни води от бита попадат в реките, водоемите или дерета. Сред останалите източници на замърсяване на водите в общината са промишлеността, транспорта и животновъдството.

Състоянието на питейните води и водоизточниците на общината се контролират системно от РИОКОЗ. Извършва се наблюдение на всички кладенци поотделно, като разширения химически анализ се прави по различни показатели.

Общинското ръководство няма разработена програма за действие по разрешаване на съществуващите проблеми за опазването на чистотата на водните ресурси на територията на общината и тяхното рационално използване.

Хидрографската мрежа се изразява основно от р. Искър и притоците и р. Писаровска и Гостилска бара. Река Искър формира основната част от оттока си извън територията на общината и е със снежно-дъждовен режим.

На около 7 км от гр. Искър е изградено преградно съоръжение /бент/, чрез което ще се осъществява водовземане по допълнителен канал, преминаващ през землищата на с. Писарово и гр. Искър.

На територията на общината функционират два микроязовира:

- В землището на гр. Искър, със залята площ 49,826 дка, собственост на община Искър и неизползваем, в добро състояние;
- В землището на с. Староселци, със залята площ 130,153 дка, използва се за любителски и промишлен риболов, собственост е на община Искър, състоянието му е добро, отдаден е на концесия.

Подземните води са изследвани единствено в гр. Искър и са с дълбочина от 1-4 м.

На територията на общината има два минерални извора – в землището на гр. Искър и в с. Писарово, които са с малък дебит и не се използват по предназначение.

Валежите са неравномерно разпределени по сезони и месеци. По данни от същия институт за средните месечни валежи и общогодишни се очертава тенденция на намаляване на водният приток.

Един от факторите, допринасящи за доброто качество на повърхностните води на територията на общината е намаленото използване на торове и пестициди. Съгласно Писмо с изх.№16-01755/08.03.2016г. от Регионална здравна инспекция – Плевен, се извършва мониторинг на качествата на питейната вода, подавана за населението на Община Искър на 8 контролни пункта от водопроводната мрежа на всички населени места, определени съгласно изискванията на Наредба №9/2001г. на МЗ за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели. За периода 01.01.2013г. – 29.02.2016г. от РЗИ–плевен са изследвани 62 проби вода по химични, органолептични и микробиологични показатели, като нито една от пробите не е показала отклонение от здравните норми, заложи в нормативните изисквания на горецитираната наредба. В заключение питейната вода подавана за населението на общината е безопасна и не представлява риск за здравето му.

Широко се използват попивни и изгребни ями, като единственото населено място с изградена канализационна мрежа е град Искър. При тази ситуация основен антропогенен източник на замърсяване е населението на община Искър.

Съществуват проблеми водещи до недобро състояние на подземните води, които са в резултат на органични замърсители, опасни вещества и замърсяване с нитрати, които се дължат на зауствания на непречистени отпадъчни води от селищни канализации, населени места без канализации, нерагламентирани сметища, складове за пестициди, недобре работещи локални пречистителни съоръжения за производствени отпадъчни води и лошите земеделски практики при употреба на органични и минерални торове.

На територията на община Искър няма учредени санитарно-охранителни зони (СОЗ) определени по реда на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водонабдяване и около

водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

5.2.3. ПОЧВИ

Основните източници на замърсяване на почвите в община Искър са тяхното периодично изгаряне, промишлените отпадъци и земеделската дейност на населението.

Не съществуват механизми за контрол на състоянието на почвите, които да са елемент на общинската политика. Не се извършва периодичен контрол. Изследвания се правят само при нужда, като изготвяне на доклади по ОВОС и др.

Общинското ръководство няма своя програма за опазването качеството на почвите. Предприемат се мерки за рекултивация на нарушени терени и действия за контрол върху употребата на изкуствени торове.

Преобладаващ тип почви е излужен чернозем. Срещат се алувиални по поречието на р. Искър, барите и потоците. По хълмистите части се срещат сива горска и светлосива горска тип почва. Рядко се срещат хумусно-карбонатни почви. Основната скала е предимно лъос и варовик.

Ерозията – водна и ветрова се среща предимно по хълмистите части на терените и по деретата и оврази.

Антропогенните почви тук не са рядкост. Те са формирани от изоставени кариери, нефтени сондажи, сметища, недостроени строителни обекти, разградени и не стопанисвани бивши обекти.

Човешката дейност е силно повлияла върху почвообразуването и почвеното плодородие в землището на общината. Прекомерното унищожаване през годините на горската растителност и увеличеното експлоатиране на земите от селското стопанство е довело до влошаване свойствата на почвата.

Почвите са акцептор на всички вредни въздействия в околната среда и създават потенциален риск за здравето на населението. Въпреки, че през последните години поради икономическата криза, употребата на изкуствени торове и хербициди намаля чувствително, нанесените поражения не могат да бъдат изцяло преодолени.

На територията на общината няма пунктове за изследване замърсяването на почвите. Общото състояние на почвите в общината е добро. Няма данни за екологично – чистото състояние на почвите.

На територията на Общината сега съществуват четири склада, в които се съхраняват 8 400 л. течни и 15 100 кг. прахообразни негодни и забранени за употреба препарати за растителна защита. Складовете се намират в с. Долни Луковит, с. Староселци, с. Писарово и в гр. Искър.

Основните източници на замърсяване на почвите са :

-Газовете от изгаряне на въглища и течни горива, които попадат под формата на киселинни дъждове;

-Локални ограничени замърсявания в обсега на депото;

-От транспорта – замърсявания, свързани с дизеловите и бензинови двигатели;

-Комунално-битова дейност – изхвърляне на отпадъци, които при неправилно съхранение замърсяват почвите и подпочвените води;

-Изсичане на горите, водещо до изтощаване на почвите, ерозия и засоляване;

-Производството на нитратна земеделска продукция

Опазването и ефективното използване на почвените ресурси на територията на общината е свързано с необходимостта от провеждането на залесителни и укрепителни мероприятия във водосборите за ограничаване на почвената ерозия и пороищата. Въпреки значителната площ на подходящите за земеделие територии в общината, усилията трябва да бъдат насочени към стриктно спазване на екологичните изисквания при строителните и добивните дейности, като нарушените в резултат от тези дейности терени трябва задължително да се рекултивират, а амортизираните напоителни системи - да се възстановят и модернизират.

5.2.4. ОТПАДЪЦИ

С решение от 18.09.2015 г на ОбС Искър е приета Наредба за управление на отпадъците на община Искър .

В общината има организирано сметосъбиране и сметоизвозване и в четирите населени места на Общината, което се извършва от общинското мероприятие БКС. Отпадъците се събират в кофи тип „Мева“ с обем 110 литра и контейнери тип „Бобър“ с обем 1100 литра и се извозват и депонират на общинското сметище “Влашки лък”.

Всички населени места от общината се обслужват от съществуваща общинска система за събиране и транспортиране на битови отпадъци.

Площадката на съществуващото депо за битови отпадъци “Влашки лък” е разположена в местността “Край село”, в землището на гр. Искър, на около 500 м. от регулацията на населеното място. Депото е в непосредствена близост до изоставени земеделски земи и защитната дига на река Искър.

Теренът е общинска собственост, регистриран като поземлен имот №040020 и обхваща площ от 301,338 дка. Начинът на трайно ползване на земите е пасище, мера, категорията на земята – трета.

Депото за отпадъци се експлоатира от 1985г. без разрешение за извършване на дейности с отпадъци по чл. 12 (1) от ЗУО и не отговаря на нормативната база.

Операторът води отчетна книга за депото, в която се регистрират вида и количеството на отпадъците. Не се извършва визуален контрол на постъпващите отпадъци, като не се допуска приемането на отпадъци по чл. 12 (1) на Наредба №8/2004. Депонираните отпадъци се насипват върху равен терен. Депонираните отпадъци са разпръснати с височина около 0,5 – 1м. Отпадъците не се подравняват и запръствят.

От общия състав на битовите отпадъци, почти 40-50% представлява биоразградима фракция, основно представена от хранителни остатъци (кухненски отпадъци), зелени отпадъци от поддръжка на растителността в личните дворове и бракувана продукция от пазари, тържища и търговската мрежа за плодове и зеленчуци.

Количествата образувани битови отпадъци за дадена административна единица са в зависимост от броя на жителите и потребителските навици и възможности. За да се отчетат тези фактори е въведен терминът норма на натрупване (НН), отчитащ средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител. Тази

норма се използва при определянето на потенциала за образуване на битови отпадъци в дадена общност.

По информация на НСИ и на база подадената от общинските администрации информация, нормата на натрупване през последните години възлиза на ~400-600 кг/ж/год./за 2000г.- за 2013 - 434 кг/ж/год./ Тази оценка се прави посредством подадените от общините данни, които докладват количествата на база брой на курсовете на камионите, поради липсата на везни за измерване на депонираните количества. Тази цифра е по-висока от данните, получени при различни проучвания и експертни оценки на специалисти.

Междувременно, депата, които са изградени напоследък съобразно съвременните технически изисквания и са снабдени с везни, докладват още по-ниски количества образувани битови отпадъци за последните години

В общия поток битови отпадъци винаги могат да се срещнат батерии за битова употреба, лекарства и опаковки от тях, остатъци от бои, разтворители и лакове и техните опаковки, малки количества препарати за растителна защита и техните опаковки, луминисцентни осветителни тела, електрически уреди и друго битово електронно оборудване, които се причисляват към групата на опасните отпадъци от бита.

Луминисцентните лампи, излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), батериите и други опасни отпадъци от бита са в обхвата на принципа «отговорност на производителя» и събирането им за по-нататъшно рециклиране или екологосъобразно обезвреждане е задължение на операторите, които ги пускат на пазара. Законодателството дава възможност, икономическите оператори да се сдружават и да реализират принципа «отговорност на производителя» чрез създаване на колективни системи за разделно събиране и оползотворяване, подобни на тези за отпадъците от опаковки.

Към момента, на национално ниво работят няколко организации за оползотворяване на ИУЕЕО, за оползотворяване на батерии и акумулатори, излезли от употреба МПС, за употребявани пневматични гуми и за рециклиране на отпадъчни масла и нефтопродукти.

Отпадъците от строителни и строително-ремонтни дейности не се отделят регулярно и няма конкретни данни за количествата и състава им. Няма практика за разделяне и сортиране на строителни отпадъци и обикновено смесени с битовите, те се депонират на общинското депо.

На практика не се декларират отпадъци от строителни и строително-ремонтни дейности, за които съответната строителна фирма трябва да поиска от общинските власти да определят мястото и условията за тяхното депониране. Липсата на контрол води до изхвърлянето на строителните отпадъци край междуселищните пътища.

Всичко това води до промяна в очакванията за генериране на строителни отпадъци в следните тенденции и аспекти:

- о Обща тенденция за намаление на количеството на отпадъците от строителни дейности.

- о Променя се характера на строителните отпадъци – намаляват изкопаните земни маси, които се нуждаят от депониране.

Би могло да се очаква увеличение на отпадъците от разрушаване на сгради и от разчистване за ново строителство. В това количество се отнасят и сградите с изтекъл или изтичащ срок за годност в конструктивно и експлоатационно отношение

- о Би могло да се очаква относително / а не абсолютно/ увеличение на количеството на строителни отпадъци от ремонти на жилища и офиси

Тези настъпващи и настъпили промени са и причина за промяна на начина на организиране и третиране на строителните отпадъци, като:

- о Подобряване на организацията за използване на изкопаните земни маси за подходящи цели / например конструктивни насипи от подходящи почви/ и целесъобразно приложение

- о Проявяване на особени грижи за хумуса като полезна и недостигаща почва за рекултивация и възстановяване на терени

- о Създаването на проектна готовност за организиране на депата за строителни отпадъци с оглед на вида отпадъци, които следва да се депонират и третират с оглед изземване на полезните ресурси

- о Използване на мобилни или стационарни и полустационарни инсталации за обработване и частично оползотворяване на строителните отпадъци , като:

Инсталации за надробяване на стоманобетонени отпадъци и изтегляне на армировките от конструкциите

Инсталация за надробяване на зидарии и отпадъци

o Създаване на предпоставки за използване на рециклирани материали от строителните отпадъци чрез разработване на проекти, прилагане на национални стандарти и практики

Предвид задължението на страната за постигане на определено ниво на рециклиране на строителните отпадъци, Закона за управление на отпадъците предвижда ред за събиране и рециклиране на строителните отпадъци, генерирани на териториите на общините, които задължително се предвижда да се прилага, считано от 13.07.2014 година. Рециклирането на строителните отпадъци ще позволи да се намалят количествата на влаганите в строителството първични (естествени) материали и ще допринесе за ефикасното управление на природните ресурси.

Биоразградимите отпадъци са с различен процент и състав в общия смесен битов отпадък, в зависимост от типа на населеното място. От общия състав на битовите отпадъци, почти 40 – 50% представлява биоразградима фракция, което от своя страна предизвиква бързопротичащи процеси на разграждане, съпроводени с отделяне на метан, образуване на инфилтрат, отделяне на неприятни миризми, създаване на хранителна среда за развъждане на инсекти и други вредители.

Общината не разполага с данни за производствени отпадъци, докладвани от фирмите, генериращи този вид отпадък. Липсват данни за количеството на производствените отпадъци.

Всички производствени отпадъци се водят на отчет в РИОСВ Плевен, която провежда и контрола по изпълнението на фирмените програми за управление на отпадъците.

Община Искър не е сключила договори с организации по оползотворяване на масово разпространени отпадъци, а развива своя общинска система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Общината разполага със следната сметосъбираща техника:

Сметосъбирач „Шкода” с товароносимост 10 м3 и Сметосъбирач „Исузу” с товароносимост 10 м3 Битовите отпадъци се извозват до общинското депо два пъти седмично в гр. Искър.

В края на 2019г. е стартирала обществена поръчка за „Изпълнение на СМР по проект: „Рекултивация и закриване на старото общинско депо за отпадъци в землището на гр. Искър”. Проектът „Рекултивация и закриване на старото общинско депо за отпадъци в землището на гр. Искър”, включва 1. Техническа рекултивация 2. Биологична рекултивация.

Проектът е финансиран от чрез отпускане на безвъзмездна финансова помощ от ПУДООС към МОСВ, както и от собствени бюджетни средства на Община Искър.

Съгласно Решение на Управителния съвет на ПУДООС от заседание, проведено на 06.11.2018 г. (Протокол № 4/06.11.2018 г.), за финансирането на техническата рекултивация ще бъдат осигурени средства от ПУДООС, а тригодишната биологичната рекултивация ще се финансира от Общината.

Договорът (Д-ОА-76/12.02.2020г.) е сключен в началото на 2020г. със следните параметри:

- срок за изпълнение на Техническата рекултивация – 4 месеца;
- срок за изпълнение на Биологичната рекултивация – 36 месеца.

Към момента община Искър е част от Регионалната система за управление на отпадъците в Плевен, която работи от 2016г. Депото за битови отпадъци е изградено по ОП Околна среда 2007-2013, като обслужва 186 000 души от общините Плевен, Долни Дъбник, Долна Митрополия, Гулянци, Искър и Пордим.

5.2.5. ШУМ

Основен източник на шум в населените места е транспортът. С цел управление, намаляване и предотвратяване нивата на шум в околната среда за агломерациите,

основните пътища, ЖП линии и летища се изработват стратегически карти на шум, следствие от които са плановете за действие.

Община Искър не попада в обхвата на законовото изискване за разработване на шумова карта и не се извършва мониторинг на шума в съответствие с Наредба №2/05.04.2006 г. на МЗ за дейността на Национална система за мониторинг на шума в околната среда.

Източници на шум се явяват транспорта, промишлеността, строителството и ремонтните работи, извършвани на територията на общината.

Съгласно Закона за защита на шума в околната среда, РИОСВ Плевен контролира промишлени обекти, източници на шум в околната среда, с цел спазване на граничните стойности за нива на шум в съответните зони и територии, както и в най-близките места за въздействие.

В последните няколко години, за района на община Искър не се правени шумови замервания, но лесно може да се заключи, че липсват превишения на допустимите норми, свързани с шумово замърсяване. Комунално-битовият шум се формира от транспортния трафик, който не е особено интензивен и съответно може да се отбележи, че на територията на общината не съществуват проблеми, свързани с осигуряването на нормална акустична обстановка за населението на общината.

5.2.6. РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА

На територията на гр. Искър, радиационната обстановка се следи от местната структура на "Гражданска защита". Периодично се измерва бета и гама лъчение, отчитани в Р/час. Няма данни за йонизиращи лъчения и влияние върху хората и околната среда.

5.2.7. ЗЕЛЕНИ ПЛОЩИ В НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА

Всички населени места в общината имат зелени площи в рамките на урбанизираната структура под формата на обществени пространства и малки квартални зелени площи (градинки), а малък парк има единствено в центъра на с. Долни Луковит.

Зелената система на общината включва: 96,61 дка зелени площи в гр. Искър; 74,13 дка в с. Долни Луковит; 16,65 дка в с. Писарово и 45,77 дка в с. Староселци.

В град Искър се подържат зелени площи, обществени пространства, тротоарни градинки, розариуми и цветни фигури на обща площ от около 13 дка.

Изводи:

- Липсват ярко изразени екологични проблеми, замърсявания и увреждания на околната среда, застрашаващи човешкото здраве, което е предпоставка за по-високо качество на живот за жителите и посетителите на общината.
- Липсата на пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ) в населените места е предпоставка за замърсяване на питейните води и почвите.
- За подобряване качеството на околната среда в община Искър, общинската администрация разработва и реализира поредица от проекти в сферата на изграждане на ВиК мрежата, пречистването на отпадни води и канализационна мрежа на гр. Искър.

6. УРБАНИЗЦИЯ И УСТОЙЧИВО УСТРОЙСТВЕНО ПЛАНИРАНЕ НА ОБЩИНА ИСКЪР

Административното устройство на община Искър включва:

- 1 град – Искър (ЕКАТТЕ: 55782), който има ролята на общински и административен център;
- и 3 села - Долни Луковит (ЕКАТТЕ: 22438), Писарово (ЕКАТТЕ: 56493) и Староселци (ЕКАТТЕ: 69095).

Балансът на територията на общината показва следните характеристики на поземлените ѝ ресурси:

Баланс на територията на община Искър

(Дка)

Община	Обща площ	Земеделски територии	Горски територии	Населени места и др. урбанизирани територии	Водни течения и водни площи	Територии за добив на полезни изкопаеми	Територии за транспорт и инфраструктура
Искър	243 899	212 868	17 041	7 314	4 045	1 459	1 172

Източник: ТСБ гр. Плевен.

Общината има 244 151 дка поземлен фонд, в т.ч. 218 132 дка обработваема земя и 12 571 дка горски фонд.

Основно собствеността е частна (земеделски земи и гори), общинска (земеделски земи, гори, урбанизирани територии, водни течения и площи, инфраструктурни обекти, територии за добив на полезни изкопаеми) и държавна (земеделски земи, гори, водни течения и площи, инфраструктурни обекти, територии за добив на полезни изкопаеми).

На територията на община Искър преобладават имотите, които са частна собственост, което се дължи на основната икономическа дейност – земеделието. Значителна площ заемат и общинските имоти – частна и публична собственост, и по-малка – държавните. Има голям брой имоти, собственост на обществени организации. Имотите, стопанисвани от общината, и тези с религиозна и чуждестранна собственост са малко на брой. По собственост и площ разпределението на имотите е показано в следната таблица:

Баланс на територията на Община Искър по вид собственост

Вид собственост	землище на гр. Искър		землище на с. Долни		землище на с. Староселци		землище на с. Писарово		Общо за Община	
	Брой	Площ	Брой	Площ	Брой	Площ	Брой	Площ	Брой	Площ
Държавна публична	24	1122	12	686	14	1061	3	3	53	2872
Държавна	207	5115	302	2418	88	1914	149	3485	746	12932
Общинска	567	10694	542	7386	240	5182	42	283	1391	23544
Общинска	593	4518	352	3360	396	4246	1398	8167	2739	20291
Частна	6252	51522	6240	46117	5761	37690	3824	30015	22077	165344

Обществени	349	3284	57	579	288	2127	289	2658	983	8647
Чуждестранна	3	32	0	0	0	0	0	0	3	32
Религиозна	0	0	0	0	1	11	0	0	1	11
Съсобственост	50	3168	36	2738	18	2037	4	1327	108	9270
Стопанисвано от общината	138	448	145	427	20	104	93	229	396	1208
Общо:	8183	79903	7686	63710	6826	54370	5802	46167	28497	244151

Източник: ОУПО на общ. Искър

7. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

Общата численост на служителите на Общинска администрация – Искър, както и разпределението им по дирекции е дадена в таблицата по-долу:

"ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ" ОБЩИНА ИСКЪР		
A.	Общ брой изборни длъжности и органите на власт по чл.19 от Закона за администрацията, техните заместници	5
1	Кмет на общината	1
2	Заместник кмет на общината	1
3	Кмет на кметство с. Долни Луковит	1
4	Кмет на кметство с. Староселци	1
5	Кмет на кметство с. Писарово	1
	Специализирана администрация	0.5
1	Главен архитект	0.5
	Обща администрация	12
1	СЕКРЕТАР на общината	1

2	Служител по сигурността на информацията, ОМП, ГЗ, БД, ПАБ, КИ	1
3	Финансов контролър	1
	Звено за вътрешен одит	2
1	Главен вътрешен одитор	1
2	Вътрешен одитор	1
I.	Дирекция "Финансово-стопански дейности и административно обслужване"	7
1	Директор на дирекция ФСДАО	1
2	Главен експерт "Бюджет"	1
3	Старши счетоводител	1
4	Старши счетоводител	1
5	Главен счетоводител	1
6	Старши експерт "Човешки ресурси и административно обслужване"	1
7	Старши експерт "Човешки ресурси"	1
	Специализирана администрация	24.5
II.	Сектор "Местни данъци и такси"	3
1	Младши експерт "Местни приходи"	1
2	Главен експерт "Местни приходи"	1
3	Старши експерт "Касиер-Местни приходи"	1
III.	Дирекция "Обществени поръчки, правно и информационно-техническо осигуряване"	9
1	Директор на дирекция	1

2	Главен юрисконсулт	1
3	Юрисконсулт	1
4	Старши експерт "ГРАО и ЛБД"	1
5	Старши експерт "Секретар на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни и административно техническо обслужване"	1
6	Главен експерт "Обществени поръчки"	1
7	Младши експерт "Информационни технологии"	1
8	Старши експерт "Мерки и програми за временна заетост, ГРАО и административно-техническо обслужване"	1
9	Главен експерт "Връзки с обществеността и техническо осигуряване"	1
IV.	Дирекция "Социалноикономическо развитие и териториално селищно устройство"	9
1	Директор на дирекция	1
2	Главен инженер	1
3	Главен експерт "Инфраструктурно управление, планиране и контрол"	1
4	Главен специалист "Устройство на територията, кадастъра и регулацията, строителство и инвеститурски контрол"	1

5	Старши специалист "Общинска собственост, строителство и инвеститорски контрол"	1
6	Специалист"Устройство на територията,кадастъра и регулацията, строителство и инвеститорски контрол"	1
7	Старши експерт "Икономически дейности"	1
8	Младши експерт "Социално-икономически дейности, разработване и управление на проекти"	1
9	Старши експерт " Социално-икономически дейности, разработване и управление на проекти и по етническите въпроси"	1
Б.	Общинска администрация в кметствата	4
I.	с.Долни Луковит	1
1	Старши експерт - Местни приходи, ГРАО и ВО	1
II.	с.Староселци	2
1	Младши експерт	1
2	Младши експерт - Местни приходи, ГРАО и ВО	1
III.	с.Писарово	1
1	Старши специалист - Местни приходи, ГРАО и ВО	1

Служителите на общината осъществяват различни дейности в услуга на гражданите. Извършват основно административно – технически услуги по устройство на територията, управлението на общинската собственост, гражданското състояние на населението и местните данъци.

В периода 2014 – 2020 г. община Искър е реализирала над 30 проекта, по които е получено безвъзмездно финансиране на обща стойност над 12 000 000 лева.

Осъществени са проекти, свързани с изграждане и рехабилитация на улична инфраструктура, ремонт на сгради на училища и детски заведения, както и на читалища, благоустрояване на парково пространство и изграждане на площадки за игра. Разработен е ОУПО.

С част от реализираните проекти се е подобрил статуса на хората с увреждания и самотно живеещите, чрез предоставянето на различни видове комплексни социални услуги, специализирани грижи и мерки за намаляване на социалното им изключване.

С допълващо финансиране са осъществени различни дейности, водещи до по-голяма привлекателност на училището за младите хора.

Изградена е туристическа инфраструктура в община Искър - Общински туристически център с изложбена колекция от антични народни носии и предмети от бита и месните занаяти и туристическа екопътека „Тульово”.

През 2014г. е реализиран проект „Оптимизиране на организационната структура и работните процеси на администрацията в Община Искър“ по ОПАК. Направен е функционален анализ, разработени са препоръки и е приет План за действие. Усвоен е финансов ресурс в размер на 61 598 лева.

Администрацията на община Искър предоставя комплексно административно обслужване, при което административната услуга се предоставя от компетентните административни органи, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги, без да е необходимо заявителят да предоставя информация или доказателствени средства, за които са налице данни, събирани или създавани от административните органи, първични администратори на данни, независимо дали тези данни се поддържат в електронна форма или на хартиен носител. Община Искър е включена в Средата за електронен обмен на съобщения (СЕОС). Към момента община Искър предлага на гражданите 31 електронни услуги чрез своя сайт.

Мярката има за цел администрациите да обменят документи помежду си единствено по електронен път и е задължителна за всички администрации от 1 ноември 2018 година. На национално ниво това е мярка за премахване на хартиената администрация, както и една от основните за намаляване на административната тежест за гражданите, бизнеса и за самите администрации. Електронният обмен на документи е сигурен и се извършва в контролирана среда, а документите са гарантирани с електронен подпис. Това позволява да бъде проследено точното време на изпращане, получаване и регистриране на документа. По този начин се повишава контролът върху институциите както от страна на потребителите, така и между самите администрации.

От юли 2018 г. общината е включена в средата за междурегистров обмен (RegiX), поддържани от Изпълнителна агенция „Електронно управление“. По този начин осигурена възможността на служителите автоматично да извличат данни от основни регистри, сред които са регистър БУЛСТАТ, Имотен регистър, Търговски регистър и други. Това е предпоставка за постигане на една от основните цели на електронното управление - комплексно административно обслужване на гражданите и бизнеса.

Ефективността на общинската администрация е повишена чрез осъществяването на поредица от обучения, както и мерки за разработване и прилагане на ефективни и ефикасни политики за устойчиво развитие и оптимизиране на организационната структура и работните процеси.

Общината разполага с експерти за подготовка и управление на проекти, подпомагана от различни консултантски екипи.

8. АНАЛИЗ НА ВРЪЗКАТА НА ОБЩИНАТА СЪС СЪСЕДНИТЕ ТЕРИТОРИИ ИЗВЪН АДМИНИСТРАТИВНИТЕ ѝ ГРАНИЦИ

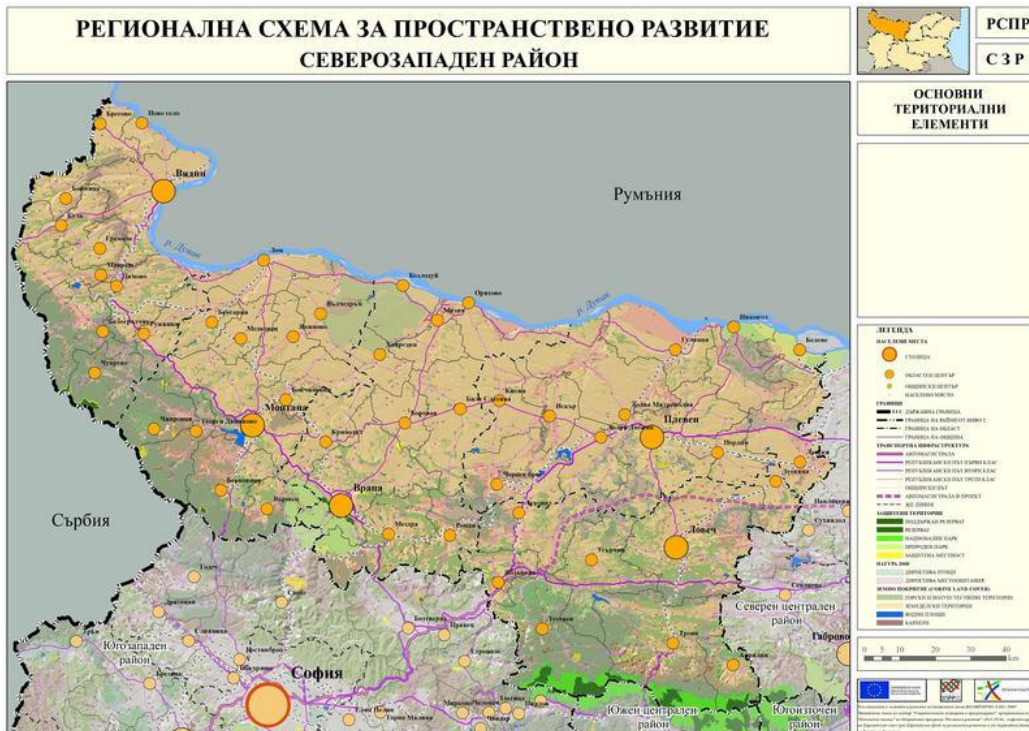
В тази част от ПИРО са идентифицирани общите предизвикателства и евентуалните възможности за коопериране със съседни общини за изпълнение на съвместни проекти.

8.1. Характеристики на съседните територии с потенциал да влияят върху развитието на населените места и територии в рамките на Община Искър

Общината е разположена в западната част на област Плевен. С площта си от 243,899 km² заема 10-о място сред 11-те общини на областта, което съставлява 15,24% от територията на областта. Граничи със следните общини:

- на североизток – община Долна Митрополия;
- на югоизток – община Долни Дъбник;
- на югозапад – община Червен бряг;
- на запад – община Кнежа;
- на север – община Оряхово, Област Враца.

Град Искър е определен като град от 5-то йерархично ниво, в групата на средните градове, центрове с регионално значение за територията на област Плевен.

Новият интегриран териториален подход, приложим в програмния период 2021-2027г. може да се разглежда като „съвместна инициатива“ на различни ведомства в страната, които са със „споделена отговорност“ с оглед неговото надлежно структуриране и приложимост.

Община Искър е една от малките български общини. Като такава тя е зависима от социално-икономическата среда, която се формира от съседните общини и областта.

Искър е в група общини, чието равнище на социално – икономическо развитие е доста под средното за страната, без обаче да попада сред общини в критично състояние.

Кооперирането между две или повече общини ще повлияе положително на икономическото развитие чрез засилен търговски обмен, логистична дейност, както и възможност за реализиране на съвместни проекти.

При осъществяване на взаимодействие между тях има реална възможност някои от проектите да бъдат идентифицирани като интегрирани териториални инвестиции.

8.2. Идентифицирани общи проблеми и предизвикателства по тематични области и сектори

Взаимодействието с областния център може да се осъществи по линия на интегрирани териториални инвестиции. Новият интегриран териториален подход също така цели ефективно обединяване на всички ресорни министерства, участващи в неговото реализиране, съгласно Решение на Министерския съвет (ПМС 335). В същото време се изисква значителна двупосочна комуникация между различните институции и усилия за продължаващ консенсус, за да се гарантира наличието на активна ангажираност по отношение на подхода. ИТСП има ролята за определяне на приоритетите и областите за интервенция и предоставяне на стратегически указания за интервенции за развитие, които да се реализират на регионално ниво (региони за планиране от ниво 2), като част от новата парадигма на регионалната политика. Те играят съществена роля при програмирането на интегрирани интервенции за развитие, финансирани с европейски средства.

В рамките на интегрирания териториален подход на регионално ниво (6-те региона от NUTS 2) ще се подкрепят концепции за Интегрирани териториални инвестиции (ИТИ), финансирани от различни източници. Всяка концепция ще включва набор от взаимосвързани и допълващи се (интегрирани) проекти/проектни идеи, насочени към територии с общи характеристики и/или потенциал за развитие, включващи най-подходящата комбинация от ресурси и мерки, които да бъдат използвани за постигане на конкретна цел или приоритет на интегрирана териториална стратегия. Видът на проектите може да се различава в зависимост от типа инвестиции, бенефициентите или източниците на финансиране.

Възможности за съвместни инициативи, според анкетно проучване: - изграждане на ПСОВ; - съвместни културни мероприятия.

Община Кнежа

Двете общини имат опит в реализиране на партньорски проекти, които имат потенциал за надграждане.

През 2019г. е завършен проект финансиран по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. (ПРСР 2014 – 2020 г.). Договорът е № Д-ОА-33 / 05.02.2018г. с предмет “Реконструкция и рехабилитация на общинска пътна мрежа“ в община Искър. Конкретна цел на проекта е „Реконструкция и рехабилитация на общинските пътища, включващи два обекта: PVN1080 - /II –13, Кнежа – Искър/ – Граница общ. (Кнежа – Искър) – Долни Луковит /III-137 от км. 2+500 до км.11+900/“.

Община Искър партнира и с Дирекция „Социално подпомагане“ гр. Кнежа.

Съдебният район на Районен съд Кнежа включва и община Искър.

Община Долна Митрополия

Към момента община Искър е част от Регионалната система за управление на от-падъците в Плевен, която работи от 2016г. Депото за битови отпадъци е изградено по ОП Околна среда 2007-2013, ще обслужва 186 000 души от общините Плевен, Долни Дъбник, Долна Митрополия, Гулянци, Искър и Пордим.

Община Долни Дъбник

На територията на община Долни Дъбник са ситуирани деконцентрирани структури на Министерство на вътрешните работи, а именно Районно полицейско управление гр. Долни Дъбник, под чиято юрисдикция е Полицейско управление – Искър, отговарящо за сигурността и охраната на обществения ред в община Искър.

Път II-13, който свързва гр. Долни Дъбник с гр. Искър, е включен в зоната с потенциал за икономическо развитие, според ПИРО на община Долни Дъбник.

Община Червен бряг

На територията на община Искър работи Сдружение „Местна инициативна група Карлуковски карст - Червен бряг – Искър“ - учредено през 2015 година. Територията на „МИГ Карлуковски карст - Червен бряг – Искър“ обхваща община Червен бряг и община Искър. През 2018г. с УО на ПРСР 2014 -2020 г. е подписано Споразумение за изпълнение

на стратегия за водено от общностите местно развитие т.е. МИГ може да кандидатства за определена сума пари в зависимост от населението на територията на общността, съобразно одобрения финансов ресурс, съответно обявява приеми, за да могат хората да се възползват от програмите, които предоставя МИГ-а.

В рамките на бюджета на МИГ се финансират проекти с местно значение с ресурсите на ПРСР, ОПИК, ОПРЧР, ОПНОИР, 2014 – 2020г., като голяма част от тях са насочени към местните предприемачи. За периода 2018 – 2021г. по различните процедури са подадени 50 проектни предложения.

9. ВЛИЯНИЕ НА ГОЛЕМИ ИНФРАСТРУКТУРНИ ПРОЕКТИ С РЕГИОНАЛНО И НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ

С определените големи инфраструктурни проекти с национално и регионално значение, включени в Интегрираната териториална стратегия за Северо-западен район, се надгражда постигнатото в предходния цикъл на планиране и изпълнение. Търси се приемственост с политиките в Регионалния план за развитие за периода 2014-2020 г. и се подкрепят отново тези цели, приоритети и мерки, специфични за района, показали своята ефективност или не получили необходимата реализация. Това се обуславя от общата логика на управлението, тъй като осигурява приемственост, предвидимост и устойчивост на регионалните политики.

На този етап е идентифициран един голям инфраструктурен проект, който ще окаже положително въздействие върху развитието на община Искър - завършване изграждането на автомагистрала „Хемус“. С доизграждането на АМ „Хемус“ и подобряването на жп инфраструктурата по направление „София – Плевен – Г. Оряховица– Варна“, Северната главна ос „запад – изток“ ще стабилизира ролята на урбанистичните центрове Плевен и Ловеч.

II. SWOT АНАЛИЗ

Систематизирането на основните предимства, недостатъци, възможности и заплахи в SWOT анализа е резултат от проучването и анализа по тематични направления, по сектори и териториални нива. SWOT анализът ще послужи за определяне на насоките за развитие, паралелно с процеса на професионални и публични консултации. Изходната информация, въз основа на която е проведен анализа на икономическото, социалното и екологичното състояние, обхваща период в който реално не са настъпили съществени промени в състоянието и тенденциите в развитие на общината.

Във времето на изготвяне на настоящия документ започват да се усещат осезаемо промените, които ще настъпят през следващите години в резултат на негативните последици от световната пандемия Covid'19. Тя ще доведе до промени в икономиката, здравеопазването, образованието, културата, спорта, общественото обслужване, в начина на работа в социалното поведение и взаимоотношения, в използването на публичните пространства и сгради.

<u>СИЛНИ СТРАНИ</u>	<u>СЛАБИ СТРАНИ</u>
<ul style="list-style-type: none">• Добро географско положение и благоприятни природни дадености.• Разработен и влязъл в сила ОУП на община Искър.• 87% от територията на община Искър са земеделски земи.• Липсват екологични проблеми, замърсявания и увреждания на околната среда, застрашаващи живота и здравето на хората, както и развитието на земеделието.• Подходящ релеф и почвено-климатични условия за развитие на земеделие.• Добре развита мрежа от услуги.• Водоснабдени всички населени места в общината.• Общото състояние на техническата инфраструктура е добро.• Налични здравни и социални услуги за населението на общината.• Материално добре обезпечена общинска образователна мрежа.• Опит в подготовката и изпълнението на проекти, финансирани със средства	<ul style="list-style-type: none">• Задълбочаващи се демографски проблеми в община Искър - застаряващо население, намаляване броя на хората в трудоспособна възраст, отрицателен естествен прираст.• Водещ отрасъл в местната икономика е земеделието.• Ниска ефективност и производителност на производствата, недостатъчно внедряване на нови технологии и иновации.• Непълноценно използване за развитие на селското стопанство на специфичния почвено-климатичния потенциал.• Отлив на млади квалифицирани специалисти в други по-големи градове и в чужбина.• Слаба икономическа активност, мобилност и самоинициативност на населението.• Недостиг на квалифицирана работна ръка.• Липса на научно-развойна дейност и

<p>на ЕС.</p>	<p>иновации.</p> <ul style="list-style-type: none">• Липса на чуждестранни преки инвестиции.• Намалява броя на отглежданите животни.• Липсват инвестиции в нови производства и отрасли на икономиката.• Висок дял на безработните лица на възраст над 55 г. и младежите до 29 г.• Намалява абсолютният брой на учениците.• Завършващи средно образование със специалности, неприложими на трудовият пазар.• Трудно намиране на подходящи решения за обучение в условия на пандемия за социално уязвимите групи от населението, в населени места с концентрация на бедно население.• Продължава да съществува проблемът с отпадането на ученици от училище, в голяма част от по-бедните семейства образованието не е ценност, явлението „мобилни“ деца вследствие от миграцията на семействата.• Липса на канализация в населените места на общината.• Липсва ПСОВ в община Искър.
<p><u>ВЪЗМОЖНОСТИ</u></p>	<p><u>ЗАПЛАХИ</u></p>
<ul style="list-style-type: none">• Развитие на устойчиво земеделие, отговарящо на променящите се климатични условия.• Инвестиции в нови промишлени производства, включително и иновативни.• Възможности за развитие на свързаните със земеделието отрасли –	<ul style="list-style-type: none">• Тенденция за трайно влошаване на демографските показатели на община Искър.• Несигурна и нестабилна макроикономическа среда - свиване на износа, намаляване на покупателната способност на населението, спад на потреблението, намаляване на

преработвателна, хранително-вкусова промишленост, туризъм, биопроизводства и др.

- Технологично обновяване и въвеждане на мерки за енергийна ефективност в малките и средните предприятия.
- Диверсификация и развитие на експортно ориентирани производства.
- Използване на възможностите за инвестиции по линия на Структурните и Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Дунавската стратегия.
- Максимално използване на структурните фондове за иновации, повишаване конкурентоспособността и подпомагане на микро, малки и средни предприятия, вкл. чрез ВОМР.
- Насърчаване на самонаемането и разкриването на нови работни места
- Модерна техническа инфраструктура – рехабилитирани пътища и улици, изградени земеделски пътища, минимизирани загуби по преноса на питейна вода, канализирани населени места, достъп до интернет, разрешен проблем с мощността на електроподаването за гражданите и фирмите.
- Създаване на нови социални услуги и повишаване качеството на здравеопазването в общината.
- Въвеждане на специализирано средно образование.
- Ефективно използване на културно-историческото наследство и природните дадености на община Искър за развитие на туризма.
- Възможности за провеждане на

кредитната активност на банките, висока междуфирмена задлъжнялост.

- Ниско равнище на чуждестранните инвестиции.
- Свиване на инвестиционната активност на местните и регионални предприемачи.
- Нарастване на безработицата.
- Климатичните промени – намаляване на валежите и продължителни засушавания.
- Слабо модернизиране на техническата инфраструктура и обновяване на жизнената среда в общината.
- Бавни темпове на технологично обновление на производствата и разходите за иновации, научни изследвания.
- Липсват форми на електронно правителство.

насырчителна местна политика за инвестиции, ПЧП и създаване на специализирани структури – клъстери, браншови организации и др.

- Предоставяне на административни услуги по електронен път, включително и комплексни.
- Наличие на общински терени за развитие на нови производства

Анализът на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Искър отразява резултатите от проведения хоризонтален социално-икономически анализ на районите в Република България, изготвен от „Национален център за териториално развитие“ ЕАД, който съдържа детайлен социално-икономически и демографски анализ с цел да послужи при разработването на Оперативна програма за регионално развитие и други програми финансирани със средства от ЕСИФ, Националната стратегия за регионално развитие на Република България, регионалните планове за развитие на районите от ниво 2, Националната концепция за пространствено развитие и регионалните схеми за пространствено развитие на район от ниво 2 за периода след 2020 г.

Първа част обхваща териториалния анализ на развитието по тематични направления и ключови характеристики по три основни теми: за урбанистичното развитие, териториалните аспекти на секторните политики, административния капацитет за провеждането им и за изпълнение на проекти.

Втора част акцентира върху сравнителния анализ на социалното, икономическото, демографското и екологично състояние и развитие и инфраструктурното осигуряване на районите, областите и общините. Във всяко тематично направление са проследените промените, настъпили в резултат на прилаганите европейски и национални политики и програми и са систематизирани изводи за въздействието на външни и вътрешни фактори, за установените трайни тенденции и възможности за преодоляване на проблемите.

Трета част обобщава синтезираните изводи от първите две и ги надгражда с интегриран национален профил.

Съдържанието на втората и третата част, както и резюмето на анализа, са с обхват идентичен на ПИРО, съобразно изискванията на ЗРР и Методическите указания. Съдържанието е първата взаимовръзка между ПИРО и Анализа на районите.

Разработеният анализ следва логиката на основните тематични направления, като за постигане на по-голяма прегледност мястото на община Искър е разглеждана на областно към съответното тематично направление.

III. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ИСКЪР ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2027 Г.

В тази част на документа е определена стратегията за реализация на ПИРО, която обхваща и проследява взаимовръзката между формулираните визия, определените стратегически цели на развитието и свързаните с тях приоритети за действие, които ще бъдат реализирани посредством изпълнението на програмата за реализация (пакет от мерки и дейности, включващ подготовката, финансирането и изпълнението на конкретни проекти).

Определянето на стратегически приоритети за развитие на Община Искър са съобразени с целите на политиката на ЕС за сближаване и регионално развитие след 2020г., Националната програма за развитие „България 2030, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие и са в съответствие със стратегическите приоритети, залегнали в Интегрираната териториална стратегия за развитие Южен централен регион за периода 2021–2027г.

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ИСКЪР В ПЕРИОДА 2021 – 2027 ГОДИНА:

ОБЩИНА ИСКЪР – ЖИЗНЕНА И РАЗВИВАЩА СЕ БЪЛГАРСКА ОБЩИНА, С РАСТЕЖ И СТАБИЛНОСТ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА, С ОБРАЗОВАНО И ПРОСПЕРИРАЩО НАСЕЛЕНИЕ

Стратегическата част на ПИРО е фокусирана и конкретна и ясно показва избраната посока на развитие на общината и сферите, към които приоритетно да бъдат насочени усилията и основната част от инвестициите. Именно поради тази причина са набелязани ограничен брой ключови приоритети, които отразяват избрания фокус и специфика за развитие. Целта е да се постигне концентрация и осезаем ефект на база на конкретните потенциали и местни специфики, а не да се формулират твърде общи и универсални цели и приоритети.

Целите и приоритетите на ПИРО са определени в съответствие с целите и приоритетите на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие на по-високите нива, като се обвързват с постигането на резултати за територията на общината. Стратегическите цели отразяват местните потенциали за развитие и се съсредоточават върху решаването на конкретните проблеми на общината.

1. Стратегически цели

- **СЦ 1. Подобряване условията за развитие на бизнес, инвестиционна активност и разкриване на работни места;**
- **СЦ 2. Разумно оползотворяване на природните ресурси и подобряване качеството на околната среда**
- **СЦ 3. Оптимизиране на средата за живот, труд и обитаване за развитие на местната общност**

Определените приоритети произтичат от изводите на аналитичната част на документа, като се фокусират върху конкурентните предимства на общината. Всеки от приоритетите е свързан със съответна стратегическа цел и води до постигането на визията на община Искър.

За постигане на стратегическите цели ще допринесе изпълнението на приоритетите, като всяка цел е обвързана с конкретен приоритет и съответните мерки и проекти към него.

2. ПРИОРИТЕТ 1 – УСКОРЯВАНЕ НА РАСТЕЖА НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

Приоритет 1. е насочен към модернизирание на развитието на общината чрез повишаване качеството на работната сила, въвеждане на иновативни производства, повишаване на инвестиционната активност и засилване ролята на предприемачеството.

Ключовите дейности в този приоритет са подкрепа за нови инвестиции с повишена ефективност, установяване на иновационния подход във всички сектори на икономиката, подобряване на инвестиционната среда и привличане на инвеститори, адаптиране на националната и регионалната политика към нуждите и специфичните условия за малките и средни предприятия, които са структуроопределящи за икономическия растеж в община Искър; насърчаване на мерките за енергийна ефективност в предприятията и за преход към кръгова икономика, поддържане на ефективен регионален и местен пазар на труда. Важен акцент в местната политика са бизнес инициативи насочени към развитието на туризма и възраждане и поставяне на конкурентна база на основните и традиционните селскостопански практики.

Обезпечаване на Приоритет 1 с мерки за неговото изпълнение:

- Мярка 1.1. Инвестиции в инфраструктура и подобряване на икономически те дейности
- Мярка 1.2. Създаване на условия за развитие на местния бизнес и привличане на инвеститори
- Мярка 1.3. Подкрепа за осигуряване на заетост и работна ръка за уязвими групи

3. ПРИОРИТЕТ 2 - ТЕРИТОРИАЛНА СВЪРЗАНОСТ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Развитието на община Искър и региона е свързано с развитие на комуникационната инфраструктура. Транспортната и дигиталната инфраструктура са факторите, които спомагат за отключване на специфичните потенциали на регионите и увеличаване на конкурентните им предимства. От друга страна те водят до повишаване на териториалното сближаване и постигане на по-балансиран растеж и възможност за осигуряване на равен достъп на всички жители, независимо от тяхното местожителство, до икономически и социални функции и услуги.

Подобряването на териториалното сближаване и на качеството на управление на териториално ориентираните политики изисква местната и регионалната политика да бъдат фокусирана върху подкрепа на региони, изправени пред трудности, средни градове, които са в процес на загуба на своите социални и икономически функции, слаборазвити и селски общини, силно отдалечени от централните места в региона и страната, като и подкрепа за мерки, свързани с преструктурирането и адаптирането им.

Местната транспортна инфраструктура е основен фактор, способстващ за разпространението на процесите на развитие и постигане на териториална свързаност. Според резултатите от проведеното анкетно проучване една от сериозните бариери за развитие на икономиката е лошото състояние на транспортната инфраструктура. За гарантиране на териториалната свързаност планираните инвестиции в община Искър са насочени към подобряване на общинската пътна и улична мрежа в населените места.

В контекста на устойчивото развитие на територията са програмирани дейностите, необходими за опазване на околната среда и превенция на риска, резултат от климатичните промени. Те са насочени към продължаване политиката на Община Искър за концентрация на инвестиции във водоснабдителната система за подобряване качеството на питейната вода за населението и канализационната мрежа за опазване качеството на водите. Предвидено е реализиране на проекти, които ще допринесат за намаляване на енергопотреблението и спестяване на въглеродни емисии.

Във фокуса на устойчивото развитие е и прилагане на мерки за енергийна ефективност чрез използване на приложимите възобновяеми енергийни източници на територията на общината.

Ресурс за устойчиво развитие в община Искър е и съхраненото културно – историческо наследство, което има нужда от проучване, консервация и реставрация, експониране и социализиране. Необходимо е съхраняване на културните ценности и етнографска

идентичност. Силната връзка между природните феномени и материалното и нематериално културно наследство са неразработения потенциал, който следва да бъде преосмислен и ускорен в контекста на съвременните тенденции за развитие на туризма.

Обезпечаване на Приоритет 2 с мерки за неговото изпълнение:

- Мярка 2.1. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища и съоръженията и принадлежностите към тях
- Мярка 2.2. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях, вкл. улично осветление
- Мярка 2.3. Подобряване качеството на парковата среда и местата за спорт в населените места
- Мярка 2.4. Подобряване качеството на управление на водите
- Мярка 2.5. Оптимизация на системата за управление на отпадъците
- Мярка 2.6. Подобряване на енергийна ефективност на обществени сгради, в които се предоставят обществени услуги
- Мярка 2.7. Повишаване на енергийната ефективност на жилищни сгради
- Мярка 2.8. Превенция на риска за опазване, възстановяване и използване на природното наследство и биологичното разнообразие
- Мярка 2.9. Проучване, социализация и валоризация на културно – историческото наследство

4. ПРИОРИТЕТ 3 - СОЦИАЛНО ПРИОБЩАВАНЕ, СЪХРАНЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИЯ КАПИТАЛ

Фокусирането на политики, дейности и мерки за изпълнението на тази цел се обосновава с необходимостта от решаване на констатираните, продължително проявяващи се проблеми в демографското и социалното развитие, които поставят Община Искър в неблагоприятна позиция в сравнение с останалите общини в региони и в страната.

Приоритетът включва мерки, които ще се реализират чрез интегрирани дейности и проекти поради широкия, но комплексен характер на адресираните нужди и проблеми. При планирането на мерките е търсена съгласуваност както на услугите в отделните сектори, така и на регионално и местно ниво, чрез подобряване на механизмите и процедурите за взаимодействие между институциите, въвеждане на мултидисциплинарен подход при предоставянето на услуги, индивидуализиране на услугите, провеждане на интегрирани политики в различни сфери – образование и обучение, пазар на труда, социални, културни, спортни и здравни услуги и др.

Прилагането на интегриран подход към териториалното измерение на политиката за развитие, подкрепен от активен диалог и сътрудничество между институции, работещи на различни нива на управление, създаване на партньорства между местните власти, частния сектор и държавата, активно и целенасочено използване на средствата по европейските програми, е важна предпоставка за тяхното изпълнение.

Обезпечаване на Приоритет 3 с мерки за неговото изпълнение:

- Мярка 3.1. Осигуряване на достъп до образование и повишаване качеството на образователния процес в съответствие с пазара на труда
- Мярка 3.2. Инвестиции в здравна инфраструктура и по-добър достъп до здравно обслужване
- Мярка 3.3. Разширяване на социалната инфраструктура и социалните услуги и създаване на условия за социално включване
- Мярка 3.4. Подкрепа за културни институции и дейности за съхраняване на културната идентичност
- Мярка 3.5. Обновяване на спортната инфраструктура и стимулиране на масов спорт
- Мярка 3.6. Добро административно управление

Важна предпоставка за постигане на приоритетите и изпълнението на мерките е прилагането на интегриран подход към териториалното измерение на политиката за развитие, подкрепен от активен диалог и сътрудничество между институции, работещи на различни нива на управление, създаване на партньорства между местните власти, частния сектор и държавата, активно и целенасочено използване на средствата по европейските програми!

IV. КОМУНИКАЦИОННА СТРАТЕГИЯ, ПАРТНЬОРИ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ И ФОРМИ НА УЧАСТИЕ В ПОДГОТОВКАТА И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО

Нормативни предпоставки за осигуряване на гражданско участие в процеса на формулиране, разработване, прилагане, наблюдение и контрол на регионални политики са регламентирани в следните документи: Закона за регионалното развитие, Правилника за неговото прилагане и Методически указания за разработване и прилагане на Планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027г. на Министерство на регионалното развитие и благоустройство (март 2020г.).

Основен принцип за провеждане на държавната политика за регионално развитие е принципът за партньорство, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката³.

Описание на необходимите действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност се съдържат в Методически указания за разработване и прилагане на Планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г., издадени на основание на чл.17, т.9 от Закона за регионално развитие (ЗРР), изм. и доп. ДВ. бр.21 от 13 март 2020г. и имат за цел определяне на унифицирани процедури за възлагане, изработване, оценка, одобряване и прилагане на плановете за интегрирано развитие на общината. За постигане на качествен и пълноценен процес на стратегическо планиране и устойчиво интегрирано регионално и местно развитие изключително важно е гражданското общество да бъде привлечено за участие на всички нива и етапи – и в отделните етапи на планирането, и в етапите на изпълнение, наблюдение и оценка на резултатите.

1. СЪЩНОСТ НА КОМУНИКАЦИОННАТА СТРАТЕГИЯ

Същността на Комуникационната стратегия е да стимулира съпричастността и участието на населението на община Искър, структурите на гражданското общество, бизнеса, развиващи дейност на нейната територия, както и на партньорите и заинтересованите страни за участие в подготовката и изпълнението на ПИРО. Времевият обхват е регламентиран от периода на действие на плана за интегрирано развитие, времето за неговата подготовка и последващо отчитане на изпълнението му.

³ Източник: Закон за регионалното развитие, чл.2 ал.3 т.6, изм. и доп. ДВ №21/13.03.2020г.

Цели

Обща цел: Да гарантира прилагането на принципа на партньорство и да осигури прозрачност на процеса по изготвяне и реализация на Плана за интегрирано развитие на Община Искър чрез одобрение, изпълнение и проследяване на набор от подходящи мерки и действия.

Специфични цели:

- Популяризиране на подхода за интегрирано териториално развитие и ролята на ПИРО за развитието на общината;
- Повишаване участието и ангажираността на различни групи заинтересовани страни към процесите на планиране на общинското развитие.
- Осигуряване на партньорство и сътрудничество между администрация и заинтересованите страни при изпълнение на плана.

Принципи:

Принципи за прилагане на регионалната политика

Държавната политика за регионално развитие се основава на следните принципи⁴:

- Стратегически подход на планиране;
- Програмиране и концентрация на ресурсите;
- Допълване на финансирането от национални публични източници при съвместно финансиране с ресурси от фондове на Европейския съюз, частни източници и от международни финансови институции;
- Междуведомствена координация на дейността на компетентните органи в процеса на планирането, програмирането, ресурсното осигуряване, реализацията, наблюдението и оценката;
- Съгласуваност с другите секторни и хоризонтални политики, инструменти и действия на международно, национално, регионално и местно равнище;
- Партньорство, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката.

Принципи за участие на гражданите

⁴ Източник: Закон за регионалното развитие, чл.2 ал.3 т.6, изм. и доп. ДВ №21/13.03.2020

Гражданското участие следва да се насърчава и подпомага чрез следните принципи, които се прилагат към всички участници, въввлечени в гражданското участие в процеса на вземане на политически решения⁵:

- взаимно уважение между всички участници като основа за честно взаимодействие и взаимно доверие;
- зачитане на независимостта на НПО, независимо от това дали техните мнения съответстват с тези на публичните органи или не;
- зачитане на позицията на публичните органи, които носят отговорността и отчетността при вземането на решения;
- откритост, прозрачност и отчетност;
- отзивчивост, като всички участници предоставят съответна обратна връзка.
- недискриминация и приобщаване, така че всички гласове, включително тези на по-малко привилегированите и най-уязвимите, да могат да бъдат изслушани и взети под внимание;
- равенството между половете и равнопоставено участие на всички групи, включително тези с особени интереси и нужди, като младите хора, възрастните хора, хората с увреждания или малцинствата;
- достъпност чрез използване на ясен език и подходящи средства за участие, офлайн или онлайн и на всяко устройство.

Предпоставки за успешно включване на гражданите

- Достъпен и приобщаващ процес, адекватен на целта;
- Актуална и разбираема информация;
- Равен достъп и привличане на всички заинтересовани страни;
- Включване на идеи и предложения на гражданите в решенията и политиките;
- Сътрудничество на принципа на равнопоставеност и зачитане на гражданските и човешки права.

Нива на гражданско участие

- Информиране. Основополагащ етап, чиято цел е да информира гражданите и да ги насърчи да участват (публикации, презентационни материали и др.);

⁵ Източник: Насоки за гражданско участие в процеса на вземане на политически решения, Съвет на Европа, приети от Комитета на министрите на 27 септември 2017 г. на 1295-то заседание на заместник-министрите)

- Консултиране. Етап, на който гражданите са поканени да коментират предоставената им информация и да споделят мнения (анкети, консултации, становища, предложения).
- Вземане на решения. Вземане на съвместни решения е един от най-важните етапи, при който гражданите работят съвместно с управляващите за формулиране на общи решения, изисква се включване на заинтересованите страни (дискусионни форуми и др.);
- Изпълнение на решенията. Гражданите и управляващите предприемат действия за реализиране на решенията (конкретни дейности или инициативи);
- Наблюдение и оценка. Наблюдението и оценката на изпълнението е заключителен етап.

2. УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА ПИРО

Основни подходи

Един от ключовите приоритети в утвърждаване на местната администрация е осигуряване на лесен и достъпен интегриран подход за комуникация на гражданите и бизнеса с общината и прилежащите структури. За целите на приложената комуникационна стратегия са разгледани четири основни форми на гражданско участие в процеса на вземане на политически решения: предоставяне на информация, консултиране, диалог и активно участие⁶.

Предоставяне на информация: Предоставянето на информация към гражданите се осъществява приоритетно чрез интернет страницата на Община Искър - <https://iskarbg.bg/анкета-във-връзка-с-разработването-на/> и <https://iskarbg.bg/покана-за-обсъждане-на-плана-за-интегр/>. Всички заинтересовани страни са информирани за процеса на разработване на ПИРО.

Консултиране: Проведено е анкетно проучване с цел да се събират гледните точки на отделни лица, неправителствени организации и гражданското общество като цяло относно конкретна политика или тема като част от официална процедура по разработване на ПИРО. Въпросите в анкетата са насочени тематично към разделите на ПИРО: идентифицирани на проблемите, подреждане на приоритети и тематични области за бъдещо развитие, идентифициране на бъдещи партньорства, предложения за

⁶ Източник: Насоки за гражданско участие в процеса на вземане на политически решения, Съвет на Европа, приети от Комитета на министрите на 27 септември 2017 г. на 1295-то заседание на заместник-министрите)

конкретни проекти и др. Анкетното проучване е проведено в периода от 21.02.2022г. до 21.03.2022г.

Диалог: Диалогът е структуриран, дълготраен и ориентиран към резултати процес, който се основава на взаимен интерес в обмена на мнения между публични органи, физически лица, НПО и гражданското общество като цяло.

При определянето на бъдещата политика на общината са взети под внимание резултатите на 2 актуални и действащи стратегически документа: Общ устройствен план на Община Искър, приет през 2018г. и Актуализирана Стратегия за ВОМР от 2021г. И двата документа са резултат от задълбочен диалог, проведен в местната общност. Поради близостта от приемането им към периода на разработване на ПИРО може да се отчете, че не са настъпили съществени изменения в състоянието на общината.

Активно участие: Активното участие се отнася до възможности за участие на гражданите в процесите на вземане на решения. На практика активното участие на заинтересованите страни се осъществява предимно при разработване и реализиране на проекти, включени в стратегическите документи на Община Искър. За периода 2014-2020г. общинската администрация отбелязва висока активност в реализирани партньорства. Посочените примери не изчерпват всички, но илюстрират опита за работа на местната администрация за реализиране на партньорства: Партньорство с Дирекция „Бюро по труда“, Агенция по заетостта, Агенция за социално подпомагане, Домашен социален патронаж, училища, читалища, „МИГ Карлуковски карст – Червен бряг – Искър“ и др. Община Искър има опит и при установени партньорства с общините Панагюрище, Копривщица при реализиране на общи проекти.

2.1. Целеви групи

Определянето на целевите групи е важно, тъй като всяка група има собствени нужди и приоритети, свързани с реализацията на ПИРО. Определянето на информационните нужди на целевите аудитории ще отчита мненията, знанията и нагласите на идентифицираните обществени групи по отношение на наличието на информация, необходима за вземане на решения, свързани с бъдещото развитие на общината.

Основните целеви групи на комуникационната стратегия на ПИРО са:

а/ Общинска администрация;

б/ Общински съветници;

в/ Кметове на кметства и кметски наместници в общината;

г/ Представители на бизнеса;

д/ Представители на секторите: образование, култура, социални дейности, здравеопазване, спорт и туризъм;

е/ Представители на НПО и СГО;

ж/ Социално-активни граждани;

з/ Представители на съседни общини;

и/ Представители на медии/разпространители на информация.

Целевите групи, ангажираната администрация и разпространителите на информация съставляват основните заинтересовани страни, с различна роля и функция в процеса на подготовка, осъществяване, отчитане и комуникиране на ПИРО.

Постигането на конкретните цели на комуникационната стратегия зависи от планирането на обхвата и характера на основните послания, които ще се отправят към приоритетните целеви групи. Промените в съществуващите масови обществени нагласи налагат избор на стратегия за индиректен достъп до широк кръг заинтересовани страни. Насочената комуникация, която би могла да формира устойчиви представи и критерии за оценка, гарантира в много по-голяма степен постигането на крайните цели. За трайна промяна в масовите нагласи е необходимо усилията да бъдат концентрирани към гарантирането на ефективна комуникация с целеви аудитории, които имат характер на референтни по отношение на значителни групи от населението. Чрез всяка една от тези аудитории ефективно могат да бъдат комуникирани различни части от общите послания на настоящата стратегия. Работата с всяка от тези групи предполага специфични действия и комуникационни форми, които да гарантират индивидуализацията на подхода и в същото време, координираността на усилията за постигане на крайните цели - активно участие и съпричастност към процесите на подготовка и реализация на ПИРО.

Общинска администрация Искър и нейните служители, както и Общинския съвет, са основни участници в процесите за подготовка и изпълнение на ПИРО и са определени като водеща целева група и пряко заинтересована страна. Прилагането на интегриран подход налага привличането на кметовете на малки населени места и представители на съседни общини като участници в процеса на разработването и изпълнението на документа. Местният бизнес и насърчаването на инвестициите са от ключово значение за социално-икономическото развитие на общината и представителите на тази група са важна целева аудитория при разработването на ПИРО. В плана се залагат множество дейности и мерки, свързани с подобряване и развитие на основните сфери на социалния

живот в общината и това налага привличането като партньори на представители на секторите: образование, култура, социални дейности, здравеопазване, спорт и туризъм. ПИРО е инструмент за цялостно подобряване качеството на живот в общината и НПО, СГО и социално-активните граждани са важни участници в процесите по неговата подготовка и реализация.

2.2. Основни комуникационни дейности

1. Определяне на отговорен служител в Общинската администрация за изпълнение на комуникационната стратегия на ПИРО;
2. Публикуване на съобщение на сайта на Общината, че започва разработване на План за интегрирано развитие за периода 2021-2027 г., телефон и електронна поща за мнения и предложения на гражданите;
3. Изготвяне на списъци на партньори и заинтересовани страни, които да бъдат привлечени за участие в процеса на подготовката и изпълнението на ПИРО, включително представители на съседни общини;
4. Провеждане на онлайн анкетно проучване сред гражданите за идентифициране на основните нужди и проблеми в общината и генериране на идеи за цели, приоритети, проекти и дейности, които да бъдат включени в ПИРО;
5. Попълване на Въпросник за събиране на базови данни и информация за ПИРО;
6. Провеждане на обсъждане на резултатите от анкетата, на място в зала в Общинската администрация в посочен ден и час или онлайн, чрез обмен на информация чрез електронна поща.
7. Провеждане на обществено обсъждане на проекта на План за интегрирано развитие на общината за периода 2021-2027 г.

Проектът на документа се публикува предварително на сайта на Общината, за да могат максимален брой граждани да се запознаят със съдържанието му и да дадат обективна оценка, мнения и предложения. Покана за събитието се изпраща до всички партньори, заинтересовани страни и участници във фокус групите и се публикува на сайта на Общината.

8. Публикации в медии - прессъобщения и покани за участие в публичните събития. Медиите са основен партньор и за популяризиране на изпълнението на ПИРО. За осигуряване на одитна следа от изпълнението на комуникационната стратегия Общината следва да съхранява цялата информация от проведените медийни прояви и публични мероприятия, включително публикации, записи от интервюта и съобщения в медиите, покани, списъци с участниците и снимки от всяко събитие.

2.3. Резюме на постигнатите резултати от анкетното проучване

Във връзка с разработването на ПИРО на Община Искър беше публикувана онлайн анкета за граждани. Обобщените резултати от анкетното проучване показват:

На въпроса: „Какви са основните проблеми за развитието на община Искър според Вас?“ (с възможност да се дадат до 3 отговора), 85% от анкетираните посочват на първо място икономическите проблеми, 65% демографските, а за 45% най-важни са проблемите на пътната и техническата инфраструктура.

Най-големите проблеми на населеното място, където живеят, според 70% от анкетираните е липсата на достатъчно предприятия и работни места, за 65% е безработицата и ниските доходи на населението, а за 40% - обезлюдяването на населените места.

Основният демографски и социален проблем в общината, според 80% от анкетираните е миграцията на млади и образовани хора. Около 55% считат, че основният демографски проблем е продължителната безработица. За 35% от участниците в анкетата основните проблеми са ниската образованост и ниската раждаемост.

Недостатъчното разнообразие на икономическите сектори е посочена като основна пречка за местното икономическо развитие от 60% от анкетираните. Като сериозни проблеми се очертават още сезонната зависимост на местните производства и липсата или недостатъчно развитие на високотехнологични производства, посочили са ги около 40% от попълнилите анкетата.

От елементите на жизнената среда, които трябва приоритетно да бъдат подобрявани/изградени в населените места, на първо място е посочено поставянето на видео-наблюдение от 65% от анкетираните. На второ място са уличните настилки – 60% и на трето място – тротоарните/алейните настилки – 45%.

Като най-съществен проблем на техническата инфраструктура в общината е посочено състоянието на водоснабдителната и канализационната мрежа от близо 74% от отговорилите. Следва състоянието на пътната и уличната инфраструктура – 68,4% и веднага след това – състоянието на околната среда – зелени площи, въздух, отпадъци: 42,1%.

Двигатели за развитието на общината според участниците в анкетата могат да бъдат: привличането на инвеститори за създаване на нови предприятия и работни места (95% от анкетираните); развитието на селскостопански продукти и създаване на

преработвателни предприятия (35%); повишаването на образованието и квалификацията на човешките ресурси, в съответствие с изискванията на пазара на труда (30%), както и подобро качество и он-лайн достъп до административни услуги (30%).

Пречка за развитието на успешен бизнес в община Искър се явяват: липсата на квалифицирана работна ръка (47% от отговорилите); лошо състояние на техническата инфраструктура в индустриални зони (37% от анкетираните и липса на подходящи инвестиционни терени (37%).

Трите основни проблема, които Община Искър трябва приоритетно да реши в периода на изпълнение на ПИРО 2021-2027 г., според анкетираните са:

- Осигуряване на работни места - 85%;
- Насърчаване на икономическото развитие - 70%;
- Преодоляване на демографската криза - 50%;
- Подобряване качеството на образователните, социалните и здравните услуги – 50%.

Прави впечатление, че само 5% от анкетираните познават приоритетите на Общинския план за развитие за периода 2014-2020 г., а останалите 95% признават, че не са запознати с основния стратегически документ.

Според проучването приоритетните зони за въздействие на ПИРО следва да бъдат:

- Подобряване на съществуващите и/или изграждане на индустриални и бизнес зони - 65%;
- Подобряване на зони с преобладаващи жилищни функции - 10%;
- Подобряване и развитие на зони за култура и духовност - 10%.

Участниците в анкетното проучване са направили предложения за конкретни мерки, дейности и проекти, които да бъдат включени в Програмата за реализация на ПИРО за периода 2021-2027 г.

3. КОМУНИКАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПИРО

Основните инструменти за осигуряване на информация и публичност са годишните доклади и междинната оценка, както и последващата оценка след края на периода на действие на плана. В процеса на изпълнение на ПИРО те ще бъдат изготвени и обсъдени при спазване и изпълнение на основните форми на взаимодействие за

осъществяване на партньорства и осигуряване на публичност. До тях ще имат достъп всички заинтересовани страни на страницата на общината в интернет.

В процеса на изпълнение е важно поддържането на изградените партньорства. Това ще даде реални шансове за постигане на стратегическите цели по максимално ефективен и ефикасен начин.

За повишаване нивото на информираност и подпомагане процеса на партньорското участие могат да бъдат използвани следните инструменти: съвещаване чрез електронна поща и интерактивна електронна страница; провеждане на събития (присъствено или он-лайн), за да се представи процесът на изпълнение на ПИРО на партньорите, и други.

Най-реалистичният подход за представителство на местната общност в смесените работни групи за наблюдение и контрол на разработването и изпълнението на ПИРО в общината е участието на кметовете/кметските наместници на населените места. Това е гаранция за истинско отчитане на интересите на жителите на селата, които имат специфични нужди и същевременно непознат потенциал за развитие и решаване на проблемите. В този процес местният кмет се нуждае от подкрепа и утвърждаване в системата на местното самоуправление, като му се предоставят реални възможности, включително финансови, за успешно изпълнение на отговорностите, които има пред жителите на населеното място.

V. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА С РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ РЕСУРСИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ИСКЪР ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2020 Г.

Необходимите ресурси за изпълнение на ОПР на община Искър в периода 2021-2027 г. са обобщени в **Приложение 2. Индикативна финансова таблица (хил.лв.)**. В прогнозата се включват планираните средства за осъществяване на основните приоритети и проекти, които водят до подобряване на инфраструктурата и средата за живеене, разширяват възможностите за инвестиции и повишават качеството на човешките ресурси.

Предвиждаме основните източници за финансиране на планираните мерките и проектите да бъдат:

- **Местни публични източници:** Общински бюджет, общински или други местни публични фондове и сметки (бюджетни и извънбюджетни).
- **Външни публични източници:** Централният (републиканският) бюджет, Структурни фондове и Кохезионен фонд на ЕС, Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейски фонд за рибарство и други източници – банки, фондове, фондации и др.
- **Частни финансови източници:** Средства от частни инвеститори и предприемачество, банки, фондове, инициативи и др.
- **Дългови инструменти:** Ползване на банкови заеми, емитиране на общински облигации, финансов лизинг, заемни средства за финансиране на инвестиционни обекти по проекти финансирани от ЕС от Фонда за подкрепа на органите на местно самоуправление (ФЛАГ) и финансираня по линия на Европейската банка за възстановяване и развитие (основно инфраструктурни проекти).
- **Публично-частни партньорства (ПЧП):** Прилагане на Закона за ПЧП при осъществяването на значими за местната общност проекти в областта на инфраструктурата, икономическото развитие, туризма и образованието.

Трябва да се има предвид, че общата сума на планираните финансови ангажименти по отделните приоритети и сумарно е индикативна и може да претърпи промени в зависимост от:

- възприетите подходи за изпълнение на планираните проекти и мерки;
- степента на изпълнение на приоритетите;
- настъпилите (благоприятни и неблагоприятни) промените в пазарните условия и общата икономическа ситуация в страната и Европейския съюз;

- възникналите необходимост от оптимизиране на предвидените средства, чрез преразпределение между отделните приоритети на базата на аргументирани промени в предвидените проекти.

VI. ЗОНИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИНТЕГРИРАН ПОДХОД

1. ПОДХОД ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЗОНИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Критерии за определяне на Зони за прилагане на интегриран подход

Съгласно Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027г. на МРРБ, в ПИРО следва да се определят приоритетни зони за въздействие. В тях основно ще бъде съсредоточено изпълнението на мерките, предвидени в програмата за реализация на плана. Те следва да се определят на база на анализа на силните и слабите страни в общинската територия, резултатите от проучването на общественото мнение, стратегическите документи на Общината, както и на потенциалите за развитие. Това изискване е свързано с водещия принцип за „единство на социално-икономическото и пространственото планиране“.

По дефиниция „зона за прилагане на интегриран подход“ (зона за въздействие) е „пространствено обособена територия с определена характеристика и състояние на физическата среда, социалната и/или етническа структура на населението и характер и структура на основните фондове“. Зоните следва да са част от територията на общината с конкретно функционално предназначение или собствен потенциал за развитие.

Зоната за прилагане на интегриран подход (Зоната за въздействие) се определя в границите на структурно обособена част от територията на общината, като конкретният ѝ териториален обхват се съобразява и с разполагаемите финансови, времеви, технологически и кадрови ресурси и потенциални партньорства, достатъчни за реализация на идентифицираните за съответната зона интервенции.

В ПИРО могат да бъдат дефинирани неограничен брой зони за въздействие, но от тях следва да бъдат подбрани няколко приоритетни зони, които имат най-голям потенциал да повлияят върху социално-икономическото развитие на общината.

Подход при определяне на зони за въздействие

Съгласно йерархичната система от градове-центрове, представена в Актуализацията на Националната концепция за пространствено развитие, град Искър е определен в 5-то йерархично ниво - малък град - център със значение за територията на общината.

Градовете от 5-то йерархично ниво се характеризират със слабо урбанизирана територия (периферна община). Общината попада в обхвата на т.н. „райони за целенасочена подкрепа“. Стимулирането на Искър - като административен център на община е важно, за да могат да се предлагат необходимите първични услуги на населението както и работни места извън земеделската функция.

Критерии за определяне на Зони за прилагане на интегриран подход (Зони за въздействие), в съответствие с националната политика за пространствено развитие чрез цели, присъщи и на кохезионната политика, съответно и на ПРП 2021-2027 г.:

- 1) Интегриране в европейското пространство;
- 2) Постигане на балансирана полицентрична селищна мрежа и интегрирано развитие на градовете;
- 3) Пространствена цялост и равностойна достъпност на системите за обществени услуги - с акцент на образование, здравеопазване, култура и спорт;
- 4) Съхранено природно и културно наследство, експонирано и валоризирано в полза на устойчивото му развитие;
- 5) Подобряващо се състояние на специфични територии с неблагоприятни социално-икономически характеристики - чрез мерки със социална насоченост, коопериране и сътрудничество в обхвата на агломерационните ареали;
- 6) Развитие на целеви зони на растеж, балансиращи полицентричния модел на националното пространство чрез държавна помощ, насърчаване на инвестициите, иновациите и модернизацията;
- 7) Намаляване на риска от бедствия чрез интегрирани превантивни мерки в природни и урбанизирани среди.

1.1. Основни цели, които се постигат чрез възприемане на комплексни критерии:

- 1) Националното пространство на България - отворено към света и интегрирано в Европейското пространство и в европейската мрежа от центрове и оси на развитие, култура, наука и иновации.

- 2) Съхранените национални ресурси - хората, земята, водите и горите, подземните богатства, природното и културно наследство- гаранция за националната идентичност.
- 3) Балансираното и устойчиво интегрирано развитие, постигнато чрез рационално организирана икономическа, социална, транспортна, инженерна, културна и туристическа инфраструктура и осигуряващо интелигентен икономически растеж, адаптивност към промените и равнопоставеност.

Определяне на критерии за обособяване на Зони за прилагане на интегриран подход (ЗВ), в съответствие с националната политика за пространствено развитие чрез цели, присъщи и на кохезионната политика, съответно и на ПРР 2021-2027 г. и следните допълнителни критерии за общата пространствена ориентация на секторните политики на територията за прилагане на ПИРО 2021-2027 на Община Искър:

- Агломерационната политика - ключ за просперитет
- Равнопоставени отношения между селските райони и градовете
- Засилване на териториалните проекции на секторните политики
- Партньорствата - новата движеща сила в пространственото развитие
- Обезпеченост с устройствени планове за развитие на територия

За определяне на зоните за въздействие са взети предвид и следните критерии:

- Населението, което ще се възползва от направените инвестиции;
- Резултатите от анализа на територията на общината и обобщения SWOT анализ;
- Идентифицираните проектите и идеите за развитието на конкретна територията в процеса на работа със заинтересованите страни;
- Проектната готовност на предвидените интервенции за конкретната територия.

В настоящия програмен период, възможностите за определяне на ЗВ се разпростират и могат да обхващат цялата територия на Община Искър.

Съгласно йерархичното ниво на община Искър следва да се определят зони за въздействие със специфични характеристики, които могат да представляват градски по своята същност зони (т.е. да включват територии от урбанизирана градска част, градски покрайнини и функционални зони), но могат да се отнасят до всеки вид населено място или част от територията на общината, както и да включват части от съседни общини.

Зоните за въздействие могат да бъдат както части от територията на общината с конкретно функционално предназначение (например зони с преобладаващи административни/публични функции, индустриални или бизнес зони, зони за култура, за отход и туризъм, зони с преобладаващи жилищни функции, зони за транспортна дейност и т.н.), така и други специфични обособени територии с идентични характеристики или собствен потенциал за развитие (например зони с потенциал за коопериране със съседни общини).

За община Искър са препоръчителни зони за въздействие със специфични характеристики, които могат да представляват градски по своята същност зони (т.е. да включват територии от урбанизирана градска част, градски покрайнини и функционални зони в град Искър), но могат да се отнасят и до всеки вид населено място или част от територията на общината, както и да включват части от съседни общини, при необходимост.

Определянето на зоните за въздействие на ПИРО е пряко обвързано с Общия устройствен план на община Искър (ОУПО) и отредените в него територии за приоритетна реализация.

Наред с глобални проблеми, като промените в климата, общеевропейски, като застаряването на населението и национални, като голямата разлика в доходите, резултатите от анализа на съществуващото състояние на средата и на нейните компоненти, откриха и специфични за общината такива, като:

- висока безработица;
- засилена миграция на трудоспособното население;
- намаляване на населението;
- лошо състояние на част от комуникационно-транспортната и техническата инфраструктурата.

1.2. Пространственото развитие според ОУПО на община Искър

Община Искър има разработен и действащ Общ устройствен план, с хоризонт на действие до 2035 г. Документът осигурява необходимата териториална и пространствена основа за

осъществяване на социално-икономическото развитие на общината и съставните ѝ населени места, като осигурява възможно най-добър баланс между частните и обществените интереси. Окончателното приемане и утвърждаване на ОУП е извършено през 2018г.

Изработването на ОУПО е финансирано от бюджета на община Искър със значителната финансова подкрепа на Министерството на инвестиционното проектиране (сега Министерството на регионалното развитие и благоустройството).

Основните задачи на ОУПО Искър са свързани с развитието на идеята за комплексния анализ и синтеза на пространствено-функционалната градоустройствена структура, чрез които да се реализират:

- Съвременен разбиране за геополитически комплекс, който да съсредоточи в себе си взаимовръзките и влиянието на градски, регионални, национални и европейски структури от всякакъв характер;
- Рационално използване на наличните предпоставки – благоприятно местоположение на община Искър спрямо инфраструктурни Еврокоридори и наличните природни и антропогенни ресурси;
- Постигане на европейски стандарти в отделните функционални системи на общината и баланса между тях;
- Преход от доказалата своята изчерпаност моноцентричност на урбанизираните структури към полицентрични форми на функционалнопространствена организация, която предлага свобода и възможности за отлагане на положителни икономически влияния.

С общия устройствен план са обособени устройствени зони, както и терени със самостоятелен устройствен режим.

За територията на Община Искър са обособени следните устройствени зони и терени със самостоятелен устройствен режим:

1. Жилищна зона с малка височина на застрояването (Жм);
2. Зона за обществено-обслужващи дейности (Оо), с включени следните терени със самостоятелен устройствен режим:
 - а) терени за училище;

- б) терени за детско заведение;
- в) терени за болница;
- г) Терени за заведение за социални грижи;
- 3. Зона за спорт и атракции;
- 4. Зона за озеленяване (Оз);
- 5. Рекреационна зона за курортни дейности (Ок);
- 6. Смесена многофункционална зона (Смф);
- 7. Терени за депа за биоразградими отпадъци;
- 8. Терени със самостоятелен устройствен режим:
 - а) терени за гробищни паркове;
 - б) терени за техническа инфраструктура;
 - в) терени за транспорт и комуникация;
 - г) терени за възстановяване и рекултивация.

Описаните видове територии, определени с ОУПО дефинират географското разположение на зоните за въздействие на ПИРО.

В ПИРО, за разлика от ОУПО, могат да бъдат обособени неограничен брой зони за въздействие, но от тях следва да бъдат подбрани няколко приоритетни, които имат най-голям потенциал да повлияят върху социално-икономическото развитие на общината в бъдеще.

Целта на определянето на приоритетни зони за въздействие е постигане на максимален ефект за населението и територията с ограничените ресурси, с които разполага Община Искър. Това е особено необходимо, тъй като изпълнението на отделни мерки в различни части от общината без ясна обвързаност между тях представлява само временно

задоволяване на конкретна нужда, но не оказва въздействие върху цялостното развитие на общината.

Определянето на приоритетни зони за въздействие не ограничава инвестициите извън тях, а по-скоро е отражение на идентифицираните при анализа територии с най-голям специфичен потенциал за развитие. Приоритетните зони следва да бъдат ограничен брой и така подбрани, че тяхното развитие да може в най-голяма степен да повлияе върху развитието на цялата община. Размерът на конкретната зона не се ограничава като площ, но за по-голяма по размер зона, са необходими мотиви и доказателства за необходимостта от обхващането на съответната територия, включена в обхвата на зоната.

1.3. Зони за въздействие в ПИРО на община Искър за периода 2021-2027 г.

В резултат на идентифицираните с анализите нужди, проблеми и потенциали за развитие и предвижданията на ОУПО в ПИРО на община Искър за периода 2021-2027 г. се определят следните 6 (шест) типови зони за въздействие:

- Зони с административно-обслужващи/ публични функции;
- Зони с жилищни функции;
- Зони за производствени и складови дейности;
- Зони за селско и горско стопанство;
- Зони за транспорт и техническа инфраструктура;
- Зони за рекреация - озеленяване, спорт, отдих и туризъм.

Всяка от зоните за въздействие е придружена от зони на влияние, в които в резултат на прилагане на интегриран подход, чрез проектите и дейностите в ПИРО ще настъпят съществени подобрения в качеството на средата и ще се повиши инвестиционният интерес. Зоните на влияние са териториално близки на зоните за въздействие и образуват стабилна глобална структура, покрита от интеграционни политики. Същевременно шестте типови зони за въздействие имат свързани ефекти спрямо глобалната общинска структура. Те са близки, често преплетени и това усилва влиянието на интервенциите, както върху ключовите елементи, така и върху цялата територия.

Характеристиката и обхвата на приоритетните зони за въздействие са следните:

- Зони с административно-обслужващи/ публични функции

Тези зони обхващат централната част на гр.Искър, в която са разположени сградите на Общинска администрация - Искър, училища, детски градини и читалище. В тези зони са съсредоточени всички публични административни и обществени услуги, както и голяма част от обслужващите функции - банки, пощенски станции, търговски обекти, заведения за хранене и други.

Община Искър е общински център, в който е съсредоточено административно-териториалното, социалното и културно-битовото обслужване на населението от общината. Всички останали дейности включени в социалното, медицинското и делово обслужване са концентрирани в областния център - град Плевен. Отчитайки броя на населението, натовареността с обществено-обслужващи функции, географското разположение спрямо общинския център, транспортния достъп и други фактори за община Искър можем да приемем, че тези функции логично са концентрирани в общинския център - град Искър. За да се постигне необходимото подобряване на качеството на тези услуги, в административните зони трябва да се инвестира за подобряване на инфраструктурата и развитие на обслужващите функции и обществени услуги, интегрирано с технологично обновяване, модерно оборудване, компютъризация, подобряване на образователното равнище и квалификацията на човешките ресурси и разширяване на достъпа до он-лайн услуги.

Основните характеристики на административните зони са:

- Тези зони обслужват цялото население на общината;
- Включват основните публични пространства - административни сгради, търговска и обслужваща инфраструктура;
- В зоните са съсредоточени основните обществени услуги, предлагани в общината.

В административните зони са идентифицирани следните проблеми:

- Недостатъчен капацитет на част от сградния фонд за обществено обслужване (административна, социална, културна и здравна инфраструктура);
- Недостиг на квалифицирани кадри за предоставяне на обществени услуги;
- Ограничени възможности за предоставяне на он-лайн услуги;
- Ограничен капацитет на институциите за социални услуги;
- Затруднен достъп до здравеопазване;
- Ограничени възможности на общински бюджет и зависимост от централната власт.

Направленията за въздействие на ПИРО в тази зона са: енергийна ефективност и обновяване на сградния фонд (обществени и административни сгради), повишаване на образованието, подобряване на квалификацията и привличане на високообразовани кадри в администрацията, социалните дейности и услуги; разширяване на обхвата на предлаганите здравни и социални услуги; предлагане на он-лайн административни услуги, повишаване на компютърните и цифрови умения на населението и др.

– Зони с жилищни функции

Зоните с жилищни функции обхващат урбанизираните територии на всички населени места в общината. Признакът за интегрираност на този тип зони е обхващане на проблемите на обитаването, отчитайки комплексното състояние на жилищната среда - степента на изграденост и състоянието на техническата и социална инфраструктура, качествата на жизнената среда.

От устройствена гледна точка зоните с преобладаващи жилищни функции обхващат части от населеното място, които са обединени урегулирани поземлени имоти, предназначени предимно за жилищно застрояване, като различните разновидности на жилищни устройствени зони се характеризират с определени параметри по отношение на тяхната площ в зависимост от големината на населеното място и броя на неговите обитатели, характера и начина на застрояване, препоръчителната плътност на застрояване и усвояване, интензивност и необходима озеленена площ и т.н.

Количествените и качествените характеристики на жилищния фонд в общината са отражение на социално-икономическите процеси. По-голямата част от жилищния фонд не отговаря на съвременните изисквания за енергийната ефективност. Сградният фонд е остарял и в недобро техническо състояние.

Основните характеристики и проблеми на зоните са следните:

- Остарял и амортизиран сграден фонд;
- Висок процент необитаем сграден фонд.

Направленията за намеси на ПИРО в тези зони са: обновяване на жилищния фонд - саниране и въвеждане на мерки за енергийна ефективност на жилищни сгради; облагородяване на дворове и обществени зелени площи между жилищните сгради.

– Зона за производствени и складови дейности

В отговор на мерките за създаване на благоприятна за инвестиции среда в гр.Искър, с ОУПО се определя зона за производствени и складови дейности.

Основните характеристики и проблеми на зоните са:

Към момента в община Искър е малък броя на промишлените предприятия. Общината е разположена в страни от основните транспортни коридори. Инфраструктурата не е достатъчно развита, за да привлече инвестиции, поради липса на добра комуникативност. Съществуват подходящи територии, на които могат да се обособят нови складови и производствени зони. Наличната производствена материална база в самия град Искър също има потенциали за разширение. Терените в строителните граници на населеното място запазват съществуващите си устройствени режими. В по-малките населени места в общината е рентабилно развитието на селскостопански производства в границите на бившите селскостопански дворове и около тях с разширението им при необходимост за млеко и месо преработвателни предприятия и консервиране на плодове и зеленчуци.

Направленията за намеси на ПИРО в тези приоритетни зони са:

Необходимо е да се търсят инвеститори за обновяване и доизграждане на техническата инфраструктура и обособяване на подходящи терени за разкриване на нови производствени и складови дейности.

- Зони за селско и горско стопанство

Тези приоритетни зони за въздействие обхващат землищата на всички населени места в общината с предназначение за нуждите на селското и горското стопанство.

Основните характеристики и проблеми на зоните са:

Преобладаващите икономически активности за община Искър я причисляват към общините с предимно селскостопански характер. Отрасълът на селското стопанство съществува при сравнително неизменен размер на поземления ресурс. Почвено-климатичните условия по поречията на реките са благоприятни за развитието на зеленчукопроизводството, потенциал, който не се използва в пълен обем към момента.

Липсата на сериозни източници на замърсяване на околната среда е предпоставка и за развитие на биологично земеделие.

Общината разполага с неголеми горски масиви, което създава ограничени условия за развитие на дърводобивна промишленост. Значението на горите е многостранно - използват се като строителна и технологична суровина, за водноохранни и противоерозионни функции.

Направленията за намеси на ПИРО в тези приоритетни зони са:

Насърчаване развитието на млади фермери, полупазарани стопанства, модернизация на земеделските стопанства, преработка на земеделски продукти, подобряване икономическата стойност на горите и други. Евентуалното наличие на суровинна база в областта зеленчукопроизводството и условия за развитие на овощарството предлага добри възможности за изграждане на цехове за преработка на плодове и зеленчуци, както и съоръжения за съхраняването им.

Като много перспективно се очертава отглеждането на билки, етерично-маслени култури и гъби и създаване на съоръжения за съхранение и преработката им. Изграждане на преработвателни предприятия, свързани с производството и преработката на селскостопанска продукция - оранжерии, сушилници за зърно, мелници, мандри и млекопреработвателни цехове, рафинерии и маслобойни, сушилници за подправки, цехове за замразяване, разфасоване, пакетиране и други подобни, тъй като суровините за тяхното производство могат да се произвеждат в непосредствена близост.

С оглед на добрите природни дадености и традиции в животновъдството перспективно е създаването на месопреработващи предприятия, отговарящи на всички необходими съвременни изисквания, включително биологични продукти (екологично чисти). Има добри възможности за изграждане на млекосъбирателни пунктове, отговарящи на санитарно- хигиенните условия.

- Зони за транспорт и техническа инфраструктура

Тези зони включват терените за транспортно-комуникационна инфраструктура (републикански и общински пътища, площади, улици, тротоари, паркинги, автоспирки, пешеходни алеи) и обекти и съоръжения на техническата инфраструктура (водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщителни мрежи и други). В обхвата на тези приоритетни зони за въздействие попадат обекти и съоръжения на транспорта, комуникациите и техническата инфраструктура във и извън урбанизираните територии на селищата в община Искър.

Основните характеристики и проблеми на зоните са:

Основните инфраструктурни връзки на общината са от републиканска пътна мрежа и общински пътища.

Разположението на транспортната система на община Искър е силно определено от релефа на местността и директния достъп между съседните населени места в рамките на общината.

Община Искър е силно засегната от демографската криза у нас и това силно намалява и ограничава и пътуванията вътре в самата община.

Поради тези причини основен акцент в развитието на транспортната инфраструктура на община Искър е поддържане на съществуващите пътища, в това число и рехабилитация и подновяване - цялостно преасфалтиране, а в някои случаи и цялостно преизграждане на пътищата и техните принадлежности.

Уличната мрежа в общината е силно амортизирана и се нуждае от ремонт. В последните години общината няма възможност за заделяне на средства за такива ремонти и състоянието на уличната мрежа в някои населени места вече е критично. За изграждането и поддържането на уличната мрежа са необходими значителни финансови средства, но решаването на този проблем не е във възможностите на общинския бюджет. За това следва да се определят приоритетни зони за въздействие в най-уязвимите участъци с най-голям пътнико- поток и население.

Всички населени места са електрифицирани. Степента на водоснабденост на жителите в населените места на общината е 100 %. В общината няма недостиг на вода. Външните водопроводи до всички населени места са изградени предимно от стоманени и АЦ тръби – много остарели, компрометирани, с много аварии и загуби на вода. Необходимо е да се предприемат мерки за реконструкцията им. Към настоящия момент на територията на община Искър има частично изградена канализационна мрежа само за гр.Искър. Канализацията не е предадена за експлоатация на „В и К” ЕООД гр.Плевен. Изградена е ПСОВ на гр. Искър в поземлен имот № 040020. Същият е собственост на Община Искър - общинска собственост. Територията, на която се намира той е незаливаема територия от реката. Имотът не попада в границите на защитени зони като част от Европейската екологична мрежа “НАТУРА 2000”.

В останалите населени места на община Искър повсеместно заустването на битово-отпадъчните води става в локални септични или изгребни ями и чрез точково заустване на частни канализации в дерета и реки, преминаващи през населените места.

Телекомуникациите в общината са сравнително добре развити. В по-отдалечените от общинския център населени места обхватът на някои от мобилните оператори е слаб. Населението в селата е с ограничен достъп до комуникации и възможности за ползване на он-лайн услуги.

Направленията за намеси на ПИРО в тези приоритетни зони са:

По отношението на интегрираността на зоните за транспорт и комуникации и техническа инфраструктура, от основно значение е рехабилитацията, доизграждането и поддържането на качествени транспортни връзки и технически съоръжения, които от своя страна да се синхронизират с развитието на икономическите зони, за дърводобив, съхранение и преработка на селскостопанска продукция, от една страна и със зоните за жилищни и административно-обслужващи функции от друга.

- Зони за рекреация - озеленяване, спорт, отдих и туризъм

Зоните за озеленяване, отдих, спорт, туризъм и развлечения се разполагат в населените места и в крайселищните им територии. Обекти за спорт и атракции, освен в тези територии, могат да се разполагат също и в териториите за жилищни функции, озеленени територии и територии за рекреационни дейности.

Основните характеристики и проблеми на зоните са:

Община Искър се характеризира с богата флора и фауна. На територията на община Искър попадат части три защитени зони и една защитена територия, част от НЕМ:

- BG0000613 – Река Искър – Защитени територии по директивата на местообитанията
- BG0000627 – Конунски дол – Защитени територии по директивата на местообитанията
- BG0002095 – Горни Дъбник – Телиш – Защитени зони по директивата за птиците
- Защитена територия „Ормана“.

Районът е богат на защитени зони и територии. В процентно отношение относителният дял на териториите, включени в екологичната мрежа „Натура 2000“, възлиза на 22,32% от площта на областта, което е в рамките на средната стойност за Република България. Мрежата от защитени природни територии в област Плевен включва един природен парк – ПП „Персина“, два природни резервата – Крушуна и Стенето, един поддържан резерват, 28 защитени местности и 19 природни забележителности.

Защитените зони в общината по „Натура 2000“ са Река Искър, Конунски дол, язовир Горни Дъбник – Телиш и обхващат 17,74% от територията на общината. Най-голямата по площ ЗЗ „Река Искър“ обхваща териториите по поречието на река Искър, която преминава през три от четирите населени места в общината. В общината има една защитена местност „Ормана“, по смисъла на Закона за защитените територии, която се намира в близост до с. Староселци.

Почти всички населени места разполагат със зелени площи - паркове и обществени градинки, но повечето са в лошо състояние и занемарени. Община Искър има ресурс и дадености за развитие на селски, екологичен, ловен и културно-исторически туризъм, но липсват места за настаняване и подслон.

Културните ценности - материални и нематериални, са предпоставка за развитие на културно-познавателен туризъм на територията на област Плевен, част от която е и община Искър. Проблем е фактът, че повечето от обектите са недостатъчно проучени и разработени. Предстои научна работа по проучвателната дейност, социализирането и популяризирането на културните ценности, както и актуализиране на юридическата им защита.

Няма създадена комплексна туристическа услуга, единен туристически продукт на базата на културно-историческото и природно наследство, независимо, че туризмът е определен за приоритетен отрасъл за общината.

Не са набелязани мерки за обвързване и координиране на базата данни за културното наследство и природните забележителности, на туристическите маршрути със съседните общини, с цел създаване на мрежа за обмен на туристи, както и за трансгранично сътрудничество на базата на културния туризъм.

ОУПО предвижда връзки за развитие на трансгранично сътрудничество с Република Румъния, разработване на трансгранични туристически маршрути, съвместно с партньори от Румъния и съседните заинтересувани общини, чрез използването на близостта на европейските културните коридори, като „Дунавското културно направление“ и „Ловеч – Плевен – Гиген“.

Наличният капацитет от културно наследство би могъл да се превърне в икономически лост за устойчиво развитие на община Искър в следните направления:

Съставяне на актуална база данни за наличните културно-исторически ценности на територията на общината, включваща обектите на недвижимо, движимо и неосезаемо

културно наследство; Най-добре е тази база да е интегрална информационна база за туризъм и да включва всички обекти на традиционен и алтернативен туризъм на територията на общината;

- Организиране на тематична информационна мрежа, свързана с културното наследство, със съседните общини – на север с община Долни Митрополия, на юг с община Червен Бряг, на изток с община Долни Дъбник и на запад с Кнежа;
- Съставяне, апробиране и менажиране на актуални културни маршрути с най-атраktivните обекти на културно наследство, например „Древна обетована земя“, включващ най-атраktivните археологически ценности – мегалити, праисторически селища, тракийски могили, римски селища, средновековни крепости и пр. на територията на общината; „Река Искър – източник на живот“ ; „От гр. Искър – до Улпия Ескус“;
- Комбиниране на културните маршрути с еко-маршрути, с религиозен туризъм, с риболов, фото-лов, с образователен туризъм, с конен туризъм, вело-туризъм, с фестивален туризъм и т.н. за получаване на по-пълноценен туристически продукт;
- Превръщане на определени събития, като например Пролетната изложба за животни в с. Долни Луковит или Традиционният земеделския събор
- в с. Писарово в интерактивни международни събития, включващи и активизиращи едновременно всички възможни културни обекти на територията на общината – демонстрация на занаяти, маршрути за селски туризъм, кулинарни фестивали, изложби на консервната промишленост, дегустации на продукти, фото-конкурси, фолклорно творчество и т.н.
- Развитие на отрасъл “хотели и ресторанти”, разгръщане на туристическия потенциал на тази дейност. Стимулиране на тази дейност, където към момента са в наличност 7 активни стопански субекта, предимно в областта на ресторантьорството и една фирма – с хотелиерството. Препоръчително е стимулиране използването за тези цели на необитаемите жилищни сгради и техният потенциал за превръщането им в „къщи за гости“, частни и семейни хотели, еко-къщи, вили, хостели, ханове, винарни, механи, кулинарни къщи и пр. Поддържане на биологичното разнообразие и равновесие, пространствена природна и културна идентичност.

Поддържане на зелените системи - паркове и обществени площи.

Интегрирани проекти в условията на междуобщинско сътрудничество са възможни във всички приоритетни зони.

VII. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПИРО И ОПИСАНИЕ НА ИНТЕГРИРАНИЯ ПОДХОД ЗА РАЗВИТИЕ

Програмата за реализация е финалният елемент от структурата на ПИРО и представлява конкретния начин за осъществяване на неговите стратегически предложения. Основните структурни елементи на програмата са мерките и проектните идеи по съответните цели и приоритети на плана. В тях са включени дейности, обединени по териториален, технологичен и времеви признак, с общо финансово управление и предвиден синергичен ефект.

Описание на прилагания интегриран подход

При разработване на стратегическата част на ПИРО е приложен интегриран подход за планиране на регионалното и пространственото развитие на общината, чрез който се постига обвързване между целите и приоритетите се постига съгласуваност с факторите, условията и потенциала за специфичното развитие на общината, мрежата от населени места и отделните сектори, залегнали в устройствените планове за развитие на територията.

Програмата за реализация на ПИРО има за задача да осигури вътрешната и външната съгласуваност на факторите на развитието и ресурсите за реализация на плана, като оптимизира възможностите за финансиране, институционална подкрепа и техническа помощ за изпълнението му.

Основните структурни елементи на програмата са мерките и проектните идеи по съответните цели и приоритети на плана. В тях са включени дейности, обединени по териториален, технологичен и времеви признак, с общо финансово управление и предвиден синергичен ефект. Всяка предвидена интервенция обхваща комплекс от дейности, подлежащи на финансиране със собствени или заемни средства, публично-частни партньорства, средства от различни оперативни програми или от други източници.

При изготвянето на програмата за реализация към ПИРО - Искър интегрираният подход за планиране на регионалното и пространствено развитие е налице чрез спазване на принципа за партньорство при дефинирането на основните проектни предложения чрез участието на заинтересованите лица при тяхното определяне; предвидените мерки са с конкретно

пространствено измерение (изключение са мерките с хоризонтален характер, които носят ползи за цялата територия на общината). Мерките, заложи в програмата за реализация, са приложими, постижими и реалистични, с конкретни измерими резултати и с индикативни източници на финансиране. Те представляват ангажимент от страна на общината и следва да бъдат реалистично постижими. Мерките са оформени след идентифициране на отделните проектни идеи, което от своя страна е постигнато чрез комуникация между заинтересованите страни и община Искър.

Основни компоненти на програмата за реализация са описание на интегрирания подход и включени мерки, представени в частта цели и приоритети и в табличен вид по образца на Приложение №1 към плана.

Съгласно Методическите указания на МРРБ неразделна част на Програмата за реализация е Индикативен списък на важни за общината проекти, които ще се разработват и изпълняват в рамките на програмата (Приложение № 1А), изготвен по образец от Методическите указания. Той може да се изготви по-късно, при актуализация на програмата за реализация на плана. Проектите включени в Приложение № 1А следва да се реализират приоритетно, но за да бъдат включени в него е необходимо общината да има известна степен на проектна готовност и общината заедно с партньорите да е преценила, че съответният проект е от особена важност за развитието и. Важен и обективен фактор за определяне на приоритетните проекти е възможността за определяне на източникът за финансиране, което към изготвяне на настоящия момент е индикативно. За постигане на реалистичност, обективност и изпълнимост на ПИРО, се прилага възможността Приложение №1А да бъде добавен по-късно, при актуализация на програмата за реализация на плана. Включените в списъка проекти следва да бъдат тясно обвързани с ключовите приоритети за развитие, а в програмата за реализация да бъде обоснован приносът им към тях. Съгласно ППЗРР при приемане или изменение на бюджета на общината и утвърждаване на индикативните разчети за средствата от ЕС се актуализира и програмата за реализация към ПИРО. Списъкът с проекти може да бъде актуализиран, като нови проекти се включват при спазване на принципа на партньорство чрез съответните мерки от комуникационната стратегия.

Вж. Приложение №1 Програма за реализация на ПИРО на община Искър за периода 2021-2027 г.: описание на предвидените мерки и дейности.

VIII. МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И МЕРКИ ЗА АДАПТИРАНЕ КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ И ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ

В тази част от ПИРО на Община Искър е описана връзката между идентифицираните в анализите рискове и проблеми, формулираните цели и приоритети в стратегическата част на документа и идентифицираните в програмата за реализация мерки за ограничаване на изменението на климата и за адаптация към вече настъпилите промени.

През последните 100 години е регистрирано глобално увеличаване на скоростта на затопляне на океана и на земната атмосфера. В научната общност съществува консенсус, че основният двигател на изменението на климата е парниковият ефект. Някои газове в земната атмосфера пропускат слънчевата радиация, която затопля земната повърхност, но спират излъчването на тази енергия обратно в космоса и така причиняват глобално затопляне.

Тези т.нар. „парникови газове“ се натрупват в атмосферата по естествен път, но човешката дейност увеличава концентрациите на някои от тях в атмосферата, по-специално: въглероден диоксид (CO₂), метан, азотен оксид и флуорни газове.

Според данни от IPCC (Между-правителствен панел по климатични промени) е налице стабилна тенденция към покачване на концентрацията на CO₂ като нараства и скоростта на увеличение от 0.7 ppm година до 2.00 ppm на година.

Увеличението на средната температура на земната атмосфера с 2°C в сравнение с температурата в доиндустриалните времена е свързана със сериозни отрицателни въздействия върху природната среда и човешкото здраве и благосъстояние, включително много по-висок риск от настъпване на опасни и евентуално катастрофални промени в глобалната среда. Поради тази причина международната общност призна необходимостта да се поддържа затоплянето под 2°C и да продължи усилията си да го ограничи до 1,5°C.

Решения на проблемите, свързани с изменението на климата трябва да бъдат търсени в две основни посоки: смекчаване и адаптиране към изменението на климата.

Смекчаване на изменението на климата: Смекчаването на изменението на климата цели най-вече намаляване на емисиите на парникови газове, като най-важен фактор за изменението на климата. Стратегиите за смекчаване включват както цели и

мерки за намаляване на емисиите на парникови газове (напр. преход от въглеродни горива към ВЕИ), така и решения свързани с увеличаване на погълнатите парникови газове (чрез технологични процеси за улавяне и свързване на въглерод или трайното му свързване в растителна биомаса).

Адаптиране към изменението на климата: Адаптацията представлява процес или система от действия и мерки, целящи намаляване уязвимостта на природните и човешките системи срещу действителните или очакваните ефекти от изменението на климата. Предвид многостранните въздействия от променящия се климат върху обществото и природните ресурси, адаптацията трябва да бъде планирана в много аспекти и да обхване почти всички икономически сектори и сфери на живота ни.

Смекчаването и адаптацията са тясно свързани помежду си, въпреки че те често се разглеждат като отделни теми или области на политиката.

Стратегическите документи в областта на околната среда на национално и европейско ниво поставят общи цели и редица изисквания, свързани с изменението на климата и адаптацията към климатичните промени, които следва да бъдат интегрирани в процеса на планиране на регионалното и пространствено развитие като бъдат съобразени с характерните особености и проблеми на всеки регион, област или община. Основната цел е да се определи до колко и по какъв начин процесите на регионалното и пространствено развитие влияят върху състоянието на околната среда и качеството на живот в определена територия, какви са основните проблеми и възможните мерки за тяхното решаване, какви дейности и съответно ресурси ще бъдат необходими за това през съответния период на планиране.

При разработването на ПИРО за периода 2021-2027г. е взета под внимание Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие, приета с Решение на МС №621 от 25 октомври 2019г. Рамковият документ очертава стратегическата рамка и приоритетни направления за адаптация към изменението на климата на национално и секторно равнище в периода до 2030г., дефинира възможни мерки за намаляване уязвимостта на страната от климатичните промени и за подобряване капацитета за адаптиране на природните, социалните и икономическите системи към неизбежните и проявяващи се с по-силен интензитет въздействия от изменението на климата. В Плана за действие са предложени конкретни дейности по сектори, като е включена информация за техния приоритет, показатели за изпълнение, отговорни институции, партньори и т.н. и които биха могли да залегнат в ПИРО.

Изготвянето на ПИРО е съобразено с проекта на Плана за управление на речните басейни в Дунавски район (2022-2027г.) и Плана за управление на риска от наводнения на Дунавски район за басейново управление 2022 - 2027г.: <http://www.bd-dunav.org/content/proekti-i-programi/> , като са изведени релевантни за територията на община Искър мерки, чрез осигуряване на съгласуваност с всички други приложими планове и програми в областта на опазването на околната среда или адаптацията към изменението на климата, разработени на национално, областно или общинско ниво.

Екологичната проблематика е неразделна част от формулираните цели и приоритети и имат конкретен израз в мерките, включени в програмата за реализация.

В Програмата за реализация на ПИРО мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от природни бедствия, е отчетена спецификата на територията. Изпълнението на посочените мерки са отразени в конкретни проекти, които са съотнесени към мерките в ПИРО и съответно са обвързани със системата от индикатори, позволяващи оценка на напредъка за периода на действие на документа.

Сектор „Селско стопанство“

Община Искър притежава характеристиките на типичен селски район, който въпреки изобилието на природни ресурси, се характеризира с по-ниски доходи, ограничени възможности за работа, застаряващо население, по-високи нива на бедност и произтичащо от всичко това задълбочаване на разделението между градските и селските райони по отношение на социалния статус и стандарта на живот.

Изменението на климата ще бъде важен фактор за бъдещото развитие на селското стопанство; първите негативни въздействия вече са реалност - по-дълги засушавания, горещи вълни, интензивни валежи и наводнения. Екстремните метеорологични явления и постепенните климатични промени могат да окажат силно въздействие върху добивите и качеството на продукцията. Секторът на селското стопанство е силно уязвим от въздействието на изменението на климата като източник на адекватна храна, стълб за икономически растеж, доставчик на еко-системни услуги и на поминък за селското население.

Мерки за ограничаване/адаптация:

- Мерки за намаляване на почвената ерозия и подобряване на почвеното здраве, мерки за опазване на почвената влага, подобряване и оптимизиране на ротациите на културите чрез избор на сортове или разновидности.
- Подобряване на здравето на екосистемите чрез включване на практики като биологично земеделие и устойчиво управление на земите, които повишават устойчивостта, като същевременно намаляват емисиите.
- В областта на животновъдството фокусът е върху повишаване на капацитета за адаптиране както чрез развъждане, така и чрез управление на водите, като същевременно се подобряват производствените практики, които могат да доведат до намаляване на емисиите от добитъка, доходите на земеделските производители и по-голяма продоволствена сигурност.

Предвидените мерки на ниво ПИРО имат взаимодействие с Мярка 1.1. Инвестиции в инфраструктура и подобряване на икономическите дейности.

Сектор „Биологично разнообразие и екосистеми“

Прогнозираните постепенни климатични промени и екстремни климатични явления се очаква да окажат въздействие на всички нива на голямото биологично разнообразие и съществуващите екосистеми в общината. Климатични промени и екстремните метеорологични явления вероятно ще засегнат всички нива на биоразнообразие: генетично, видово и еко-системно.

Предвидените мерки на ниво ПИРО са включени в Мярка 2.8. Превенция на риска за опазване, възстановяване и използване на природното наследство и биологичното разнообразие.

Сектор „Енергетика“

Екстремните промени в климата представляват значителен проблем за енергийната сигурност не само поради прякото въздействие върху инфраструктурата и енергоразпределението, но и поради последващото въздействие върху други сектори и области, вкл. продоволствената сигурност и здравето.

Община Искър⁷ има целенасочена политика за насърчаване и устойчиво използване на местния ресурс от ВЕИ, вкл. Намерение за изграждане на общинска топлоцентрала за

⁷ Общинска Програма по ЕЕ на Община Искър- 2021-2030: <https://iskarbg.bg/npogrami/>

изгаряне на биомаса, които са важен инструмент за осъществяване на националната политика и стратегия за развитие на енергийния сектор, за реализиране на поетите от страната ни ангажменти в областта на опазване на околната среда и за осъществяване на местно устойчиво развитие.

Мерки за ограничаване/ адаптация:

- Използването на възобновяемата енергия, въвеждането на мерки за енергийна ефективност на съществуващия сграден фонд се очаква да доведат до смекчаване на последиците върху енергийния сектор и да има съпътстващи ползи, като например подобро качество на въздуха от увеличаване на енергията от възобновяеми източници и по-добър достъп до енергия.
- Изпълнение на Общинска Програма по ЕЕ на Община Искър- 2021-2030г.

Предвидените мерки на ниво ПИРО са включени в: **Мярка 1.1. Инвестиции в инфраструктура и подобряване на икономическите дейности: 1.1.2. Дейности, насочени към изпълнение на мерки за енергийна ефективност в предприятията; Мярка 2.6. Подобряване на енергийна ефективност на обществени сгради, в които се предоставят обществени услуги; Мярка 2.7. Повишаване на енергийната ефективност на жилищни сгради.**

Сектор „Гори“

Прогнозите за повишаване на температурата поради изменението на климата, по-топлите зими и повече летни засушавания, заедно с по-големия брой и величина на екстремни климатични явления като топлинни и студени вълни, силни бури, мокър сняг и натрупване на лед, ще влошат здравето на горите и растежа на дърветата, ще увеличат атаките от патогенни насекоми и гъби, включително инвазивни видове, и ще причинят сериозни загуби вследствие на пожари и щети, причинени от бури. В бъдеще те може да допринесат за много високи икономически загуби, за влошаване способността на горите да фиксират въглерода и да повлияят на качеството на живот в България чрез намаляване възможностите за изпълняване на ценни екосистемни услуги.

Мерки за ограничаване/ адаптация:

- Предотвратяване деградацията на почвите, подобряване опазването на биологичното разнообразие, повишаване производителността на ресурсите, както и

подобряване на горското стопанство като икономическа дейност и потенциално важен източник на доходи.

- Разработване на Програми за залесяване и повторно залесяване, които дават възможност да се запази един от най-важните природни ресурси, но също така да се предотврати ерозията на почвата и следователно да се намали рискът от наводнения и свлачища.
- Агролесовъдството е интегрирана система, съчетаваща земеделието и горското стопанство, за създаване на продуктивни и устойчиви системи за земеползване чрез отглеждане на дървета и храсти покрай или между пасищата или полетата.

Когато се прилагат правилно, агролесовъдните системи допринасят за адаптиране, включително защита от наводнения, повишен капацитет за задържане на вода, като същевременно генерират ползи от действия за смекчаване на последиците като съхранение на въглерод и намаляване на загубата на органични вещества в почвата.

Предвидените мерки на ниво ПИРО са включени в Мярка 2.8. Превенция на риска за опазване, възстановяване и използване на природното наследство и биологичното разнообразие - 2.8.2. Развитие на горските територии (държавна, общинска и частна собственост): залесяване.

Сектор „Транспорт“

Най-значимите въздействия върху инфраструктурата от метеорологичните събития в България са резултат от наводнения и свлачища и срутища. Най-уязвими са Републиканската пътна мрежа и общинската транспортна инфраструктура (улици, пътища и инфраструктура за обществен транспорт).

Транспортът оказва негативно въздействие върху качеството на секторите градска среда, човешко здраве, туризъм и биологично разнообразие и екосистеми.

Предвидените мерки на ниво ПИРО са включени в Мярка 2.1. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища и съоръженията и принадлежностите към тях и Мярка 2.2. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях, вкл. улично осветление

Сектор „Градска среда“

Градовете и селата са изпитали средно годишно повишаване на температурата и увеличен брой дни с интензивни валежи, често придружени от бури или градушка и свързани с нарастващ брой наводнения, които са причинили значителни щети през последните години. Градската среда в България е уязвима и е изложена на значителен риск от бъдещите климатични промени. Тези рискове се изострят от остарялата и често неадекватна инфраструктура както в големите, така и в малките населени места и от големия дял на застаряващото население, предимно с ниски доходи и под прага на бедността. Тази уязвимост се увеличава от слабото осъзнаване на проблемите, причините за тях и евентуалната им превенция и управление както сред лицата, отговорни за вземането на решения, така и сред широката общественост.

Мерки за ограничаване/ адаптация:

- Увеличаването на зелените площи осигурява намаляване на „топлинните острови“, увеличава капацитета за поемане на дъждовните води и подобрява качеството на въздуха и отдиha.
- Прилагането на ефективни практики за управление на отпадъците осигурява потенциал за производство на биогаз и торове, които могат да увеличат селскостопанските добиви, както и да намалят емисиите на метан в атмосферата.
- По-доброто управление на отпадъците води също така до повишаване ефективността на ресурсите с широко положително въздействие върху материалните потоци.

Предвидените мерки на ниво ПИРО са включени в Мярка 2.3. Подобряване качеството на парковата среда и местата за спорт в населените места; Мярка 2.5. Оптимизация на системата за управление на отпадъците; Мярка 2.6. Подобряване на енергийна ефективност на обществени сгради, в които се предоставят обществени услуги.

Сектор „Води“

Опасностите от наводнения и суша са идентифицирани като най-съществени за водния сектор. Община Искър с богатството от воден ресурс не е идентифицирана като територия с риск от наводнения, но Община Искър извършва превантивни дейности по почистване коритото на р. Искър и река Писаровска, както и укрепване на бреговете с цел да бъде подсигурана пропускливостта на речното корито и да се избегне риска от наводнения и бедствия при екстремални валежи. Очаква се в районите, които използват подземни водни източници, да има по-малък риск от засушаване в резултат на недостиг на вода, поради

наличието на подземни води, прогнозирания спад на населението и бавния растеж на промишлените и селскостопанските дейности.

Мерки за ограничаване/ адаптация:

- Обновяване и поддържане инфраструктурата за водоснабдяване, канализация, мелиорация, които към момента са в техническа готовност за справяне с изменението на климата.
- Повишаване готовността на човешкия фактор, оператор или ползвател за справяне с възникването на природни рискове, защото населението и операторите на инфраструктура нямат исторически опит и не разполагат с добри практики при наводнения и суши и следователно са силно уязвими.

Предвидените мерки на ниво ПИРО са включени в Мярка 2.4. Подобряване качеството на управление на водите; Мярка 2.8. Превенция на риска за опазване, възстановяване и използване на природното наследство и биологичното разнообразие.

IX. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ И ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПИРО

Наблюдението на изпълнението на ПИРО се извършва с цел постигане на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране на регионалното и пространственото развитие, програмирането, управлението и ресурсното им осигуряване.

Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите за регионално и местно развитие съгласно определени физически и финансови индикатори, организацията и методите на изпълнение, прилагани от органите за управление, и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на ПИРО.

Системата за наблюдение

За постигане целите на наблюдението се изгражда система за наблюдение, която отговаря на специфичните условия и организация за изпълнение на ПИРО. Системата за наблюдение обхваща:

- източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информация;
- индикаторите за наблюдение;
- органите за наблюдение, организацията и методите на тяхната работа;
- системата на докладване и осигуряване на информация и публичност.

Наблюдението на изпълнението на ПИРО се извършва въз основа на официални данни на Националния статистически институт, на Евростат, на административната статистика на Агенцията по заетостта, както и на данни от други национални, регионални и местни източници на информация.

Наблюдение на изпълнението на плана за интегрирано развитие на Община Искър

Орган за наблюдение на плана за интегрирано развитие на общината е Общинският съвет. В процеса на наблюдение на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината общинският съвет осигурява участието на заинтересованите органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината.

Финансовото и техническото обезпечаване на дейността по наблюдението на плана за интегрирано развитие на общината се осигурява от бюджета на общината или със средства от фондовете на Европейския съюз.

Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината. За резултатите от наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината се разработва годишен доклад.

Годишен доклад за наблюдение и изпълнение на ПИРО

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината се изготвя по определен от кмета на общината ред и се одобрява от общинския съвет по предложение на кмета на общината. Докладът се изготвя и внася за обсъждане и одобряване от общинския съвет до 31 март на всяка следваща година.

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината е публичен и се оповестява на страницата на общината в интернет.

Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка на плана.

Копие от годишните доклади за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината се изпраща на председателя на областния съвет за развитие в 7-дневен срок от решението за тяхното одобряване.

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината съдържа информация за:

- 4) общите условия за изпълнение на плана за интегрирано развитие на общината и в частност промените в социално-икономическите условия в общината;
- 5) постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие на общината въз основа на индикаторите за наблюдение;
- 6) действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината, в т. ч.:
 - а) мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;

- b) преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на плана за интегрирано развитие на общината през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
 - c) мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на плана за интегрирано развитие на общината;
 - d) мерките за постигане на необходимото съответствие на плана за интегрирано развитие на общината със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени;
 - e) мерките за прилагане принципа на партньорство;
 - f) резултатите от извършени оценки към края на съответната година;
- 7) изпълнението на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие на общината с размера на усвоените средства за отчетния период и източниците на тяхното финансиране;
- 8) заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението на плана за интегрирано развитие на общината.

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметските заместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

Изменение и актуализация на Програмата за реализация и приложенията към нея

Изменение и актуализация на плана се допуска при условията, посочени в ППЗРР, в т.ч.:

- при съществени промени на икономическите и социалните условия в общината;
- в резултат на промени в свързаното национално законодателство или в законодателството на ЕС;
- при съществени промени в секторни стратегии и програми, влияещи върху изпълнението на плана.

Същевременно, актуализация на програмата за реализация на плана може да бъде извършвана периодично въз основа на изводите и препоръките в годишните доклади за наблюдение с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението му и постигане на целите и приоритетите за развитие.

Периодичната актуализация на програмата за реализация и приложенията към нея се извършва с цел включване на нови мерки, дейности, проекти или източници на финансиране. Така например, в случай на възникнала възможност за включването на допълнителни ресурси - средства от оперативните програми за периода 2021-2027г. или от други национални или донорски проекти и програми, при актуализацията на програмата за реализация могат да бъдат идентифицирани допълнителни проектни идеи, които да бъдат финансирани с допълнителните ресурси.

Допълнителни мерки, дейности и проекти/проектни идеи се включват в програмата или приложенията към нея само чрез обосновка на приноса им към постигането на целите и приоритетите на плана при спазване на принципа на интегриран подход.

Изготвеният актуализиран ПИРО се приема при условията и по реда за изработване и приемане на плана. Същото важи и за актуализацията на програмата за реализация на ПИРО: изменение и актуализация на програмата за реализация се извършва при стриктно спазване на принципа на партньорство и прилагане на мерките от комуникационната стратегия, описани в част IV от плана. Актуализацията на програмата за реализация се одобрява от общинския съвет по предложение на кмета на общината.

Наблюдение и оценка на ПИРО

Наблюдението и оценката на ПИРО се осъществява, в съответствие с разпоредбите на ППЗРР. Съгласно изискванията на ЗРР, за изпълнението на ПИРО извършва междинната и последващата оценка на изпълнението.

Междинната оценка включва⁸ :

- 1) оценка на първоначалните резултати от изпълнението;
- 2) оценка на степента на постигане на съответните цели;
- 3) оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- 4) изводи и препоръки за изпълнението на съответния документ.

Междинната оценка се извършва в средата на периода на действие на ПИРО. На базата на така посоченото нормативно основание е предвидено междинната оценка на ПИРО Искър да бъде извършена през 2024 година.

⁸ чл. 33 (2) от ЗРР

Последващата оценка включва⁹ :

- 1) Оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
- 2) Оценка на общото въздействие;
- 3) Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- 4) Изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

Последващата оценка се извършва не по-късно от една година след изтичането на периода на действие на ПИРО, т.е. до края на 2028г.

Кметът на общината внася за обсъждане и одобряване от общинския съвет доклади за резултатите от междинната и последващата оценка на изпълнението на общинския план за развитие.

Докладите се публикуват на страницата на общината в интернет и на портала за обществени консултации на Министерския съвет.

Индикатори за наблюдение

Индикаторите за наблюдение и оценка са дефинирани съобразно смисъла и съдържанието на стратегическите цели и приоритетните области на стратегията. Системата от индикатори обединява два основни компонента - индикатори за резултат, проследяващи степента на изпълнение на целите, както и индикатори за продукт, измерващи ефектите от изпълнението на мерките в рамките на приоритетните области. Двата вида индикатори са въведени в следствие на предписанията от „Методическите указания за разработване и прилагане на Планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027г.“.

При разработването и прилагането на системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО са взети предвид общите индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2021-2027г.

Индикаторите са избрани в синхрон с наличната и регулярно поддържана информационна основа в България и наличните данни в община Искър. Така могат да

⁹ чл. 34 (2) от ЗРР

бъдат посочени техни начални, междинни и целеви стойности. Инструментът ще бъде основно средство за изготвяне на годишните доклади за изпълнението на ПИРО, междинната и последващата оценка на плана.

По отношение на наблюдението и оценката на изпълнението на плана е разработена система за наблюдение, оценка и актуализация, обвързваща функциите на участващите звена и времеви график за действие. Подробно описани са отговорностите и компетенциите на отделните звена, посочена е логическата и времева обвързаност между отделните функции. Идентифицирани са ключови събития от процеса за наблюдение, оценка и актуализация на плана и конкретното участие и принос на въвличеното звено. Ключовите събития са точно разположени във времето, за да се въведе управляема система от последователни и конкретно разписани стъпки. Посочен е начинът за интегрирането на индикаторите в отделните стъпки на наблюдението и оценката. Отбелязан е подходящият момент за изготвяне на междинна и последваща оценка, както и на актуализация на ПИРО, когато това е необходимо.

Приложение №3. Матрица на индикаторите за наблюдение и оценка на ПИРО на община Искър за периода 2021-2027 г.

X. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ИСКЪР 2021-2027 Г.

Предварителната оценка е изготвена в съответствие с чл. 32 на ЗРР едновременно с подготовката на проекта на Плана за интегрирано развитие (ПИРО). Тя съдържа прогнозна оценка за въздействието на плана върху процесите на социално-икономическо развитие на община Искър, оценки за вътрешна и външна съгласуваност, реалистичност, приложимост и изпълнимост на документа.

Планът за интегрирано развитие на община Искър за периода 2021-2027 г. е основополагащ, стратегически, динамичен документ и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано местно развитие в посочената територия. Документът очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината за период от седем години.

Предварителната оценка на ПИРО има за цел да подобри качеството на документа, като проследи неговата външна и вътрешна свързаност, съответствие със стратегически и планови документи на областно, регионално, национално и наднационално ниво, неговата ефективност, ефикасност, релевантност, въздействие и устойчивост.

Оценката на въздействието е инструмент за по-добро вземане на решения и за гарантиране качеството на публичните политики. Тя е свързана с идентифицирането, предвиждането и оценката на възможните резултати, както положителни, така и отрицателни, от прилагането на политиките. Насочена е към елиминиране или свеждане до минимум на негативните и оптимизиране на позитивните последици от тях.

Оценката на въздействието представлява неразделна част от цикъла на секторните политики, в частност от фазата на разработването на политики и стратегическо планиране. Една качествена оценка на въздействието е много важна за постигане на по-пълна осведоменост на лицата, вземащи решения, а и на широката общественост относно резултатите от прилагането на политики, нормативни, планови и стратегически документи.

Тя дава логическо обяснение на процесите, като разглежда всички евентуални последици, произтичащи от прилагането на ПИРО, включително и възможността да се запази статуквото, като по този начин се направят изводи относно ефективността на предлаганата намеса, мерки и дейности от гледна точка на постигането на поставените цели.

Конкретните цели на Предварителната оценка са:

- Да се гарантира външната съгласуваност на ПИРО и заложените в него стратегически цели и приоритети с документите от по-високо йерархично национално и европейско ниво, секторните стратегии, Интегрирана териториална стратегия за развитие на СЗР за периода 2021-2027, Национална програма за развитие България 2030 и други.
- Да се гарантира вътрешната съгласуваност на ПИРО, като се оцени връзката между резултатите от социално-икономическия и SWOT-анализа с реалистичността и адекватността на заложените цели и приоритети, предвидената система за наблюдение, оценка и актуализация, предложените индикатори за наблюдение, механизми за контрол, мерки за информация и публичност и програмата за реализация;
- Да се гарантира спазването на принципа на съфинансиране и допълняемост на местните финансови ресурси за развитие - частни инвестиции и общински бюджет със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници;
- Да се гарантира правилното прилагане на хоризонталните принципи на ЕС в областта на равните възможности, равен достъп, недискриминация, устойчиво развитие и др.;
- Да се прецени реалистичността на общата оценка на необходимите ресурси за реализация на ПИРО за периода 2021-2027 г.;
- Да се оценят дейностите, предложени за прилагането на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност;
- Да се оцени съответствието, целесъобразността и ефективността на Програмата за реализация на ПИРО за периода 2021-2027 г.

За постигането на тези цели са изпълнени следните задачи:

- Извършена е оценка на обхвата и фокуса на анализа на актуалните тенденции и процеси, проблеми и потенциали на икономическото, социалното, инфраструктурното и екологичното развитие на община Искър;
- Извършена е оценка на съответствието и обвързаността на SWOT-анализа със социално-икономическия анализ и с дефинираните цели и приоритети за развитие на общината;
- Извършена е оценка на реалистичността и приложимостта на визията, целите и приоритетите за развитие на общината за периода 2021-2027 г., интегрираността и взаимодействието между отделните приоритети и стратегически цели, както

- итяхното съответствие и обвързаност с релевантните стратегически документи на регионално, национално и европейско ниво;
- Извършена е преценка на обема и ефективността на предвидените финансови ресурси за постигането на целите на ПИРО за развитие за периода 2021-2027 г. и обосноваването на разпределението им спрямо заложените цели и приоритети;
 - Извършен е анализ на уместността, яснотата и броя на индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО за периода до 2027 г., включително по отношение на информационното им осигуряване и измеримост;
 - Извършена е оценка на описаните действия и механизми за наблюдение, оценка и актуализация на ПИРО, включване на партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение, както и дейностите за информационно осигуряване и публичност на плана;
 - Извършена е оценка на съответствието, целесъобразността и ефективността на Програмата за реализация на ПИРО за периода 2021-2027 г.
 - При изготвянето на предварителната оценка Изпълнителят е взел предвид и съблюдал изискванията на Закона за регионалното развитие и на Правилника за неговото прилагане. Изпълнителят също е координирал разработването на предварителната оценка с Възложителя.
 - Основните критерии, които са използвани при предварителната оценка са критериите за приложимост, обоснованост, ефективност, ефикасност, въздействие и устойчивост.

Оценка на социално-икономическото въздействие на ПИРО

В структурно отношение Планът за интегрирано за развитие на община Искър за периода 2021-2027 г. съдържа две основни части: Аналитична и Стратегическа.

Елементите на Плана за интегрирано развитие са дефинирани в Закона за регионално развитие, Правилника за неговото прилагане и Методическите указания за разработване и прилагане на Планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021 -2027 г. и включват следното:

- Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на съответната община;
- Цели и приоритети за развитие за периода 2021-2027 г.;
- Описание на комуникационната стратегия, на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност;

- Определяне на зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини;
- Програма за реализация на ПИРО и описание на интегрирания подход за развитие;
- Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия;
- Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО;
- Предварителна оценка, съгласно условията на чл. 32 от ЗИД на ЗРР .

Аналитичната част на ПИРО обхваща задълбочен анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние на общината, на потенциала за нейното развитие, оценка на административния и финансов капацитет на Община Искър и анализ на силните, слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT-анализ).

В анализа на социално-икономическото развитие е извършено изследване на природогеографския и ресурсен потенциал, на тенденциите в икономическото развитие, социалния сектор, образованието, иновациите и технологиите, инфраструктурата, околната среда, селищното развитие и урбанистична структура и на културно -историческото наследство. Разработеният анализ е информативен и задълбочен. Използвани са актуални данни от официални източници на информация, които са анализирани с помощта на различни подходи и са изведени съответните изводи от тях. В структурно отношение анализът отговаря на изискванията за съдържание, посочени в Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г.

Общината е разгледана в контекста на социално-икономическото развитие на областта, района и националните особености. По-голямата част от данните са визуализирани под формата на фигури или таблици, което допринася за по-лесното им възприемане. Анализът е проблемно ориентиран, като проследява тенденциите в развитието на общината и разглежда подробно проблемите от демографски, социално-икономически, инфраструктурен и екологичен характер.

Основните акценти в анализа са състоянието на околната среда по компоненти, развитието на мрежата от различни категории защитени територии, както и зоните, включени в националната екологична мрежа НАТУРА 2000. На тази основа са формирани изводи, които са обобщени в SWOT - анализа и служат за обосноваването на конкретни цели, приоритети и мерки в стратегическата част.

Анализът на инфраструктурната обеспеченост се фокусира върху водоснабдителната, канализационната, транспортната, електроснабдителната и телекомуникационна инфраструктури. Тук е обърнато внимание на показателите, свързани както със съществуващата инфраструктура, така и на нуждата от изграждане на нови съоръжения, потенциала и възможностите за развитие нови проекти в съответните сфери, необходимите инвестиции и др. Представени са и ресурсите на общината, изследвано е тяхното състояние и на тази база са изведени сравнителните предимства, които трябва да се развият, за да се постигне прогрес. Анализът поставя добра основа за разгръщане на стратегическата рамка на документа и набелязване на адекватни цели, приоритети, мерки и дейности.

Оценка на съответствието и обвързаността на SWOT-анализа със социално-икономическия анализ и с дефинираните цели и приоритети за развитие на общината

SWOT-анализът е задължителна част за всеки стратегически документ, като в случая осъществява логическата връзка между аналитичната и стратегическата част на ПИРО.

Анализът на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите е изключително подробен и е представен по конкретни сектори. Изпълнен е в съответствие със стандартната методология, според която силните и слабите страни са резултат от влиянието на вътрешни фактори, а възможностите и заплахите на външни фактори. Ясно са дефинирани и изведени силните и слабите страни, възможностите и заплахите въз основа на резултатите от анализа на социално-икономическата среда, който е подробен и задълбочен.

В SWOT анализа са формирани изводи, които да служат за обосноваването на конкретни цели, приоритети и мерки в стратегическата част. Дефинираните цели в стратегическата част на Плана за интегрирано развитие на община Искър са насочени към намаляване на слабите страни и преодоляване на заплахите. Те имат за цел развитие и оползотворяване на наличния потенциал. Изготвеният SWOT-анализ е структуриран в матрица, отразяваща влиянието на факторите за развитие, което предполага че силните и слабите страни са посочени в резултат на разработения анализ на ситуацията в общината. Съгласно класическата схема за обобщение факторите са представени в четири групи, в зависимост от това с какъв произход са те и какъв е потенциалният им ефект върху развитието. Силните и слабите страни са изведени на база вътрешните условия в общината, докато възможностите и заплахите са изведени на база външната среда. Анализът е логично построен и правилно извежда и обобщава направените в анализа констатации.

При проверка на вътрешното съответствие на SWOT-анализа не са открити противоречия. Като цяло, SWOT-анализът е уловил основните изводи, направени в социално-икономическия анализ, а в стратегическата рамка са взети предвид стоящите пред развитието на общината възможности и заплахи.

Оценка на реалистичността и приложимостта на визията, целите и приоритетите за развитие на община Искър за периода 2021-2027 г.

Стратегическата част на ПИРО включва: визия, стратегически цели, приоритети и мерки за развитие, финансови ресурси, индикатори, система за управление, наблюдение, оценка и контрол на изпълнението и информационно осигуряване.

В предварителната оценка са разгледани интегрираността и взаимодействието между отделните приоритети и стратегически цели, както и тяхното съответствие и обвързаност с релевантните стратегически документи на областно, регионално, национално и европейско ниво

Стратегическата част на ПИРО набелязва насоките за развитие на общината във всички сфери на социално-икономическия живот. Тя кореспондира пряко и е съобразена в голяма степен със заложената законодателна и стратегическа рамка на регионалното развитие, в т.ч и с целите и посоките на интервенции на Европейските структурни и инвестиционни фондове.

Във формулираната Визия, са взети предвид основните изводи от дефинираните записи в SWOT-анализа и досегашното развитие. Решаването на ключовите проблеми и реализацията на потенциала за развитие на общината през плановия период ще даде възможност за постигане на очертаната визия, което я прави реалистична.

Оценката на стратегическата рамка на ПИРО е разгледана на следните нива: структура; външно съответствие; вътрешно съответствие - интегрираност, взаимодействие и допълняемост; реалистичност и приложимост; съгласуваност с общественото мнение.

Целите и приоритетите имат за задача да дадат насоката за развитие на общината за следващия програмен период, като стъпят на основата на направения преди това анализ и SWOT-анализ. Това е ключовата част на документа, където се показва начина как да се използват предимствата на общината и с минимални усилия да се постигне максимален ефект по отношение на решаването на наличните проблеми и постигането на социално-икономически напредък.

Стратегическата рамка изразява желанията на местното население за бъдещото развитие на общината и в същото време да следва насоката, определена от документите на по-високо ниво. Следва да се намери пресечната точка между желанията и възможностите за развитие, така че стратегическата рамка да бъде реалистична и да има максимално въздействие.

Между визията, стратегическите цели и приоритетите на плана има добре изразена връзка, така че постигането на целите от по-ниско йерархично ниво естествено ще доведат до реализация на дългосрочната стратегия на документа и на целите на регионално, национално и европейско ниво. Целите и приоритетите са съгласувани от гледна точка на спецификата на района. Планирани са действия за развитие на потенциала на общината за преодоляване на наличните дефицити в съответствие с извършения анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите.

Така обособените стратегически цели са насочени към три основни направления - постигане на ускорено икономическо развитие, демографски подем и интегрирано териториално развитие за намаляване на неравенствата.

Община Искър се стреми към постигане на икономическо развитие, чрез подобряване на бизнес средата, насърчаване на предприемачеството, инвестициите, иновациите, неутрални към климата производства, развитие на селско стопанство, лека промишленост и туризъм. Демографските процеси могат да бъдат стимулирани, чрез подобряване на социалната среда, осигуряване на достъп до качествени здравни услуги, достъп до специализирана дългосрочна грижа и социално включване, добро образование и обучение, основа за професионална реализация, подкрепа на културните институции, социализация и представяне на културно- историческото наследство, достъпа до спорт и обществени услуги. Интегрирано и балансирано териториално развитие ще се постигне, чрез комплексно подобряване на транспортната и цифрова свързаност и достъпност, обновяване на инфраструктурите, енергийна ефективност и опазване на околната среда.

Вътрешното съответствие на документа се изразява в ясната и категорична връзка между тенденциите в развитието на общината, станали ясни от направения анализ на икономическото и социалното развитие, изведените силни, слаби страни, възможности и заплахина тази база и разработената стратегическа рамка, която да използват потенциала на общината, за да реши нейните проблеми и да доведе до устойчиво развитие.

Постигната е интегрираност и взаимодействие между отделните стратегически цели. Те са балансираны и равнопоставени като значимост и засягат четири отделни сфери, които са

ключови за развитието на общината. Връзката между тях е особено тясна, като концепцията се изразява в следното: развитието на инфраструктурата осигурява база за развитие на бизнеса и по-добра среда за живот на хората, грижата за човешките ресурси, от гледна точка образование, здравеопазване и социални дейности, води до по-добре обучени и квалифицирани кадри, които да са подготвени да влязат и да подсилят местната икономика. А развитата икономика означава повече работни места, по-високо заплащане и по-висок стандарт на живот.

Най-сигурният начин за развитието на общината е да се използват нейните сравнителни предимства и потенциали, а именно подходящите природо-климатични условия за развитие на биологично селско стопанство.

За да има устойчив растеж, трябва да се съблюдава опазването на околната среда. Външните фактори също са взети предвид като се предлагат условия за привличане на инвеститори, коопериране с други общини и трансгранично сътрудничество.

Външната съгласуваност на ПИРО се изразява в съгласуваност с релевантните стратегически документи на регионално, национално и европейско ниво.

Оценката на съответствието установява наличие на логическа съгласуваност на предложените цели, приоритети и мерки и висока степен на обвързаност с основните цели и приоритети на разработените стратегически документи, попадащи във времеви хоризонт на Плана за развитие като: Националната програма за развитие „България 2030”, Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012-2022 г., Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г., Интегрираният план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г., Националната стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие към нея, Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г., Интегрираната териториална стратегия за развитие на СЗР за периода 2021-2027 г. и др.

Най-пряка е връзката на ПИРО с Националната програма за развитие „България 2030” (НПР БГ) и Интегрираната териториална стратегия за развитие на СЗР (ИТСР СЗР) за периода 2021-2027, за това предварителната оценка разглежда подробно тази корелация.

Националната програма за развитие „България 2030” е водещият стратегически и програмен документ, който конкретизира целите на политиките за развитие на страната до 2030 г. Националната програма за развитие „България 2030” поставя пред страната 3

стратегически цели и 13 приоритета, като основните направления са в посока: Ускорено икономическо развитие; Демографски подем и Намаляване на неравенствата.

Визията на Интегрираната териториална стратегия за развитие на СЗР за периода 2021-2027 г. е: „Северозападен район преодолява същественото социално-икономическо изоставане и сериозните структурни и демографски проблеми чрез подходящи инвестиции в свързваща инфраструктура и укрепване на потенциала за растеж, създаващи предпоставки за догонващо развитие в национален и европейски мащаб“, която се реализира в три приоритетни направления: Ускоряване на растежа на регионалната икономика; Запазване и развитие на човешкия капитал и Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата.

Приложимостта на стратегическата рамка зависи от нейната реалистичност, от нагласите на местното население, от административния капацитет, от адекватността на стратегията спрямо нуждите на местното население. При оценката на реалистичността и приложимостта на един планов документ от значение са много външни фактори, които в повечето случаи са трудно предвидими. Реалистичността на един план зависи от пресечната точка между предвидените дейности и отделените за тях ресурси.

Планът за интегрирано развитие на община Искър включва Индикативна финансова таблица и Програма за реализация, където са дефинирани ресурсите, необходими за неговата реализация и постигане на набеязаните цели.

Нагласите на местното население винаги са от голямо значение при разработването на планови и стратегически документи. Важно е общността да припознае набеязаните цели като свои, за да се сплоти около тяхното преследване и да се установи тясна кооперация между администрация, бизнес и гражданско общество.

Административният капацитет е анализиран в ПИРО и предвидените цели са поставени в съответствие с потребностите. Съгласно направената оценка на стратегическата част на Плана за интегрирано развитие, може да се направи извода, че е разработена реалистична и приложима рамка, която се отличава с вътрешна кохезия и съответствие със стратегическите документи на по-високо ниво.

Посочените цели в ПИРО на община Искър гарантират правилното прилагане на хоризонталните принципи на ЕС в областта на равните възможности, равен достъп, недискриминация, устойчиво развитие, добро управление като са предвидени мерки за

интегриране и социално включване на всички общности, а цялостното изпълнение на плана и общата цел ще допринесат за балансирано развитие на територията.

Оценка на финансовите въздействия на плана

Индикативната финансова рамка обобщава необходимите ресурси за реализацията на ПИРО за периода 2021-2027 г. Тя е тясно обвързана с макроикономическата обстановка и следва да бъде съобразена с поуките от предходния програмен период и текущото финансово състояние на общината. Предвидените финансови средства за реализация на ПИРО са съобразени със социално-икономическото и инфраструктурно развитие на община, което през новия програмен период ще се осъществява под комбинираното влияние на две групи фактори - стимулиращи и задържащи развитието ѝ. От друга страна разпределението между необходимите финансови средства по отделните приоритети е премерено чрез значимостта и капиталоемкостта на отделните дейности. Направени са допускания за развитие на местните икономики и процеса на финансова децентрализация, които ще се отразят в нарастване на средствата, осигурявани от общините за финансиране на регионалното и местно развитие.

При съставянето на Индикативната финансова таблица е използвана предложената в Приложение № 2 от Методическите указания форма за разработване на ПИРО 2021-2027 г., като е спазена нейната структура и съдържание.

Разчита се много на средствата от ЕС, което прави изпълнението на ПИРО зависимо от редица външни фактори и риска от неговото неизпълнение е сравнително по-голям. В същото време, Община Искър няма достатъчно ресурси, за да подкрепи самостоятелно инициативите за развитие, затова е подходящо привличането на повече частни инвестиции и насърчаването на частните инициативи в общината.

Следва да се има предвид, че изготвянето на финансовата рамка на ПИРО се случва в момент, когато тече подготовката на рамковите документи за следващия програмен период и съответно не са напълно ясни приоритетите на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони и други общностни програми, които ще бъдат финансирани, териториалното разпределение на финансовите средства и условията за тяхното отпускане.

Това затруднява планирането и разпределението на средствата за следващия седемгодишен период, както и определянето на количествените показатели, тъй като предвидените средства са с източник предимно на външно финансиране.

Разпределението на финансовите ресурси в Програмата за реализация и Индикативната финансова таблица на ПИРО отговаря на направените изводи от анализа и на предвидените цели в стратегическата рамка.

Финансовите ресурси за изпълнение на ПИРО са обобщени в индикативната финансова таблица и детайлно описани в Програмата за реализация на плана, която е дадена като отделно приложение. В нея финансовите ресурси са детайлизирани в достатъчна степен по мерки, проекти и дейности, по години и срокове за реализация и прогнозни източници за финансиране.

Връзката между финансовия ресурс и стратегическата рамка е двупосочна. Остойносттаването на предвидените дейности би следвало да се направи на база желаните резултати. В случая е използван именно този подход: като база за изчисленията са използвани предвидените в матрицата с индикатори крайни стойности, които са заложили като цели за края на седемгодишния планов период.

Анализ на индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО

За измерване на степента на изпълнение и постигане целите на плана е изградена добре структурирана система от индикатори.

Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Искър е основен инструмент за проследяване на степента на изпълнение на ПИРО и е изцяло съобразена с Методическите указания на МРРБ. Тя отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината по физически и финансови характеристики. За целите на плана са използвани два вида индикатори: общи и специфични индикатори за резултат и индикатори за въздействие. Това позволява да се направи извод спрямо уместността и яснотата им.

Индикаторите за резултат се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети за развитие на общината. По някои приоритети те се отнасят за предвидени или изпълнявани конкретни проекти с важно значение за развитието на територията на общината. Дефинираните индикатори са количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и мерките и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Индикаторите за въздействие отчитат изпълнението на стратегическите цели и приоритети на ПИРО и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и

политика за устойчиво интегрирано местно развитие за съответния период. Степента на въздействие се отчита с количествено и/или качествено измерими индикатори.

Индикаторите, включени в ПИРО на община Искър са:

- Конкретни - ясни са за разбиране и лесни за събиране и обобщаване на информацията;
- Измерими - за тях съществуват методи и инструменти за измерване на стойностите им, налични са и в случай на нужда може да бъде агрегирана достатъчно информация и количествени данни;
- Достъпни - има информационно осигуряване от надеждни източници с необходимата периодичност и качество и са достъпни на приемлива цена;
- Адекватни - обосновани и подходящи по отношение на целите и приоритетите за развитие;
- Обвързани са с времето - на базата на периодична информация, позволяваща сравнения между базови, междинни и целеви стойности в процеса на наблюдение на напредъка и постигането на целите.

Индикаторите за наблюдение и оценка са агрегирана информация от данните за реализация на конкретни проекти по ПИРО.

Наличието на добре подбрани индикатори позволява да се изгради ефективна система за наблюдение на изпълнението на плана. Те са конкретни, ясно формулирани, добре подбрани, лесно измерими. Заложените базови и целеви стойности за всеки индикатор са адекватни на ситуацията и възможностите за развитие на общината, което от своя страна е гаранция за реалистичност и приложимост на плана.

Матрицата на индикаторите за ПИРО на община Искър включва наименование на стратегическа цел и приоритет, мярка на индикатора; източник на информация, период на отчитане, базова и целева стойност. Подробно посочените индикатори са ясни, уместни, с достатъчен брой и възможности за информационно осигуряване. Така изготвената матрица позволява да се изготвят качествени междинна и последваща оценки на плана.

На база на извършения анализ на социално-икономическото състояние на целевата територия и предвид заложените в ПИРО индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението може да се направят съответните изводи за въздействието на документа.

Базовите и прогнозни стойности на ключовите индикатори позволяват да се сравнят и преценят очакваните социални и икономически ефекти и въздействия от реализацията на плана. Ако ПИРО бъде изпълнен и заложените в него конкретни проекти станат реалност, по безспорен начин може да се твърди, че както социалните, така също икономическите и екологичните показатели на община Искър в края на плановия период (2027 г.) ще регистрират много по-високи равнища, доближаващи я до стандартите за устойчиво развиваща се територия, в която на населението е осигурен по-висок жизнен стандарт, характеризиращ се с повисоки доходи, по-добро здравословно състояние, по-уютна жизнена и околна среда.

Оценка на механизмите за наблюдение, оценка и актуализация на ПИРО

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие осигурява неговото ефективно изпълнение с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти. Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на плана обхваща и Програмата за неговата реализация. При изготвянето на системата е спазена законодателната рамка и е развита вътрешна система за наблюдение, оценка и актуализация с конкретни механизми.

Системата за наблюдение на ПИРО включва следните основни компоненти:

- Системата от индикатори за наблюдение - дефинирани по-горе и отчитащи специфичния характер на плана, реализацията на неговите цели, социално-икономическото състояние, развитието на инфраструктурата и проблемите на околната среда в контекста на устойчивото регионално развитие;
- Източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информацията - наблюдението на изпълнението на ПИРО се осъществява на основата на данни на НСИ, ИСУН, ЕВРОСТАТ, АПИ, Агенция за чуждестранни инвестиции, Агенция за енергийна ефективност, Агенцията по заетостта, както и на основата на данни от други надеждни национални, регионални и местни източници на информация. При извършването на специфични тематични наблюдения и оценки ще се включат и резултати от анкетни проучвания за мнението и настроенията на населението, живеещо в общините на района.
- Финансовото и техническото обезпечаване на дейността по наблюдението на ПИРО се осигурява от бюджета на Община Искър.
- Местните власти участват в реализацията на мерките и постигане на целите на плановете за интегрирано развитие и програмите за тяхната реализация. Местните

власти осигуряват собствени финансови ресурси и мобилизират такива на социалните партньори на местно ниво за реализация на проекти и дейности в техните планови документи.

За наблюдение на изпълнението на ПИРО се извършват междинна и последваща оценки. Оценката предоставя информация за ефективността от провежданата политика. Тя осигурява на управлението механизми на контрол, чрез информация за разходите и за резултатите, подпомага и съответните управленски власти да преценят въздействието от изпълнението на ПИРО, да го подобрят, като го преосмислят от гледна точка на заложените цели и приоритети и възможностите за тяхното реализиране.

Чрез оценката се изяснява и ефектът от планираните дейности. Тя може да подобри също така и прозрачността в процеса на прилагане на плана и да насърчи повишаването на отговорността на властите пред широката общественост.

Резултатите от наблюдението на ПИРО се обобщават в изготвени редовни Годишни доклади. Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на ПИРО осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценки.

При формулиране на механизмите за изпълнение на Плана за интегрирано развитие е препоръчително създаване на постоянна Работна група към Община Искър, която пряко да подпомага Кмета на общината относно изпълнението на ПИРО и да упражнява контрол и мониторинг върху резултатите. В Работната група за управление на реализацията на ПИРО следва да се включат представители на общата и специализираната администрация, представена от съответните дирекции, които имат отношение към заложените в плана цели и проекти, както и представители на Общинския съвет. С оглед осигуряването на постоянно обществено участие в изпълнението на ПИРО е препоръчително да се включат и представители на неправителствения сектор, социалните партньори, граждани и местни предприятия.

Пряко свързана с изпълнението на Плана за интегрирано развитие е Програмата за реализация на ПИРО за периода 2021-2027 г., която се разработва на основата на ресурсно осигурените специфични цели и включва конкретни проекти, прогнозните им стойности, източници на финансиране, срокове и отговорни институции. В специален раздел на Програмата са включени проектите.

Препоръчва се работната група да следи изпълнението на конкретните проекти, както и да променя Програмата за реализация и да допълва при необходимост и промяна в социално-

икономическото развитие на общината. Работната група следва да следи и включва в нея ипроектите на заинтересованите страни - НПО, бизнес организации, социални партньори и други за развитието на общината.

Механизмът за прилагане на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност може да се разгледа в следните аспекти:

- В процеса на изготвянето на ПИРО:

ПИРО е разработен чрез прилагане на принципа на партньорство, който включва и информиране на всички заинтересовани страни. Дадена е възможност за изразяване на мнения и представяне на предложения чрез формални и неформални работни срещи с потесен кръг участници, осъществяване на широко консултиране чрез организиране на обществено обсъждане, в т.ч. и чрез интернет, участие във формални структури за планиране и мониторинг със състав, основан на принципа на партньорството - местна власт, социални и икономически партньори, гражданско общество и др. Обменът на мнения и информация е осъществен и чрез провеждане на анкети, попълване на въпросници и справки.

Проведени са консултации и предварителна съгласуваност с ангажиране и активно участие на представители на заинтересованите страни.

- По време на изпълнението на ПИРО:

В процеса на изпълнение на ПИРО основните инструменти за осигуряване на информация и публичност са годишните доклади и междинната оценка, както и последващата оценка след края на периода на действие на плана. Те ще бъдат изготвени и обсъдени при спазване и изпълнение на основните форми на взаимодействие за осъществяване на партньорства и осигуряване на публичност: информиране, консултиране и съгласуваност, и с активно участие на всички заинтересувани страни. Ще се публикуват на страницата на Община Искър в интернет.

В рамките на всеки проект, предвиден за изпълнение до 2027 г. ще бъдат предвидени мерки и адекватни действия за информиране и публичност, в т.ч. периодични информационни кампании сред целевите групи.

Поддържането на изградените вече ефективни партньорства ще даде възможност в процеса на изпълнение да се реализира по-голяма икономическа целесъобразност и да се

укрепи потенциала за разкриване на нови пътища към привличането на инвестиции и допълнителни финансови средства.

Участието на партньорите на всички нива на подготовка, съгласуване, обсъждане и контрол на изпълнението гарантира прозрачност, компетентност, ефективност и реалистичност на плана за развитие. Чрез тях той се обогатява както с друга гледна точка, освен тази на местната власт, така и с инструментите на гражданското общество, които се основават на прякото участие на гражданите и техните организации в управлението и процеса на взимане на решения.

Осигуряването на необходимата и своевременна информация и публичност на процеса на разработване, актуализиране, съгласуване и изпълнение на ПИРО се осъществява от Кмета на община Искър и Общинския съвет в съответствие с техните компетенции. В процеса на наблюдение на изпълнението на плана за развитие следва да се осигурява участието на граждани, физически и юридически лица като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност.

Предизвикателството, което е на дневен ред пред общинската администрация и екипа за управление е да бъдат осъществени необходимите стъпки за непрекъснатото информиране и въвличане на социално-икономическите партньори и заинтересованите страни в ефективното изпълнение, наблюдението и оценката на актуализирания ПИРО.

Информираността на гражданите и обществената подкрепа са от особено значение за успешното реализиране на плана за развитие и за осигуряването на интегрирано устойчиво местно развитие.

Оценка на съответствието, целесъобразността и ефективността на Програмата за реализация на ПИРО за периода 2021-2027 г.

С Програмата се определя пакета от мерки и проекти за реализация на целите и приоритетите за развитие на общината през периода до 2027 г., съответните финансови ресурси, административните структури за управление, наблюдение и оценка на проектите, индикаторите за цялостното изпълнение на Програмата, а оттук - и на Плана за интегрирано развитие, действията за осигуряване на комуникация, информация и публичност при осъществяването на мерките и проектите, включени в Програмата.

Програмата за реализация на ПИРО има многогодишен характер (7-годишен период на действие) и може да бъде актуализирана периодично в зависимост от условията и прогнозите за реализацията на Плана за интегрирано развитие с цел осигуряване на

ефективност и ефикасност при изпълнението на плана и постигане целите и приоритетите за развитие.

В Програмата за реализация на ПИРО на община Искър 2021-2027 г. са включени оперативните насоки и приоритети на програмата, мерките, предвидените дейности за подкрепа и списък с индикативни проекти за реализация.

Основни изводи и препоръки от предварителната оценка на ПИРО

Планът за интегрирано развитие на община Искър за периода 2021-2027 г. е разработен съгласно препоръките, изведени в Методически указания за разработване и прилагане на плановете за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г., Интегрирана териториална стратегия за развитие на СЗР за периода 2021-2027 г. и Националната програма за развитие България 2030.

От извършената предварителна оценка на компонентите на плана могат да се направят следните обобщени изводи:

- Спазена е общата структура за изготвяне на социално-икономически анализ;
- SWOT-анализът съответства напълно на анализа на икономическото и социалното развитие и приложената стратегическа рамка;
- Стратегическата част е структурирана ясно и в съответствие с изискванията на европейските, националните и регионалните стратегически документи. ПИРО на община Искър е хармонизиран с националните секторни стратегии, които обхващат периода 2021-2027 г. ;
- Планираната „визия“ е завършена в смислово отношение и отговаря на поставената стратегическа рамка;
- Обемът на предвидените финансови ресурси е в съответствие с предвидените проекти за изпълнение, от което може да се съди и за ефективността и ефикасността за постигане на целите на ПИРО на община Искър. Във финансовата индикативна таблица е спазен изцяло принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници;
- Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на ПИРО включва ясни, уместни, с достатъчен брой и възможности за информационно осигуряване индикатори, което позволява да се изготвят качествени междинна и последваща оценки на плана и да се определи социално-икономическото му въздействие;

- Успешното изпълнение на ПИРО ще доведе до икономически ръст и съществено подобрене на качеството на живот в община Искър в края на плановия период;
- ПИРО гарантира правилното прилагане на хоризонталните принципи на ЕС в областта на равните възможности - равен достъп, недискриминация, устойчиво развитие, добро управление, партньорство.
- С реализацията на плана ще се интегрират екологични принципи с устойчивото развитие и пространственото планиране на селищната среда, като ще се създадат условия за бизнес и инвестиции, туризъм, екологично селско стопанство и модерна инфраструктура.
- За подобряване качеството, реалистичността и изпълнимостта на документа могат да се направят следните препоръки:
- ПИРО да се съгласува с окончателните варианти на Оперативните програми и СПРЗСР за новия програмен период 2021-2027 г., след тяхното одобрение и при необходимост да се актуализира;
- Бизнесът и НПО също да предоставят и отчитат пред Община Искър своите проекти и инвестиционни дейности и намерения, за да бъдат отразявани в отчетите и програмите за изпълнение на ПИРО.
- Да се създаде специална мониторингова работна група за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО с участието на всички заинтересовани страни;
- Всяка година да се прави отчет за изпълнението на Плана пред Общински съвет - Искър и да се приема едногодишна програма за изпълнение на приоритетни проекти и дейности, съгласувана със седемгодишната Програма за реализация на ПИРО, текущите нужди на целевата територия и финансовите възможности и капацитет на община Искър.